

Puljen til udvikling af fælles kompetencebeskrivelser, arbejdsmarkedsuddannelser mv., UUL puljen 2020-22

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelser fra Efteruddannelsesudvalgene 2020-22.

1. Industriens fællesudvalg
2. Metalindustriens uddannelsesudvalg
3. Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse
4. Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg
5. Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri
6. Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi
7. Træets efteruddannelsesudvalg
8. Mejeri- og Jordbrugets efteruddannelsesudvalg
9. Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor og Kødbranchen
10. Transporterhvervets Uddannelser
11. Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser
12. IF & MI Svejsning og fyringsteknik

30. september 2020

CSH/HKA/MLM

Fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse for Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, dvs. **Industriens Fællesudvalg (IF), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) samt IF & MI Svejsning og fyringsteknik**. Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser supplerer hinanden.

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver følgende temaer:

- Den generelle udvikling på industriens område
- Klima og bæredygtighed
- Automatisering og digitalisering
- Behov for relevant AMU-program i en mulig transitionstid

1. Den generelle udvikling på industriens område

Den 11. marts 2020 erklærede WHO (World Health Organization) udbruddet af coronavirus (Covid-19) for en pandemi. Hvilken effekt den igangværende situation med coronavirus-udbrud vil få for industriens virksomheder er stadig for tidligt at vurdere. Ifølge en DI-analyse er der generelt stor usikkerhed om den økonomiske udvikling i de kommende måneder i Danmark og verdensøkonomien.¹ Den hjemlige efterspørgsel er foreløbigt kommet relativt godt igen efter nedlukningen i foråret. Der er dog ret stor usikkerhed om, hvordan udviklingen former sig på de udenlandske markeder, hvor de aktuelle rejserestriktioner gør det vanskeligt at være i kontakt med sine kunder.

En undersøgelse foretaget af 3F viser, at forårets nedlukning af det danske samfund som følge af corona-virusudbrud ikke har påvirket 3F industris medlemmer i samme hårde omfang, som andre brancher i Danmark. Samme undersøgelse viser også, at antallet af ledige 3F industri medlemmer i august 2020 var tilbage på niveau fra før nedlukningen af Danmark medio marts 2020.

¹ Se DI analysen her: <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2020/8/svag-eftersporgsel-truer-virksomhedernes-salg/>

Der er således meget, der tyder på, at de danske industrivirksomheder er kommet nogenlunde helskindet igennem første runde af corona-virusudbruddet i foråret 2020.

Udviklingen inden for de enkelte delbrancher har været differentieret i de første seks måneder af 2020. Det fremgår af produktionsindekset fra Danmarks Statistik, at medicinalindustrien i de første seks måneder haft en udvikling i produktion og omsætning, som ligger på niveau med udviklingen i de første seks kvartaler af 2019. Andre brancher, som metalindustrien, maskinindustrien og vindmølleindustrien har oplevet en tilbagegang i produktion og omsætning i de første seks måneder af 2020, når der sammenlignes med den samme periode i 2019²

Der er stor usikkerhed om, hvordan danske industrivirksomheder vil klare det fremadrettet. Konkurrencen er ifølge DI skærpet meget på det internationale marked. Det kan betyde, at danske industrivirksomheder mister markeder og kunder. Det er på nuværende tidspunkt dog ikke til at sige, om danske industrivirksomheder vil tabe eller vinde markedsandele som følge af den aktuelle coronakrise³.

Den seneste opgørelse af erhvervstillidsindikatoren fra 7. august 2020 viser, at industriens tillidsindikator i august stadig er negativ (-9), men at industriens tillidsindikator er mindre negativ end tillidsindikatoren for bygge og anlæg (-12) og serviceerhverv (-17) i den samme periode. Samme opgørelse viser, at industriens tillidsindikator i august 2020 kun er fire procent mere negativ end ved samme tidspunkt sidste år⁴. Disse tal indikerer, at de danske industrivirksomheder er kommet relativt godt igennem den aktuelle krise.

Det er den overordnede vurdering, at den største trussel mod danske industrivirksomheder pt. ikke er en ny nedlukning af samfundet, men i stedet udtørrede eksportmarkeder som følge af coronavirus-udbruddet⁵. Derudover kan

²Se statistik for industriens produktionsindeks her:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervslivets-sektorer/industri/industriens-produktion-og-omsaetning>

³"Bekymret DI-direktør: Verdensmarkedets giganter er begyndt at æde de små i en krig, der kan true det danske velfærdssamfund", Politiken den 13. september 2020

⁴ Industriens samlede tillidsindeks var -5 i august 2019 mod -9 i august 2020, se notatet fra Danmarks Statistik: "Serviceerhvervene oplever sig mere påvirket af COVID-19-restriktioner, men er eneste erhverv, der trækker erhvervstillidsindikatoren op i august", s. 4

⁵ Det Økonomiske Råd (2020): Baggrundsnotat: Den økonomiske situation og den økonomiske politik i lyset af coronakrisen, s.10-11 og side 19-23

stigende protektionisme blandt flere af de lande, som danske virksomheder eksporterer til også blive en reel trussel mod danske industrivirksomheder. Sidstnævnte trussel kommer særligt fra USA, som gennem de seneste par år har talt for en øget protektionisme og brug af tariffer.⁶

I forhold til virksomhedernes udvikling, har coronavirus-udbruddet accelereret nogle udviklingstendenser, som der allerede var i gang inden udbruddet. Det drejer sig om følgende udviklingstendenser⁷:

- Kraftig stigning i handel på nettet uden besøg i fysisk butik
- Større brug af virtuelle møder i forbindelse med arbejde og uddannelse
- Mere regionalisering/nationalisering af forsyningskæder

Den sidstnævnte tendens omkring mere regionalisering/nationalisering af forsyningskæder, er der meget, der peger på, er en udviklingstendens, som lige nu er i fuld gang med at udfolde sig. Således har Danfoss i maj 2020 meddelt, at man ønsker at øge den andel af produktionen, der foregår i den region, hvor kunderne bor fra 65% til 80%⁸. Flere kilder peger på, at det er en massiv tendens blandt produktionsvirksomheder, at forsyningskæden vil blive kortere på den anden side af krisen, og at virksomhederne i højere grad vil satse på regionale og robuste forsyningskæder frem for globale forsyningskæder, som godt nok er billigere, men som også er mere komplekse og dermed sårbare i en situation med en fortsat global sundhedskrise som følge af coronavirus-udbruddet⁹.

OECD's seneste temarapport om jobsikkerhed set i lyset Covid-19 krisen dokumenterer, at ansatte, som har det, som kaldes "mellem-uddannelsesniveau", og som har haft en mellem indkomst, historisk set har mistet fodfæstet på arbejdsmarkedet ved økonomiske kriser, og enten er røget ud i ledighed eller har måttet skifte til lavindkomst job. Undtagelsen fra dette mønster Danmark, Norge, Sverige samt Tyskland, hvor det faktisk er lykkedes at løfte mellem-uddannede arbejdere over i jobs, som kræver et højt

⁶Se oversigt over USA's handelskrige med Kina og andre lande for perioden 2017-2020 her: <https://www.piie.com/sites/default/files/documents/trump-trade-war-timeline.pdf>

⁷ McKinsey & Company (juli 2020): "The great acceleration", s. 3

⁸ "Coronakrisen har afsløret faren ved lange forsyningskæder: Danfoss vil øge sin lokale produktion rundt om på kloden", Børsen den 26. maj 2020

⁹"Coronakrisen vender op og ned på verdens arbejdsfordeling", Politiken den 13. april 2020.

"Forsyningskæderne bliver kortere på den anden side af krisen", publiceret af SCM.dk den 15. april 2020. "

"Coronakrisen sætter fart på nye produktionsformer", Finans den 15. juni 2020

kompetenceniveau og er relativt højtloønnede, selv i kølvandet på økonomiske kriser. Denne positive udvikling tilskriver OECD, at disse lande i større grad har en effektiv social dialog, som har gjort, at erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser til voksne er blevet politisk prioriteret, også i krisetider¹⁰. Dette kan indikere, at der er potentialer i AMU-programmet som et middel til at modvirke dele af den økonomiske krise.

1.1. Klima og bæredygtighed

Der er etableret klimapartnerskaber inden for 13 områder. Med offentliggørelsen af disse i marts 2020 er der etableret en ambitiøs dagsorden for, hvorledes danske virksomheder kan bidrage til målsætningen om, at Danmarks CO₂ udledning skal være reduceret med 70 procent i 2030¹¹. Det er forventningen, at udmøntningen af klimapartnerskabernes målsætninger vil betyde efterspørgsel på nye AMU-kurser bl.a. i relation til energi- og materialeoptimering samt bæredygtig produktion.

En rapport fra Teknologisk Institut fra 2019 estimerer, at der i Danmark findes mellem 3.400 til 3.900 virksomheder, som arbejder ud fra en cirkulær økonomi forretningsmodel. Blandt disse virksomheder er der en del, som er inden for industriens område.

De to mest udbredte forretningsmodeller inden for den cirkulære økonomi er i Danmark følgende¹²:

- 1) Reparation for enten private eller virksomheder, som forlænger produkters levetid
- 2) Behandling, oparbejdning og salg af affald (genanvendelse)

Det er forventningen, at flere industrivirksomheder i de kommende år vil få et øget fokus på klimapositiv produktion og cirkulære forretningsmodeller, der kan fremme bæredygtig anvendelse af materialer. Det er vurderingen, at denne udvikling vil medføre nye kompetencebehov i forhold til AMU-målgruppen, blandt anden inden for produktionsprocesser, materialekendskab og arbejdets organisering.

¹⁰ OECD Employment Outlook 2020. Worker Security and the Covid-19 crisis s. 222-223

¹¹ <https://kefm.dk/klima-og-vejr/regeringens-klimapartnerskaber-og-groent-erhvervsforum>

¹² Teknologisk Institut (2019): Data til at understøtte cirkulær forretningsudvikling, s. 3 (Rapport til Erhvervsstyrelsen)

1.2. Digitalisering og automatisering

Det er forventningen, at den igangværende udvikling i retning af en mere automatiseret og digitaliseret produktion vil blive intensiveret hos endnu flere danske industrivirksomheder i de kommende år. Samtidig er det forventningen, at de industrivirksomheder, som har været "first movers" i forhold til automatisering og digitalisering vil bygge videre på disse erfaringer og tage det næste skridt i retning af en datadreven produktion. Det forventes også, at brug af VR vil blive mere udbredt til udførelse af opgaver, der måske tidligere krævede fysisk tilstedeværelse, som f.eks. udførelse af reparationsopgaver. Samlet set er det forventningen, at den beskrevne udvikling vil afføde nye kompetencebehov i forhold til AMU-målgruppen inden for industriens område.

1.3. Behov for relevant AMU-program i en mulig forandringstid

Den aktuelle økonomiske krise som følge af den aktuelle globale sundhedskrise betyder, at det på nuværende tidspunkt er svært at give et kvalificeret bud på, hvorledes den danske industriproduktion vil udvikle sig i de kommende år. Der er en formodning for, at den aktuelle økonomiske krise vil betyde, at flere industrivirksomheder vil skulle arbejde med at optimere deres værdikæde og evt. omstrukturere hele eller dele af deres produktion for at forblive konkurrencedygtige. Såfremt den aktuelle økonomiske krise vil udløse et øget behov for nye forretningsmodeller, produktionsprocesser og værdikæder hos danske industrivirksomheder, er det vigtigt, at der til stadighed udbydes et fleksibelt og relevant AMU-program for at sikre den fornødne omstilling af arbejdsstyrken.

2. Analysebehov i regi af Industriens Fællesudvalg og Metalindustriens Fællesudvalg

Som følge af de nævnte arbejdsmarkedstendenser inden for klima og bæredygtighed ansøger Industriens Fællesudvalg og Metalindustriens Fællesudvalg i fællesskab om en analyse vedrørende tværgående kompetencebehov som følge af udviklingen inden for grøn bæredygtighed og bæredygtig produktion på industriens område.

Det fælles projekt har til formål at kortlægge udbredelsen af arbejde med grøn bæredygtighed og bæredygtige teknologier i industrien og de kort- og langsigtede kompetencebehov det medfører. Dette med henblik på at understøtte den løbende tilpasning af de enkelte AMU-kurser og AMU-udbuddet som helhed.

Projektets mål er at afdække en række teknologier og tendenser, der er definerende for uddannelsesbehovene inden for grøn bæredygtighed på industriens område. Dernæst at afklare udbredelsen af disse blandt virksomhederne i industrien gennem en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse,

Projektet ansøges under *Tema 2 Bæredygtighed og klimatilpasning*.

3. Analysebehov i regi af Industriens Fællesudvalg

Industriens Fællesudvalg har identificeret behov for at ansøge om tre analyser:

3.1 VR som undervisningselement på robotkurser

Projektet har til formål at udvikle et virtuelt undervisningselement til kursister på de robotkurser, der ligger i IF's portefølje. Dette med henblik på at øge kursisternes læringsudbytte ved hjælp af virtuel formidling.

Det er projektets mål at få udviklet virtuelt undervisningsprogram til kurserne 48905 Robotbetjening for operatører og 48894 Håndtering med industrirobot for operatører. Derudover har projektet som mål at udvikle et undervisningsprogram, der kan udvide udbydernes maskinkapacitet.

Projektet ansøges under *Tema 1 digital læring*.

Projektet gennemføres af IU-konsulent, Syddansk Erhvervsskole samt ekstern konsulent.

3.2 Kortsigtede og konkrete uddannelsesbehov inden for grøn bæredygtighed og bæredygtig produktion

Projektet har til formål at afdække kortsigtede konkrete uddannelsesbehov ved at afprøve efterspørgslen på 20 såkaldte prototyper, med henblik på at de kan omsættes til konkrete AMU-kurser.

Det er projektets hensigt at identificere konkrete og kortsigtede uddannelsesbehov for mindst to konkrete amu-mål indenfor bæredygtighed samt evt. justeringer i eksisterende mål. Disse er ansøgt i rammebevillingen under FKB 2266 Arbejdets organisering.

Projektet ansøges under *Tema 2 Bæredygtighed og klimatilpasning*.

Projektet gennemføres af ekstern konsulent i samarbejde med IU-konsulent.

3.3 Analyse af implementeringen af "smart" teknologi og cyberfysiske systemer inden for montageindustrien og heraf afledte kompetencebehov for AMU-målgruppen

Projektet har til formål at afdække implementeringen af "smart" teknologi og cyberfysiske systemer i montageindustrien – både med hensyn til teknologier og påvirkning af arbejdsgange, og herved klarlægge de uddannelsesmæssige behov, der forventes at være i industrien fremadrettet.

Det er projektets mål at give en opdateret status på nuværende aktiviteter og behov inden for montageindustrien i forhold til smarte teknologier og udviklingen i nye materialer. Desuden er det projektets mål at give anbefalinger i forhold til revision og/eller nyudvikling af AMU-kurser inden for FKB 2775 Montage af industriprodukter samt give en vurdering af, hvorvidt indholdet af denne FKB skal revideres på baggrund af projektets resultater.

Projektet gennemføres af IU-konsulent i samarbejde med Skjern Tekniske Skole, der er udbyder af AMU-uddannelserne i FKB 2775 Montage af industriprodukter.

4. Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Industriens Fællesudvalgs brancheområder

Det er vurderingen hos Industriens Fællesudvalg, at de to megatrends digitalisering og bæredygtighed i den kommende periode vil påvirke alle industrisektorer som IF uddannelsesdækker. Det er samtidig forventningen, at påvirkningen vil ske på forskellige måder i de enkelte delbrancher og der er derfor behov for en løbende tæt dialog og opfølgning på hvert enkelte delbrancheområde.

I forhold til megatrenden digitalisering har Industriens Fællesudvalg særligt fokus på at afdække, hvorledes de nye digitale teknologier kan understøtte kvaliteten på udvalgets AMU-kurser. Det er erfaringen fra industriens virksomheder, at brugen af digitale teknologier kan forøge og optimere læringsudbyttet af virksomhedens interne uddannelsesaktiviteter. Det er IF's vision, at disse erfaringer kan løftes over i AMU-systemet, således at flere kan få gavn af de fordele, som de nye digitale teknologier giver i forhold til læring og kompetenceudvikling. Derfor har IF også valgt at prioritere ansøgning af udviklingsaktiviteter under *Tema 1 Digital læring* i årets UUL ansøgning.

I forhold til megatrenden bæredygtighed vurderer Industriens Fællesudvalg, at der lige nu sker nogle væsentlige udviklinger blandt industriens virksomheder som følge af ændringer i både de markedsmæssige dynamikker og de politisk fastlagte rammeforhold, f.eks. i kraft den nye danske klimalov samt de grønne ambitioner på EU-niveau. Derfor mener Industriens Fællesudvalg, at tiden lige nu kalder på at gå mere i dybden med at få defineret, hvilke nye uddannelses tilbud til operatørerne der er behov for som følge af virksomhedernes intensiverede fokus på bæredygtighed og bæredygtige teknologier. På den baggrund har IF valgt at prioritere udviklingsaktiviteter under *Tema 2 Bæredygtighed og Klimatilpasning* i årets UUL ansøgning.

IF udvalget vurderer, at efterspørgslen på udvalgets AMU-kurser samlet set vil være stigende i den kommende periode.

4.1 IF's branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser

4.1.1. Beklædningsområdet

FKB 2243 Fremstilling af beklædning og tekstiler

Udvalget har i starten af 2020 igangsat en analyse af udviklingstendenser i beklædnings- og tekstilindustrien og heraf afledte kompetencebehov. Projektets tidsplan er forlænget grundet den aktuelle situation med COVID-19. Det er vurderingen, at de analytiske resultater vil blive bedre, hvis projektet foretages på et tidspunkt, hvor virksomhederne ikke på samme måde er ramt af det internationale chok, som udbruddet af COVID-19 har givet i 1.- og 2. kvartal af 2020. Projektet forventes afsluttet i april 2021, og udvalget vil herefter vurdere behovet for revision og/eller nyudvikling af AMU-kurser i tilknytning til FKB 2243 Fremstilling af beklædning og tekstiler.

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2243 Fremstilling af beklædning og tekstiler: Stigende

4.1.2. Elektronikindustri

FKB 2293 Fremstilling af elektronikprodukter

FKB 2294 Fremstilling af præcisionsprint og aut produktion

Udvalget vurderer, at der både nu og i de kommende år vil behov for meget kompetente og fleksible medarbejdere i elektronikindustrien. Udvalget vurderer, at den eksisterende AMU-portefølje tilgodeser uddannelsesbehovene både i

forhold til rekruttering af nye medarbejdere til branchen og efteruddannelsesbehov for erfarne medarbejdere i branchen.

Blandt elektronikindustriens virksomheder opleves der et stigende behov for at holde deres medarbejdere opdateret i forhold til ændringer i branchens produktionsstandard IPC. Udvalget ansøger derfor om midler til udvikling af et kortere brush-up kursus inden for IPC-standarden.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgave:

FKB 2293 Fremstilling af elektronikprodukter:

Aktivitet	Antal
Udvikling af AMU-mål	1

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2293 Fremstilling af elektronikprodukter: Stigende

FKB 2294 Fremstilling af præcisionsprint og aut produktion: Stigende

4.1.3. Energi -og forsyning

FKB 2782 Operatøropgaver i el-forsyning

Branchen er i stadig stigende grad påvirket af den øgede fokus på udvidelse og fornyelse af forsyningsnettet, så dette kan håndtere mere vedvarende energi gennem tilkobling af solceller, vindmøller mv. på forsyningsnettet. Der i forbindelse hermed behov for udvikling af nye AMU-kursuser med tilhørende undervisningsmateriale.

Den fortsatte teknologisk udvikling i branchen betyder også, at kompleksiteten af de kabler som el-forsyningsbranchen arbejder med stiger. Der er således behov for udvikling af nye undervisningsmaterialer, som kan tage højde for denne udvikling.

Der er stigende fokus på brug af digitale læringsmedier i forbindelse med afvikling af FKB'ens kurser. Udvalget ønsker på den baggrund at søge om midler til en faglæreruddannelse omkring digitaliseret undervisning.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgave:

FKB 2782 Operatøropgaver i el-forsyning

Aktivitet	Antal
TEMA 1: Digital Læring Faglæreruddannelse	1
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Udvikling af AMU-mål	2
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Udvikling af undervisningsmateriale	2

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2782 Operatøropgaver i el-forsyning: Stigende

4.1.4. Metalindustriel produktion

FKB 2228 Metrologi i metalindustrien

FKB 2230 Pladebearbejdende metalindustri

FKB 2749 Betjening af travers-, portalkran og riggerudstyr

FKB 2750 Betjening af industrirobotter for operatører

FKB 2787 Spåntagende metalindustri

Udvalget oplever en stigende efterspørgsel på kurser om robotbetjening, fordi industrirobotter er blevet fast inventar på mange danske industrivirksomheder. Virksomhederne har især fokus på opkvalificering af deres ufaglærte og faglærte operatører, så de på egen hånd kan idriftsætte, betjene samt nedlukke en industrirobot sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Efterspørgslen efter udvalgets robotkurser forventes at stige i de kommende år. Det er også ud fra denne forventning, at udvalget har valgt at tildele udbudsgodkendelsen til at afholde robotkurserne til flere skoler ved den seneste AMU-udbudsrunde.

Udvalget vurderer, at et projekt om udvikling af et virtuelt undervisningsprogram (VR) til undervisningen på særligt kurserne inden for grundlæggende robotbetjening, kan øge læringsudbyttet ved at gøre indlæringen mere håndterbart i form af en virtuel formidling af et skriftligt,

teoretisk tungt undervisningsmateriale. Udvalget har som led i det ansøgte analyseprojekt valgt at ansøge om midler til udvikling af undervisningsmaterialer til to af de grundlæggende robotbetjeningskurser. De to undervisningsmaterialer samt analysen ansøges under *Tema 1 Digital Læring*.

Udvalget fik i 2018 gennemført en markant revision af kurserne i FKB 2787 Spåntagende metalindustri. Det er udvalgets vurdering, at der på baggrund heraf er behov for en revision flere undervisningsmaterialer, således at deres indhold kommer til at matche de gennemførte revisioner.

I forlængelse af ovenstående ønsker udvalget at udvikle en faglæreruddannelse til faglærer, som underviser i FKB 2787 småtagende industri, hvor fokus er på at få fundet metoder til at styrke matchet mellem undervisningen i de handlingsorienterede mål og den afsluttende prøve, samt få prøveafviklingen evalueret på tværs af skolerne.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgaver:

FKB 2750 Betjening af industrirobotter for operatører:

Aktivitet	Antal
TEMA 1: Digital Læring Udvikling af undervisningsmateriale	2
TEMA 1: Digital Læring Analyse	1

FKB 2787 Spåntagende metalindustri

Aktivitet	Antal
Undervisningsmaterialer	3
TEMA 4: Gode målformuleringer og prøver Faglæreruddannelse	1

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2228 Metrologi i metalindustrien: Stigende

FKB 2230 Pladebearbejdende metalindustri: Stigende

FKB 2749 Betjening af travers-, portalkran og riggerudstyr: Stigende

FKB 2750 Betjening af industrirobotter for operatører: Stigende

FKB 2787 Spåntagende metalindustri: Stigende

4.1.5. Overfladebehandlingsindustri

FKB 2755 Overfladebehandling

Der fortsat behov for løbende opkvalificering af medarbejdere inden for overfladebehandling. Udvalget har identificeret behov for udvikling af to nye AMU-kurser i hhv. vedligeholdelse af udstyr til overfladebehandling samt et kursus i optimering i forhold til automatiske ophæng.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgaver:

FKB 2755 Overfladebehandling:

Aktivitet	Antal
Udvikling af AMU-mål	2

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2755 Overfladebehandling: Stigende

4.1.6. Plast og montage

FKB 2756 Fremstilling af produkter i plast

FKB 2757 Plastsvejsning

FKB 2775 Montage af industriprodukter

Hele plastbranchen og området for montage af industriprodukter er præget af en løbende udvikling i retning af øget automatisering og digitalisering. Udvalget vurderer, at der er behov for at ansøge en analyse af, hvilke effekter implementeringen af "smart" teknologi og cyberfysiske systemer inden for montageindustrien har på kompetencebehovene for IF's målgruppe.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgaver:

FKB 2775 Montage af industriprodukter:

Aktivitet	Antal
Analyse	1

Forventning til uddannelsesaktivitet:

*FKB 2756 Fremstilling af produkter i plast: **Stigende***

*FKB 2757 Plastsvejsning: **Stigende***

*FKB 2775 Montage af industriprodukter: **Stigende***

4.1.7. Procesindustri

FKB 2229 Produktion af fødevarer og nydelsesmidler

FKB 2784 Produktion af medicinalprodukter

FKB 2786 Produktion og teknik i procesindustrien

For at bibeholde et udbud af tidssvarende kurser, er der for FKB 2229 et behov for at tilpasse områdets FKB i forhold til den aktuelle udvikling mod en mere moderne og digitaliseret produktion i fødevareindustrien.

I takt med den øgede indflydelse af megatrendsene bæredygtighed og digitalisering på procesindustriens virksomheder, er der identificeret behov for uddannelse af faglærerne på procesområdet i forhold til disse to megatrends. Faglæreruddannelserne skal understøtte, at kurser inden for procesområdet gennemføres på en måde, som er tidssvarende i forhold til virksomhederne aktuelle udviklingskurve for megatrendsene digitalisering og bæredygtighed. Der sker fortsat en løbende faglig udvikling for medicinalområdet. På den baggrund vurderer udvalget, at der er behov for at revidere to af de eksisterende undervisningsmaterialer, som knytter sig til AMU-kurser inden for FKB 2784 Produktion af medicinalprodukter

I forhold til FKB 2786 produktion og teknik i procesindustriens har udvalget identificeret behov for en revision af AMU-målet 47543 Operatør vedligehold, L-AUS arbejde i produktionen samt det tilhørende undervisningsmateriale. Endvidere er det vurderingen, at der er behov for at revidere undervisningsmaterialet til kurset 44227 Dokumentation af procesindustriel produktion. Endelig oplever udvalget en stigende efterspørgsel på integration af digitale undervisningsformer samt behov for revision af undervisningsmaterialer, så disse indeholder den nyeste faglige udvikling i forhold til bæredygtighed og klimatilpasning.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgaver:

FKB 2229 Produktion af fødevarer og nydelsesmidler:

Aktivitet	Antal
Udvikling af FKB	1

FKB 2784 Produktion af medicinalprodukter:

Aktivitet	Antal
Undervisningsmateriale	2

FKB 2786 Produktion og teknik i procesindustrien:

Aktivitet	Antal
Udvikling af AMU-mål	1
Udvikling af undervisningsmateriale	3
TEMA 1: Digital Læring – Udvikling af faglæreruddannelse	1
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Undervisningsmateriale	1
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Udvikling af faglæreruddannelse	1

Forventning til uddannelsesaktivitet:

*FKB 2229 Produktion af fødevarer og nydelsesmidler: **Stigende***

*FKB 2784 Produktion af medicinalprodukter: **Stigende***

*FKB 2786 Produktion og teknik i procesindustrien: **Stigende***

4.1.7. Tværgående industri

FKB 2266 Arbejdets organisering ved produktion i industrien

Ifølge OECD kommer COVID-19 sundhedskrisen til at medføre en stigende polarisering af arbejdsmarkedet. Der vil være jobfunktioner som klarer sig rigtig fint igennem krisen, og andre der ikke gør. Inden for industriens område, ser det ikke ud til, at der kan peges på særligt udsatte jobfunktioner i forbindelse med den nedgang i produktionen, der indtil nu har været den direkte følge af COVID-19 sundhedskrisen.

Udvalget forventer dog, at den sociale distance, som er nødvendig på grund af COVID-19, betyder, at arbejdet fremover vil blive organiseret på nye måder i virksomheder og produktioner:

- Der reduceres i mellemliderlagene for at mindske antallet af de led, som kommunikation om produktionen skal igennem.
- Der kommer nye metoder til at sikre kvalitet i overlevering af opgaver på tværs af funktioner - og mellem skift.
- Mere digital kommunikation og flere digitale møder.

Disse forandringer får betydning for operatørernes jobfunktioner. Særligt i forbindelse med kvalitetssikring, effektivitet og digital kommunikation. Udvalget vurderer, at den eksisterende portefølje og projektaktiviteter dækker dette behov, men at der er behov for, at faglærerne opkvalificeres på områderne.

Digitalisering

Udvalget er engageret i et digitaliseringsprojekt, som handler om udvikling af digitale læringsforløb inden for lean området. Desuden er udvalget ved at udvikle et kursus som introducerer til digitale mødeformer.

Udvalget ønsker at ansøge om en faglærerkonference, hvor de nye læringsforløb og kurser præsenteres for faglærerne. Endvidere ønsker udvalget ansøge om revision af 10 af udvalgets undervisningsmaterialer, således at de i højere grad kan understøtte digital læring.

Bæredygtighed

Udvalget oplever en stærkt stigende interesse for bæredygtig produktion. Det gælder både i forhold til at energi- og materialeminimere, men også i forhold til at producere på nye måder, så materialer kan genanvendes og affaldsorteres optimalt.

IF Udvalget ansøger om en tværgående analyse indenfor bæredygtighed og bæredygtige teknologier. I forlængelse af dette projekt ansøges der inden for FKB 2266 om midler til udvikling af to kurser med tilhørende undervisningsmaterialer samt faglæreruddannelser inden for feltet bæredygtighed.

Arbejdsmiljø og sikkerhed

Arbejdsmiljø og sikkerhed er et kerneområde i FKB 2266. Indenfor arbejdsmiljø og sikkerhed har udvalget igangsat en revision af den samlede portefølje, og der er stadig eksisterende udviklingsmidler til rådighed for dette arbejde. Når arbejdet er færdigt, er der behov for at opkvalificere faglærerne til at undervise i de nye, og de reviderede kurser.

Udvalget ønsker på baggrund af ovenstående at ansøge om en faglærerkonference inden for arbejdsmiljø og sikkerhed.

Ansøgte udviklingsaktiviteter:

På baggrund af ovenstående tendenser søges der om midler til følgende udviklingsopgaver:

FKB 2266 Arbejdets organisering ved produktion i industrien:

Aktivitet	Antal
Udvikling af faglæreruddannelse	1
TEMA 1: Digital læring – Undervisningsmateriale	10
TEMA 1: Digital læring – Udvikling af faglæreruddannelse	1
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Udvikling af AMU-mål	2
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Udvikling af undervisningsmateriale	2
TEMA 2: Bæredygtighed og klimatilpasning Faglæreruddannelse	2

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2266 Arbejdets organisering ved produktion i industrien: **Stigende**

29. september 2020

HKA/CSH

Fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse for Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, dvs. **Industriens Fællesudvalg (IF)**, **Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI)** samt **IF & MI Svejsning og fyringsteknik**. Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser supplerer hinanden.

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver følgende temaer:

- Den generelle udvikling på industriens område
- Klima og bæredygtighed
- Automatisering og digitalisering
- Behov for relevant AMU-program i en mulig transitionstid

Den generelle udvikling på industriens område

Den 11. marts 2020 erklærede WHO (World Health Organization) udbruddet af coronavirus (Covid-19) for en pandemi. Hvilken effekt den igangværende situation med coronavirus-udbrud vil få for industriens virksomheder er stadig for tidligt at vurdere. Ifølge en DI-analyse er der generelt stor usikkerhed om den økonomiske udvikling i de kommende måneder i Danmark og verdensøkonomien.¹ Den hjemlige efterspørgsel er foreløbigt kommet relativt godt igen efter nedlukningen i foråret. Der er dog ret stor usikkerhed om, hvordan udviklingen former sig på de udenlandske markeder, hvor de aktuelle rejserestriktioner gør det vanskeligt at være i kontakt med sine kunder.

En undersøgelse foretaget af 3F viser, at forårets nedlukning af det danske samfund som følge af corona-virusudbrud ikke har påvirket 3F industris

¹ Se DI analysen her: <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2020/8/svag-eftersporgsel-truer-virksomhedernes-salg/>

medlemmer i samme hårde omfang, som andre brancher i Danmark. Samme undersøgelse viser også, at antallet af ledige 3F industri medlemmer i august 2020 var tilbage på niveau fra før nedlukningen af Danmark medio marts 2020. Der er således meget, der tyder på, at de danske industrivirksomheder er kommet nogenlunde helskindet igennem første runde af corona-virusudbruddet i foråret 2020.

Udviklingen inden for de enkelte delbrancher har været differentieret i de første seks måneder af 2020. Det fremgår af produktionsindekset fra Danmarks Statistik, at medicinalindustrien i de første seks måneder haft en udvikling i produktion og omsætning, som ligger på niveau med udviklingen i de første seks kvartaler af 2019. Andre brancher, som metalindustrien, maskinindustrien og vindmølleindustrien har oplevet en tilbagegang i produktion og omsætning i de første seks måneder af 2020, når der sammenlignes med den samme periode i 2019²

Der er stor usikkerhed om, hvordan danske industrivirksomheder vil klare det fremadrettet. Konkurrencen er ifølge DI skærpet meget på det internationale marked. Det kan betyde, at danske industrivirksomheder mister markeder og kunder. Det er på nuværende tidspunkt dog ikke til at sige, om danske industrivirksomheder vil tabe eller vinde markedsandele som følge af den aktuelle coronakrise³.

Den seneste opgørelse af erhvervstillidsindikatoren fra 7. august 2020 viser, at industriens tillidsindikator i august stadig er negativ (-9), men at industriens tillidsindikator er mindre negativ end tillidsindikatoren for bygge og anlæg (-12) og serviceerhverv (-17) i den samme periode. Samme opgørelse viser, at industriens tillidsindikator i august 2020 kun er fire procent mere negativ end ved samme tidspunkt sidste år⁴. Disse tal indikerer, at de danske industrivirksomheder er kommet relativt godt igennem den aktuelle krise.

²Se statistik for industriens produktionsindeks her:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervslivets-sektorer/industri/industriens-produktion-og-omsaetning>

³"Bekymret DI-direktør: Verdensmarkedets giganter er begyndt at æde de små i en krig, der kan true det danske velfærdssamfund", Politiken den 13. september 2020

⁴ Industriens samlede tillidsindeks var -5 i august 2019 mod -9 i august 2020, se notatet fra Danmarks Statistik: "Serviceerhvervene oplever sig mere påvirket af COVID-19-restriktioner, men er eneste erhverv, der trækker erhvervstillidsindikatoren op i august", s. 4

Det er den overordnede vurdering, at den største trussel mod danske industrivirksomheder pt. ikke er en ny nedlukning af samfundet, men i stedet udtørrede eksportmarkeder som følge af coronavirus-udbruddet⁵. Derudover kan stigende protektionisme blandt flere af de lande, som danske virksomheder eksporterer til også blive en reel trussel mod danske industrivirksomheder. Sidstnævnte trussel kommer særligt fra USA, som gennem de seneste par år har talt for en øget protektionisme og brug af tariffer.⁶

I forhold til virksomhedernes udvikling, har coronavirus-udbruddet accelereret nogle udviklingstendenser, som der allerede var i gang inden udbruddet. Det drejer sig om følgende udviklingstendenser⁷:

- Kraftig stigning i handel på nettet uden besøg i fysisk butik
- Større brug af virtuelle møder i forbindelse med arbejde og uddannelse
- Mere regionalisering/nationalisering af forsyningskæder

Den sidstnævnte tendens omkring mere regionalisering/nationalisering af forsyningskæder, er der meget, der peger på, er en udviklingstendens, som lige nu er i fuld gang med at udfolde sig. Således har Danfoss i maj 2020 meddelt, at man ønsker at øge den andel af produktionen, der foregår i den region, hvor kunderne bor fra 65% til 80%⁸. Flere kilder peger på, at det er en massiv tendens blandt produktionsvirksomheder, at forsyningskæden vil blive kortere på den anden side af krisen, og at virksomhederne i højere grad vil satse på regionale og robuste forsyningskæder frem for globale forsyningskæder, som godt nok er billigere, men som også er mere komplekse og dermed sårbare i en situation med en fortsat global sundhedskrise som følge af coronavirus-udbruddet⁹.

OECD's seneste temarapport om jobsikkerhed set i lyset Covid-19 krisen dokumenterer, at ansatte, som har det, som kaldes "mellem-

⁵ Det Økonomiske Råd (2020): Baggrundsnotat: Den økonomiske situation og den økonomiske politik i lyset af coronakrisen, s.10-11 og side 19-23

⁶Se oversigt over USA's handelskrige med Kina og andre lande for perioden 2017-2020 her: <https://www.piie.com/sites/default/files/documents/trump-trade-war-timeline.pdf>

⁷ McKinsey & Company (juli 2020): "The great acceleration", s. 3

⁸ "Coronakrisen har afsløret faren ved lange forsyningskæder: Danfoss vil øge sin lokale produktion rundt om på kloden", Børsen den 26. maj 2020

⁹"Coronakrisen vender op og ned på verdens arbejdsfordeling", Politiken den 13. april 2020.

"Forsyningskæderne bliver kortere på den anden side af krisen", publiceret af SCM.dk den 15. april 2020. "

"Coronakrisen sætter fart på nye produktionsformer", Finans den 15. juni 2020

uddannelsesniveau", og som har haft en mellem indkomst, historisk set har mistet fodfæstet på arbejdsmarkedet ved økonomiske kriser, og enten er røget ud i ledighed eller har måttet skifte til lavindkomst job. Undtagelsen fra dette mønster Danmark, Norge, Sverige samt Tyskland, hvor det faktisk er lykkedes at løfte mellem-uddannede arbejdere over i jobs, som kræver et højt kompetenceniveau og er relativt højtlønnede, selv i kølvandet på økonomiske kriser. Denne positive udvikling tilskriver OECD, at disse lande i større grad har en effektiv social dialog, som har gjort, at erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser til voksne er blevet politisk prioriteret, også i krisetider¹⁰. Dette kan indikere, at der er potentialer i AMU-programmet som et middel til at modvirke dele af den økonomiske krise.

Klima og bæredygtighed

Der er etableret klimapartnerskaber inden for 13 områder. Med offentliggørelsen af disse i marts 2020 er der etableret en ambitiøs dagsorden for, hvorledes danske virksomheder kan bidrage til målsætningen om, at Danmarks CO₂ udledning skal være reduceret med 70 procent i 2030¹¹. Det er forventningen, at udmøntningen af klimapartnerskabernes målsætninger vil betyde efterspørgsel på nye AMU-kurser bl.a. i relation til energi- og materialeoptimering samt bæredygtig produktion.

En rapport fra Teknologisk Institut fra 2019 estimerer, at der i Danmark findes mellem 3.400 til 3.900 virksomheder, som arbejder ud fra en cirkulær økonomi forretningsmodel. Blandt disse virksomheder er der en del, som er inden for industriens område.

De to mest udbredte forretningsmodeller inden for den cirkulære økonomi er i Danmark følgende¹²:

- 1) Reparation for enten private eller virksomheder, som forlænger produkters levetid
- 2) Behandling, oparbejdning og salg af affald (genanvendelse)

¹⁰ OECD Employment Outlook 2020. Worker Security and the Covid-19 crisis s. 222-223

¹¹ <https://kefm.dk/klima-og-vejr/regeringens-klimapartnerskaber-og-groent-erhvervsforum>

¹² Teknologisk Institut (2019): Data til at understøtte cirkulær forretningsudvikling, s. 3 (Rapport til Erhvervsstyrelsen)

Det er forventningen, at flere industrivirksomheder i de kommende år vil få et øget fokus på klimapositiv produktion og cirkulære forretningsmodeller, der kan fremme bæredygtig anvendelse af materialer. Det er vurderingen, at denne udvikling vil medføre nye kompetencebehov i forhold til AMU-målgruppen, blandt anden inden for produktionsprocesser, materialekendskab og arbejdets organisering.

Digitalisering og automatisering

Det er forventningen, at den igangværende udvikling i retning af en mere automatiseret og digitaliseret produktion vil blive intensiveret hos endnu flere danske industrivirksomheder i de kommende år. Samtidig er det forventningen, at de industrivirksomheder, som har været "first movers" i forhold til automatisering og digitalisering vil bygge videre på disse erfaringer og tage det næste skridt i retning af en datadreven produktion. Det forventes også, at brug af VR vil blive mere udbredt til udførelse af opgaver, der måske tidligere krævede fysisk tilstedeværelse, som f.eks. udførelse af reparationsopgaver. Samlet set er det forventningen, at den beskrevne udvikling vil afføde nye kompetencebehov i forhold til AMU-målgruppen inden for industriens område.

Behov for relevant AMU-program i en mulig forandringstid

Den aktuelle økonomiske krise som følge af den aktuelle globale sundhedskrise betyder, at det på nuværende tidspunkt er svært at give et kvalificeret bud på, hvorledes den danske industriproduktion vil udvikle sig i de kommende år. Der er en formodning for, at den aktuelle økonomiske krise vil betyde, at flere industrivirksomheder vil skulle arbejde med at optimere deres værdikæde og evt. omstrukturere hele eller dele af deres produktion for at forblive konkurrencedygtige. Såfremt den aktuelle økonomiske krise vil udløse et øget behov for nye forretningsmodeller, produktionsprocesser og værdikæder hos danske industrivirksomheder, er det vigtigt, at der til stadighed udbydes et fleksibelt og relevant AMU-program for at sikre den fornødne omstilling af arbejdsstyrken.

Analysebehov i regi af Metalindustriens Uddannelsesudvalg og Industriens Fællesudvalg

Som følge af de nævnte arbejdsmarkedstendenser indenfor klima og bæredygtighed vil de to efteruddannelsesudvalg i fællesskab ansøge om en analyse, vedr. tværgående kompetencebehov, som følge af grøn bæredygtighed og bæredygtig produktion på industriens område.

Projektets formål er at kortlægge udbredelsen af arbejdet med grøn bæredygtighed og bæredygtige teknologier i industrien, og de kort- og langsigtede kompetencebehov det medfører. Med projektet vil vi bl.a. understøtte den løbende tilpasning af de enkelte kurser og AMU-udbuddet som helhed.

Projektets mål er at afdække en række teknologier og tendenser, der er definerende for uddannelsesbehovene inden for grøn bæredygtighed på industriens område. Dernæst at afklare udbredelsen af disse blandt virksomhederne i industrien igennem en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse.

Projektet ansøges under *Tema 2 Bæredygtighed og klimatilpasning*.

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelse for Metalindustriens Uddannelsesudvalg

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (herefter: udvalget) ansøger i det følgende om midler til udvikling af arbejdsmarkedssuddannelser og undervisningsmaterialer samt enkelte læreruddannelser inden for nogle af de fælles kompetencebeskrivelser, udvalget har ansvar for.

Når der ikke søges om udviklingsmidler inden for alle udvalgets ansvarsområder, skal det bl.a. ses i sammenhæng med, at mange af kompetenceområderne er blevet revideret som led i VEU-trepartsaftalen. Der vurderes på mange områder at være passende dækning i forhold til den aktuelle teknologiudvikling og lovgivningen.

Metalindustrien er ligesom mange andre sektorer præget af den usikkerhed, der

følger med coronapandemien. Store dele af metalindustrien er eksportorienteret. Virksomhedernes omsætning påvirkes derfor ikke blot af den hjemlige udvikling men også af, hvordan pandemien og det økonomiske samspil mellem landene udvikler sig. Coronakrisen kan således både rumme trusler og muligheder for metalindustriens medarbejdere og virksomheder. Det forventes, at et fortsat fokus på automation og fleksibilitet vil skabe mere effektivitet og kundetilpasset produktion. Nogle medarbejdergrupper får brug for at udvikle nye kompetencer og få en opkvalificering, så de kan varetage nye jobfunktioner. Udvalget har allerede udviklet en række strukturer og AMU-pakker, der kan styrke medarbejdernes faglige udvikling og opkvalificering til gavn for både virksomheder og de enkelte medarbejdere.

MI's branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser

Smedeteknisk område (FKB 2610)

Der er høj beskæftigelse og gode jobmuligheder for smede i hele landet. Store infrastrukturelle opgaver forventes at medføre øget produktion inden for det smedetekniske område. Samtidig er der fortsat behov for smedekompetencer til reparation, vedligehold etc..

Der stilles fortsat omfattende krav til kvalitet og dokumentation i f.eks. svejsearbejdet, hvorfor det fortsat er nødvendigt, at smeden kan dokumentere sine færdigheder med relevante certifikater, med henblik på at sikre nødvendig kvalitet. Flere arbejdsgange og processer i smedeb Branchen automatiseres, hvorfor der fortsat er stigende behov for, at medarbejderne kan opkvalificeres inden for automatiserede processer omkring svejsning og pladebearbejdning.

Industrielle anlæg og procesanlæg konstrueres primært i rustfast stål, hvorfor der er særligt behov for, at smeden har nødvendig materialeforståelse og færdigheder til at bearbejde og efterbehandle de relevante materialer. Herunder forståelse af fx betydning af indgreb og reparationer på procesanlæg. Uddannelsesmulighederne på området vurderes at være dækkende i forhold til det aktuelle behov. Det forventes ikke, at der i den kommende periode implementeres ny teknologi eller lovgivning med afledte behov for nye kurser.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

De maritime håndværksfag (FKB 2239)

Branchen har fortsat behov for kompetencer inden for forskellige materialetyper og fagligheder som VVS, kompositter, metal- og træarbejde samt nye typer af styrings- og reguleringssystemer, der i stigende grad vinder indpas på moderne både.

Sejlmagerne skal kunne kvalitetssikre og vedligeholde sejl med relevant udstyr, og skal kunne foretage mindre fejlfinding på de maskiner, de anvender.

Bådebyggerne skal kunne arbejde med alt, der hører til en båd lige fra træarbejde til moderne elektronik, hvilket stiller store krav til medarbejdernes kvalifikationer. Der er ligeledes fokus på kompleksiteten i vedligeholdelsesarbejdet inden for bl.a. elektriske installationer og vvs- og klimaanlæg, kompositter samt kulfiberarbejder. Bådebyggerne skal desuden kunne arbejde med nye typer af motorer, der i stigende grad er på vej ind i branchen.

Det tilgængelige kursusudbud i branchen vurderes at være dækkende, for de behov der pt. kan identificeres. Der ansøges derfor ikke om udviklingsmidler for 2021.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Opbygning og drift af offshore installationer (FKB 2263)

Fagområdet er fortsat i vækst og efterspørger i stigende grad kvalificeret arbejdskraft. En stigende grad af arbejdsmarkedet inden for offshore udgøres i dag af fleksible og tidsbegrænsede ansættelsesforhold, herunder spiller det såkaldte spotarbejdsmarked en stor rolle. Aktørerne på området oplever, at det ofte er særdeles vanskeligt at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, når der f.eks. skal gennemføres store konstruktions- eller vedligeholdelsesopgaver.

Offshore-industrien er overordnet set organiseret i to grupper, ufaglærte og faglærte. Den ufaglærte gruppe varetager opgaver som stilladsarbejder, maleropgaver etc.. Til den faglærte arbejdsstyrke stilles der omfattende krav til kvalitet og dokumentation i fx svejse- og montagearbejdet, hvorfor det fortsat er nødvendigt at opkvalificere arbejdsstyrken. Implementering af automation,

elektronik og ny teknologi i offshore-industrien betyder at arbejdsstyrkens kompetencer skal imødekomme denne udviklingen.

Erhvervsuddannelsen til skibsmontør har for nyligt undergået en omfattende revidering med udvikling af nye EUD-fag. Der kan heraf opstå efterspørgsel på et matchende udbud på efteruddannelsessiden, AMU. Vi vil derfor udvikle et par efteruddannelseskurser, der sikrer opkvalificering af færdiguddannede.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Data- og kommunikationstekniske område (FKB 2259)

Udvalget har i løbet af de seneste år – og i særdeleshed i forbindelse med trepartsaftalen om AMU – opdateret langt de fleste kernemål på FKB'en. Aktiviteten på FKB'en har historisk været afhængig af, at udbyderne kan samlæse AMU-kurser med undervisningen af erhvervsskoleelever. Dette gør sig stadig gældende og har den konsekvens, at udbuddet af AMU hænger tæt sammen med optaget og aktiviteten på den tilsvarende erhvervsuddannelse.

Af uddannelsesstatistik.dk fremgår det, at antallet af udbudte kurser er aftaget en del de sidste år. Til gengæld havde udbyderne en større træfsikkerhed ift. at gennemføre de annoncerede kurser i 2019 sammenlignet med 2018, jf. nedenstående tabel, hvilket førte til et højere antal deltagere i 2019 sammenholdt med 2018.

Variabel	2015	2016	2017	2018	2019
Antal annoncerede kurser	217	218	189	145	90
Antal annoncerede kurser - ingen tilmeldte	33	72	72	64	10
Antal aflyste annoncerede kurser	67	45	16	44	11
Antal gennemførte annoncerede kurser	117	101	101	37	69
Antal kursusedtagere	494	528	529	117	275

Tabel 1: Tabellen viser bl.a. antallet af annoncerede og gennemførte kurser, hvilket er sammenholdt med antallet af kursusedtagere.

Kilde: uddannelsesstatistik.dk under hhv. "Antal annoncerede kurser" og "Kursusedtagelser efteruddannelsesvalg"

Udvalget vurderer ikke, at der på nuværende tidspunkt er et dokumenteret behov for at udvikle nye AMU-mål mv. samt undersøge nye tendenser i analyser.

Udvalget vil i stedet fortsætte den igangværende dialog med udbyderne om, hvordan de eksisterende og nye AMU-mål kan udbydes så flest mulige, får gavn af disse. Formålet er at opnå en stigning i antallet af kursusdeltagere.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Elektronik- og svagstrømstekniske område (FKB 2252)

Der ses et svagt fald i AMU-aktiviteten fra 2018 til 2019. Udvalget har pt. ikke adgang til data for 2020 og kan som følge heraf ikke kommentere på udviklingen i 2020.

FKB'en er for nylig blevet flyttet fra TEC til ZBC. Udvalget håber, at det vil øge udbuddet af AMU-kurser, således at AMU-aktiviteten stiger. Der er tidligere udviklet nye AMU-kurser inden for droneteknologi på FKB'en. Udvalget forventer en øget efterspørgsel inden for disse kurser i takt med, at teknologien modnes. De eksisterende kurser på FKB'en vurderes på nuværende tidspunkt at dække efteruddannelsesområdet. Sekretariatet er i løbende dialog med skoler og virksomheder med henblik på at drøfte initiativer til at øge aktiviteten på både EUD og AMU.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Automatik- og procesteknisk område (FKB 2273)

Introduktion af nye tekniske løsninger i industriel produktion kræver fortsættende udvikling af nye efteruddannelsestilbud inden for produktion og serviceindustri.

Ikke mindst kræver en stadig større grad af digitalisering og anvendelse af nye automatiske anlæg, at det nuværende udbud af AMU-kurser til stadighed skal fornyes og suppleres. Set i det lys deltager automatik kurser i MI's analyseprojekt om digital læring med "Robotteknologi" og "Systematisk vedligehold". På begge områder forventes øget efterspørgsel efter AMU-aktivitet og nye AMU-kurser. Efteruddannelsesområdet inden for automatik er kendetegnet ved en hurtig implementering af nye produktionsformer.

Inden for seneste år er der udviklet en række nye kurser på automatikområdet, herunder kurser inden for elevator-området. Aktuelt er der igangsat udvikling inden for "Driftoptimering ved systematisk anvendelse af big data" og "Predictive maintenance – planlagt vedligehold". Derfor er der behov for en mindre justering og nyudvikling af kursusudbuddet i den kommende bevilling.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Let stigende.

Teknisk dokumentation i industriel produktion (FKB 2779)

Udvalget har for nylig gennemført en AMU-analyse på området, der viser, at arbejdet for de moderne dokumentationsspecialister i stigende grad præges af, at VR, AR og MR (Virtual Reality, Augmented Reality og Mixed Reality) finder anvendelse på arbejdsmarkedet for tekniske designere i industrien.

Tekniske designere oplever samtidig en stigende konkurrence fra arbejdskraft med videregående uddannelser (f.eks. produktionsteknologer), og der vil derfor være behov for at styrke TD'ernes employability på arbejdsmarkedet for teknisk dokumentation. Der søges derfor om midler til at udvikle nye kurser inden for disse områder samt udvikling af undervisningsmaterialer.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Svagt stigende.

Cykel-, knallert- og motorcykeltekniske område (FKB 2289)

Brug af el- cykler er i vækst, ligesom der også ses en stigning i udbredelsen af el-motorcykler og el- scootere. Det betyder, at mekanikerne skal kunne håndtere testere og kende til sikkerheden omkring el-anlæg, batterier, motorer

mv. i forbindelse med fejlfinding og reparation. Derudover er der også brug for at kunne fejlfinde og reparere de elektriske systemer på cyklerne, herunder have kendskab til blandt andet miljøkrav.

Der er øgede krav om avancerede fejlfindingskompetencer for motorcykelmekanikere, hvor nye motorcykler har flere sensorer og automatiske sikkerhedssystemer.

Specielt for transmissioner gælder, at udviklingen går stærkt inden for udvendige gear, mens behovet for at kunne fejlfinde og reparere indvendige gear er dalende. Sidstnævnte skyldes primært, at producenter af indvendige gear i mindre grad producerer reservedele til reparation.

Det tilgængelige kursusudbud i branchen vurderes at være dækkende, for de behov der pt. kan identificeres. Der ansøges derfor ikke om udviklingsmidler for 2021.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Karosseritekniske område (FKB 2743)

El- og hybridbiler er stadig i vækst, og der er derfor stadig behov for at karosseriteknikeren har viden om sikkerhedsaspekterne ved opretning på disse typer af biler og kompetencer til blandt andet at kunne vurdere de mange sikkerhedsmæssige aspekter og kunne udføre arbejdet på skadede el- og hybride køretøjer korrekt.

Der er i dag en række overvågnings- og hjælpesystemer i bilerne, som karosseriteknikere skal kunne håndtere og kalibrere, og der bliver stadig flere af disse. Dette stiller krav til, at karosseriteknikeren har viden og kompetence til at kunne håndtere og kalibrere disse.

Udviklingen inden for det karosseritekniske jobområde stiller store krav til værkstederne, både med hensyn til kendskab og arbejde med forskellige materialer, metoder og mere komplekse opbygninger. Der er behov for løbende udvikling og specialisering af medarbejdernes kompetencer til at vurdere komplekse skadestyper samt analysere, reparere, oprette og overfladebearbejde på karosserier.

Det tilgængelige kursusudbud i branchen vurderes at være dækkende for de behov, der pt. kan identificeres. Der ansøges derfor ikke om udviklingsmidler for 2021.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Entrepreneur- og Landbrugstekniske område (FKB 2254)

Teknologierne på maskinerne bliver udviklet løbende, de bliver stadig mere komplekse, og der stilles stadig højere krav. For eksempel til motorteknologi. Det betyder, at der er behov for både introduktion til maskinerne og til opdatering af nuværende kompetencer på de forskellige maskintyper.

Området er i vækst, og der er stadig flere dele af maskinernes teknologier, systemer og anlæg, der bliver styret af programmer. Det betyder, at der er behov for løbende opdatering af nuværende kompetencer til at kunne betjene, fejlfinde, justere og reparere på maskinernes forskellige styresystemer. Derudover er autonome systemer i stor teknologisk udvikling, og der er stort fokus på dette område i branchen. Øgede miljøkrav medfører blandt andet, at der bliver introduceret nye krav i forbindelse med syn af udstyr på maskinerne.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Køretøjsområdet (FKB 2276)

Udvalget noterer, at der har været en stor stigning i AMU-aktiviteten fra 2018 til 2019. Udvalget har pt. ikke adgang til data for 2020 og kan som følge heraf ikke kommentere på udviklingen i 2020.

Den teknologiske udvikling på køretøjsområdet går fortsat meget hurtigt, og en række nye køretøjer fremdrevet af brint, gas og el introduceres løbende på det danske marked. Derfor er der udviklet nye AMU-kurser inden for brintteknologi og gasteknik sidste år for at kompetenceløfte mekanikerne i de nye teknologier.

I forbindelse med sidste års "AMU-revision" er porteføljen på køretøjsområdet blevet gennemgået, og på den baggrund vurderer sekretariatet, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for at udvikle yderligere AMU-kurser.

Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at vurdere, om coronapandemien får en negativ indflydelse på bilbranchen. Udvalget følger udviklingen nøje, og er klar til at justere i AMU porteføljen, hvis der opstår et behov herfor.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Flyteknisk område (FKB 2604)

Der ses et svagt fald i AMU-aktiviteten fra 2018 til 2019. Udvalget har pt. ikke adgang til data for 2020 og kan som følge heraf ikke kommentere på udviklingen i 2020.

Flyområdet er meget negativt påvirket af coronapandemien. Som følge heraf forventer udvalget en nedgang i aktiviteten på AMU.

2 nye kurser inden for "NJOR/VHF" og "dokumentationskursus" er ved at blive udviklet og forventes godkendt ultimo 2020. De eksisterende kurser på FKB'en vurderes på nuværende tidspunkt at dække efteruddannelsesområdet. Sekretariatet er i løbende dialog med skole og virksomheder med henblik på at drøfte initiativer til at øge aktiviteten på både EUD og AMU.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Faldende.

Teater-, udstillings- og eventområdet (FKB 2255)

Branchen består af mindre virksomheder, som ikke er så uddannelsesvante, og større virksomheder, der ikke har stor tradition for efteruddannelse via AMU-systemet. Der er en løbende udvikling i udstyr og teknologi på området, og de eksisterende kurser vurderes på nuværende tidspunkt at dække de behov, som er på efteruddannelsesområdet.

Udvalget forventer, at aktiviteten på sigt vil være stigende. Ved udbudsrunderen i september måned 2019 fik NEXT Uddannelse i København godkendelse til selvstændigt efteruddannelsesudbud af AMU-kurser inden for teater-, -event og AV- området. Udvalget vurderer derfor, at vi med 50% udbudsudvidelse, geografisk større fleksibilitet, nu en egentlig konkurrence og en deraf forventet øget markedsføring, vil kunne notere en stigende AMU-aktivitet på området.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Guld- og sølvsmedeområdet (FKB 2606)

Branchen i Danmark er præget af mindre håndværksbaserede virksomheder, som bl.a. er et resultat af, at mange færdiguddannede guld- og sølvsmede nedsætter sig som selvstændige. Tendensen med flere selvstændige betyder, at guld- og sølvsmeden ud over sit håndværk, skal have et godt kendskab til forretningsforståelse, design samt markedsføring.

Udviklingstendensen i branchen går nemlig fortsat i retning af, at produktionen flyttes til udlandet. Guld- og sølvsmedene skal derfor i højere grad arbejde med målrettet unikproduktion, prototyper og kvalitetssikring af internationalt producerede produkter.

En del ufaglærte/tillærte i branchen efterspørger efteruddannelse i overfladebehandling af guld og sølv smykker, hvorfor dette arbejde allerede er igangsat. Der udvikles under den igangværende pulje både nye kurser og undervisningsmaterialer. Det vurderes, at der er ikke behov for yderligere udvikling i den kommende pulje.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Vedligehold af produktionsudstyr i metalindustrien (FKB 2231)

Når en maskine stopper pga. af et uforudset nedbrud, er det ofte meget dyrt. For eksempel er det ikke ualmindeligt at store CNC-fræsemaskiner, der kan klare produktion til danskproducerede vindmøller, koster op til 5000, - kr. i timen. Og hvis der er tale om en maskine, som indgår i et større produktionsanlæg, er der ikke blot tale om, at én enkelt maskine taber kapacitet men derimod, at hele produktionen står stille og udløser et stort produktionstab.

Forebyggende vedligehold går derfor ud på, at man ud fra erfaring med den enkelte maskine i et produktionslayout udarbejder en samlet plan for systematisk vedligehold. Altså sætter frekvens på hvordan og hvornår, der skal udføres vedligehold på den enkelte maskine.

Dette kompetenceområde dækker udvalget med FKB 2231 (Vedligehold af produktionsudstyr i metalindustrien). Der er i den forbindelse ikke noteret behov for nyudvikling af AMU-mål til denne FKB i 2020-22.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Maskin- og værktøjsområdet (FKB 2244)

Udvalgets AMU-program på Maskin- og værktøjsområdet er i koordination med Industriens Fællesudvalg ved at blive ajourført både teknisk og pædagogisk.

Grundet coronapandemien med øget og sammenpresset aktivitet på udviklerskolerne, kunne et udviklingsbehov inden for CNC fræseområdet, som var forhåndsansmeldt under dette års pulje ikke gennemføres helt, men har måtte bides over i to dele. Derfor indgår 2 del af arbejdet i denne forhåndsansmeldelse.

Udvalget forventer, når dette er tilendebragt, at de ajourførte efteruddannelser, strukturer og AMU pakker på området, vil være gode "værktøjer" både for ledige og for virksomheder, der ønsker at styrke faglighed hos den enkelte eller i teamet.

Blandt andet forventes de nye efteruddannelser, strukturer og AMU pakker på området, at være gode "værktøjer" for virksomheder, der ønsker at styrke innovationskompetencerne hos den enkelte eller i teamet. Men også ønsket om et solidt fundament for mere specifik produktivitetsudvikling, ligger lige for.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Låseteknik, mekanisk indbrudssikringsanlæg (FKB 2247)

Tal fra Forsikring og Pension (F&P) viser, at der gennemføres et indbrud hvert femte minut døgnet rundt, og at der årligt bliver stjålet for omkring én milliard kroner i private boliger i Danmark. Ifølge Danmarks Statistik er der ligeledes i de senere år blevet politianmeldt over 33.000 indbrud i danske virksomheder. Overalt i samfundet er der derfor et stærkt behov for at kunne sikre sig mod indbrud og uvedkommendes adgang.

Moderne sikringsvirksomheder beskæftiger i dag en lang række forskellige faggrupper som f.eks., elektrikere, tømrere, låsesmede og bygningsingeniører samt medarbejdere med speciale inden for it-sikkerhed.

Metalindustriens Uddannelser samarbejder med Byggeriet og El-fagets uddannelser om områdets efteruddannelsesudvikling og erhvervsskoleudbud.

I praksis betyder det, at elektrikere, tømrere og låsesmede kan komme på de samme kurser inden for Montage af sikringsdøre, -vinduer og sikringsglas (AF), Mekanisk indbrudssikring (AB) ADK, Installation (AG).

I praksis medvirker vi derfor til at kunne tilbyde sikringsbranchens mangfoldighed af virksomheder og medarbejdere en ajourført vifte af efteruddannelsesstilbud omfattende både etablering, fejlfinding, reparation og vedligeholdelse af såvel mekaniske som elektroniske, trådløse og biometriske låse- og adgangssystemer af henholdsvis faste såvel som trådløse sikrings installationer, samt øvrigt udstyr og komponenter til sikringsinstallationer.

Udvalget forventer, at aktiviteterne på efteruddannelsesområdet for mekanisk sikringsteknik, der nu er flyttet til TEC i Ballerup, vil ændre sig i opadgående retning. Alle områdets efteruddannelser inden for mekanisk sikring blev for 4 år siden ajourført. Herunder blev der implementeret et nyt fælles introduktionsmodul til området. Der vurderes ikke at være behov for nyudvikling under den kommende pulje.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Køleteknisk område (FKB 2707)

Der er høj beskæftigelse og gode jobmuligheder for køleteknikere i hele landet. Teknologien for køleanlæg udvikles løbende sammen med de lovmæssige rammer for køleanlæg. Området er i stigende grad lovmæssigt reguleret. Det gælder for eksempel de lovmæssige rammer for køleanlægget og for køleteknikerens kompetencer.

Der benyttes i stigende grad naturlige kølemidler, med dertil hørende lovkrav til køleteknikerens kendskab og kompetencer i forhold til sikkerhed i arbejdet og konstruktion af anlæg. Anvendelsen af naturlige kølemidler medfører en række ændringer i køleteknikerens arbejde i forhold til sikkerhed og kvalitet, hvorfor det er nødvendigt, at køleteknikeren løbende kan vedligeholde og dokumentere sine færdigheder med relevante certifikater.

I takt med nye krav i lovgivning etc. forventes der løbende behov for videre uddannelse og kompetenceløft, som matcher de gældende krav. Derfor forventes der et behov for justering og udvikling af kursusudbuddet. Konkret er der fra Arbejdstilsynets side stillet krav om certifikat inden for "naturlige kølemidler", hvorfor der søges om midler til denne udvikling.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Stigende.

Klimateknisk område (FKB 2708)

Områdets arbejdsfunktioner for montører, der arbejder med ventilationsanlæg kan reelt opdeles i følgende funktioner:

- Montage af ventilationsanlæg
- Drift af ventilationsanlæg
- Service af ventilationsanlæg

I de senere år er der desuden knyttet arbejde med ventilationsindregulering til jobområdet. Udvalget vurderer, uddannelserne i FKB 2708 stadig dækker kvalifikationsbehovet for målgruppen, metalindustrielle faglærte medarbejdere som har, eller ønsker job, som montører i ventilationsbranchens virksomheder. De lovpligtige eftersyn af ventilationsanlæg afføder fortsat en pæn

efteruddannelsesaktivitet (4-6 årselever). Loven betyder nemlig, at alle ventilation og klimaanlæg fra 5 kW og opefter skal efterses/gennemgås hvert 5. år – og det er rigtig mange anlæg. Der vurderes ikke at være behov for nyudvikling af kurser pt.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Varmeteknisk område - fyrede anlæg (FKB 2709)

Området omfatter betjening og servicering af fyrede anlæg fra helt små oliefyrede kedler i parcelhuse til store hedtvands- og dampkedler i varmecentraler.

For så vidt angår de små og mellemstore oliefyrede kedelanlæg gælder det, at denne type kedler er under kraftig udfasning. Der må således ikke installeres nye oliefyrede anlæg længere, og der ydes tilskud til skrotning af denne type anlæg. Der vurderes at være ca. 80.000 oliefyrede anlæg tilbage i DK, og disse skal fortsat serviceres jf OR-ordningen. Der må derfor forventes fortsat at være behov for kvalificering af personer til dette jobområde.

For så vidt angår store hedtvands- og dampkedler er det kendetegnende for området, at der i vid udstrækning er tale om uddannelser, der er underlagt myndigheds- og certificeringskrav. Derfor er der ikke AMU prøvebelagte uddannelser. Uddannelserne på området vurderes at være fuldt dækkende i fht. behov, og der er kun sket få ændringer i teknologier og lovgivning, som nødvendiggør revision eller nyudvikling.

Forventning til uddannelsesaktivitet

Uændret.

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse 2020-22

Sammenfatning af ansøgning om udviklingsopgaver og analyser

"AMU skal kunne imødekomme behovet for nye og ændrede kompetencer både for ledere og medarbejdere i målgruppen som følge af de krav i arbejdsopgaver og metoder som digitaliseringen medfører." Sådan indledte HAKL sidste år sin arbejdsmarkedspolitiske redegørelse, og digitaliseringen, herunder også digitale læringsmetoder, er fortsat et højt prioriteret indsatsområde i HAKL. Derfor er HAKL også meget optaget af at understøtte kursusudbydernes fjernundervisning både med udvikling af digitale undervisningsmaterialer og med formidling af god praksis om digitale læringsformer. Dette indsatsområde er blevet endnu mere aktuelt og påtrængende på grund af COVID-19 og nedlukningen af skolerne i foråret. En situation som kan vise sig at blive nødvendig igen.

HAKL er desuden optaget af, hvilken påvirkning FN's Verdensmål om bæredygtighed samt regeringens udspil og de politiske aftaler om grøn omstilling allerede har og forventes at få for de merkantile job- og arbejdsfunktioner. Efteruddannelsesudvalget har netop afholdt en temadrøftelse om bæredygtighed, hvor oplægsholdere med indsigt i bæredygtighed bidrog med forskellige perspektiver.

Formodningen er, at relevante bæredygtige kompetencer indgår i de eksisterende kurser i stort omfang allerede, men HAKL ved det faktisk ikke. Og vi kender for lidt til konsekvenserne af fokus på bæredygtighed i virksomhederne og de konkrete jobfunktioner og kompetencebehov.

HAKL har dog taget initiativ til selv at udvikle de oplagte bæredygtighedskurser, så som bæredygtigt indkøb og udvikling af bæredygtig praksis i virksomhederne, samt nogle kurser i bæredygtig ledelse. Kurset i bæredygtig praksis stiller skarpt på, hvordan virksomheder og medarbejdere konkret kommer i gang med at arbejde med omstilling af de bæredygtige forretningsmodeller til konkrete ændringer i arbejdsprocesser og jobfunktioner. Mindst det ene af kurserne kan være relevante for alle efteruddannelsesudvalg, som HAKL vil sørge for at koordinere kursusforslagene med.

De udmeldte temaer, tema 1: Digital læring i AMU og tema 2: Bæredygtighed og klimatilpasning passer derfor utrolig godt som en fortsættelse af det udviklingsarbejde og de overvejelser om kursusudbuddet og erfaringer, som HAKL gør sig, og er derfor de temaer, som HAKL har valgt at fokusere på.

Alle udviklingsopgaver og analyser er vurderet at have 1. prioritet. HAKL har selv foretaget en endelig prioritering af analyserne inden fremsendelse af ansøgningen til UUL-puljen 2020-22. Derfor er en påtænkt evaluering af GLU'en udskudt til næste års ansøgning, og en anden påtænkt analyse er taget af bordet.

Analyser

HAKL ansøger om fire analyser, hvoraf tre af dem er tværgående og inddrager flere FKB-områder, og en analyse er målrettet FKB Ledelse. Analysernes begrundelse og formål beskrives i det følgende, og de er i øvrigt nærmere uddybet i de selvstændige analyseansøgninger.

For så vidt angår de to projektansøgninger om bæredygtighed på tværs af fem FKB-områder og bæredygtighed med fokus på ledelsesområdet, er det vigtigt for HAKL at slå fast, at de to bæredygtighedsprojekter har hver deres selvstændige berettigelse.

Ledelsesanalysen om bæredygtighed inddrager også strategiske aspekter og CSR og ikke kun afdækning af konkrete arbejdsopgaver ift. bæredygtighed som mere er i fokus for medarbejdere på de andre jobområder i HAKL. Endelig er ledelse en generisk disciplin der går på tværs af jobområder.

Analyse og afdækning af bæredygtighed i efteruddannelse inden for HAKLs område. Tema 2.

Der er stor fokus i alle brancher på bæredygtighed på det strategiske niveau og i forhold til omstilling af virksomhedernes forretningsmodeller, så de kan leve op til forskellige livscyklusbetragtninger, miljøkrav, mærkningsordninger og certificeringer. Arbejdsfunktionerne inden for salg, indkøb, handel,

logistik mv. påvirkes derfor også af nye praksisser der styrker bæredygtighed og dermed påvirkes også de kompetencekrav, som stilles til f.eks. salgs- og kundemedarbejdere, indkøbs- og logistikassistenter, økonomimedarbejdere, administrative medarbejdere i det private såvel som det offentlige.

Projektet skal afdække, hvordan de merkantile arbejdsfunktioner og kompetencekrav påvirkes af bæredygtighed og ændrede forretningsmodeller, og hvorvidt efteruddannelse kan ske inden for den eksisterende kursusstruktur eller kræver helt nye kompetencer og dermed også nye AMU-kursusforløb. Kursusforslag fra Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) skal indgå i vurderingen af behovet for nye kompetencer og kvalificeres. Dertil skal det undersøges hvordan eksisterende og nye kurser kan indgå som trædesten i akademi- og diplommoduler inden for bæredygtighed.

Der tages udgangspunkt i jobområder og målgrupper inden for FKB Administration, FKB Detailhandel, FKB Handel & logistik, FKB Viden- og forretningsservice samt FKB Offentlig forvaltning og sagsbehandling.

Softwareroboter og kunstig intelligens.

I virksomhedernes effektivisering af de merkantile arbejdsprocesser anvendes i stigende grad robotter, der kan antage mange forskellige former og have mange forskellige navne. Implementeringen af robotter rejser nogle problemstillinger i.f.t. ansatte faglærte og ufaglærte på både det administrative område, i detailhandlen og i B2B handel:

- Hvilke kompetencer kræver det hos faglærte og ufaglærte, når der inden for arbejdsområdet anvendes robotter, som de ansatte skal arbejde "sammen med"?
- Hvilke jobfunktioner opstår, når processerne er blevet automatiseret, og robotterne fremadrettet løbende skal "trænes" og fejlrrettes?

I forhold til robotter til effektivisering af merkantile arbejdsprocesser, kan der groft skelnes mellem softwareroboter og chatbots, som begge er spirende teknologier kendt under paraplyen "Robotic Proces Automation" (RPA). Softwareroboter og chatbots er begge digitale robotter.

1. Softwareroboter er teknologi, hvor software programmeres til at udføre (typisk rutineprægede) opgaver, der tidligere blev udført manuelt af en medarbejder. Flere og flere virksomheder og offentlige organisationer implementerer softwareroboter, der hjælper med at løse opgaver af primært administrativ karakter. Kaldes også skærmrobotter. Softwareroboter findes i både 1., 2. og 3. generation, hvor der for 3. generation er tale om decideret intelligent automatisering.

2. Chatbots, eller digitale assistenter, er intelligent software på en computer eller telefon, som simulerer menneskelig interaktion. Via stemme- og tekstgenkendelse hjælper chatbots med opgaver som informationssøgning, kundeservice og lignende.

HAKL ønsker at undersøge, hvordan faglærte og ufaglærte ansattes arbejdsfunktioner inden for det merkantile område konkret brydes op og ændres, fordi 1) dele automatiseres eller deres arbejdsfunktioner ændres eller 2) hvis deres kolleger helt eller delvist erstattes med en automatiseret proces.

Undersøgelsen omfatter udviklingen for blandt andet privatansatte salgsmedarbejdere, indkøbsassistenter, logistikassistenter, speditionsassistenter, administrative medarbejdere i kundekontaktfunktioner eller back-office funktioner i private virksomheder m.fl. og administrative medarbejdere i offentlige forvaltninger, dvs. inden for 5 FKB'ere under HAKL.

Analyse af digitale læringsformer – og metoder på tværs af FKB. Tema 1.

Behovet for at udvikle og udbrede digital læring i AMU er med den stigende digitalisering i samfundet øget. Nedlukning af Danmark under covid-19 udbruddet har skubbet til den digitale dagsorden og må formodes at have medvirket til udbredelsen af digital læring på AMU-området.

Inden for de senere år har der været stigende fokus på digital læring inden for AMU. I forlængelse af trepartsaftalen fra 2017 blev der igangsat et forsøg om, at der kan opnås VEU-godtgørelse i forbindelse med deltagelse i AMU tilrettelagt som mere end 75 % fjernundervisning. AMU-kurserne bliver dog primært afviklet som tilstedeværelsesundervisning. I 2019 var der således 105.761 kursusdeltagelser inden for HAKLs område, hvoraf 2.094 deltagelser blev afviklet som fjernundervisning.

Selvom fjernundervisning har været begrænset inden for HAKLs område, er der potentiale for at styrke brugen. I en undersøgelse foretaget af EVA i 2019 svarer 74 % af uddannelsesrepræsentanterne på HAKLs område, at fjernundervisning egner sig i nogen eller høj grad til AMU-kurser. HAKL ønsker at styrke den digitale læring yderligere, men mangler viden om, hvordan, til hvem og på hvilke områder digital læring bør udvikles og implementeres for at opnå størst muligt udbytte for målgruppen.

Målgruppen defineres her som både kursisterne og de virksomheder, der ansætter dem. Formålet med analysen er at afdække, hvordan forskellige digitale læringsformer og metoder udfoldes og influerer på kursisternes udbytte på tværs af HAKLs FKB'er. Analysen skal munde ud i en række anbefalinger til optimering af digital læring, og hvis muligt identificeres og beskrives "good practice" eksempler, der kan implementeres på tværs af fagområder.

Bæredygtighed ledelse – Afdækning af behov og udvikling af kursusforløb i bæredygtig ledelse på AMU. Tema 2.

Bæredygtige virksomheder, grøn omstilling og klimatilpasning kræver dygtige ledere på alle niveauer. Virksomheder møder stigende forventninger fra kunder, investorer, samarbejdspartnere og ansatte om at tage samfundsansvar, og derfor spiller bæredygtig ledelse en vigtig rolle for, at virksomhederne bevarer deres konkurrenceevne i fremtiden. Lederne har en nøglerolle i bæredygtig omstilling til fx en mere klimavenlig produktion og i at udøve bæredygtig ledelse af medarbejdere, så de trives og har de bedste forudsætninger for at løse de givne opgaver.

Det omfattende politiske fokus på bæredygtighed, klimaforandringer og grøn omstilling aktualiserer også et behov for at ledere opkvalificeres og uddannes i bæredygtig ledelse – også i AMU-systemet.

For at sikre denne udvikling og sikre udvikling af de rette kursusforløb (enkelt kurser eller integration af bæredygtig ledelse i eksisterende kurser) ønsker referencegruppen derfor midler til en analyse, der kortlægger relevante kompetencer og uddannelsesbehov, samt komme med anbefalinger til, hvordan bæredygtig ledelse bedst muligt integreres i de aktuelle kurser og forløb på ledelsesområdet.

Analysen skal kortlægge, i hvilket omfang ledere i AMU-målgruppen føler sig klædt på til at udøve bæredygtig ledelse og om uddannelseselementer skal integreres i eksisterende AMU-forløb, udvikles som selvstændige forløb eller begge dele. Bæredygtig ledelse vil sige, at man arbejder med FN's verdensmål, og bæredygtig ledelse defineres derfor bredt - fra ledelse af medarbejdere, så de trives og yder deres bedste, til ledelse af grøn omstilling i den enkelte virksomheds produktion.

Formålet med undersøgelsen er i forlængelse heraf at undersøge, hvilken betydning bæredygtig ledelse og grøn omstilling (fx at nedbringe udledningen af drivhusgasser) har for kravene til ledelseskompetencer for ledere i AMU-målgruppen.

Udviklingsopgaver inden for de enkelte FKB

FKB 2735 Fælleskataloget og FKB Handel & logistik

I forlængelse af det møde, som HAKL har afholdt den 4. september om bæredygtighed med eksterne oplægsholdere, igangsætter HAKL udvikling af to nye "her & nu" kurser i Bæredygtigt indkøb og Bæredygtig praksis (med tilhørende prøver). Kurserne vil blive koordineret med øvrige efteruddannelsesudvalg og afhængigt af det endelige indhold og interessen herfor blandt de øvrige efteruddannelsesudvalg, vurderes mindst et af kurserne at have potentiale til at blive placeret i FKB 2735 Fælleskataloget.

På baggrund af udviklingen af de to her & nu kurser, vil HAKL gerne ansøge om udvikling af digitalt undervisningsmateriale og læreruddannelse til de to kurser for at støtte op om og sikre sig at underviserne har de faglige kvalifikationer til at undervise i bæredygtigt indkøb og udfoldning af bæredygtighed i praksis i en virksomhed eller det offentlige område, som medarbejdere i AMU-målgruppen skal kunne medvirke til (i egen jobfunktion).

I alt er der behov for udvikling af to digitale undervisningsmaterialer og to tilhørende læreruddannelser målrettet HAKLs område til de to bæredygtighedskurser.

FKB 2245 Offentlig forvaltning og sagsbehandling

Der ønskes gennemført en revision og opdatering af FKB 2245, fordi beskrivelser af jobfunktioner og arbejdsområder er forældede i forhold til arbejdsmetoder og teknologi på området. Det samme gælder for kurset 45352 God forvaltningsskik og administrativ praksis.

I alt er der behov for revision af FKB 2245 og revision af et kursus.

FKB 2237 Administration i sundhedssektoren

Der er brug for at få revideret 2 kurser inden for arbejdet med diagnoserelaterede grupper og arbejdet med recepter, attester mv. da de er af ældre dato og skal opdateres i forhold til nye arbejdsmetoder og teknologi på sundhedsområdet.

I alt er der behov for revision af to kurser.

FKB 2785 Turist og rejse

HAKL nedsatte i juni måned et turismeudvalg, der skulle se nærmere på udbuddet af kurser til målgruppen inden for FKB Turist og rejse set i lyset af nedlukningen i foråret og de restriktioner som turisme- og oplevelsesbranchen fortsat er underlagt grundet Covid-19.

HAKL har således siden juni haft en løbende dialog med de tre nye, godkendte udbydere og har deltaget i udbydernes projekt Turismeindsats, digitalt og fleksibelt om digitalt udbud til turismesektoren.

Det har bl.a. resulteret i, at udbydernes og brancherepræsentanter har peget på et behov for udvikling af to kurser inden for henholdsvis daglig økonomi målrettet mindre turisme- og servicevirksomheder samt kunde- og gæstebetjening.

I alt er der behov for udvikling af to nye kurser.

Event i FKB 2798 Viden- og forretningsservice

Bæredygtighed og grøn omstilling fylder mere og mere for (for)brugerne af events og oplevelser. Det giver anledning til at udvikle et ny kursus om udvikling af bæredygtige events mm og at revidere 2 eksisterende kurser der omhandler udarbejdelse af drejebog og storytelling ifm. events.

I alt er der behov for udvikling og revision af tre kurser.

FKB 2250 Ledelse

Ledelse på afstand er blevet aktualiseret under nedlukningen af arbejdspladser ifm. COVID-19. Kurset blev nedlagt i foråret 2019 på grund af lav aktivitet efter kursusgennemgangen i 2018, og er nu blevet godkendt igen. Der er dog behov for at revidere kurset.

I tilknytning til at forløbet Praktisk projektledelse blev opdateret i 2019, er der behov for at opdatere indholdet i undervisningsmaterialet til de 3 kurser, der indgår i forløbet, ligesom der også er behov for undervisningsmateriale til det opdaterede kursus i Ledelse på afstand.

I alt er der behov for revision af et kursus, og revision af fire undervisningsmaterialer.

FKB 2282 Produktion af kommunikations- og medieprodukter

Analyse af FKB 2282 Produktion af kommunikations- og medieprodukter, udført og afsluttet i foråret 2020 af Teknologisk Institut, konkluderer at de stigende krav fra kunder, forbrugere og omverdenen til bæredygtige produkter og produktion også for medarbejdere inden for kommunikations- og mediebranchen betyder, at der stilles større krav til deres viden om materialer og bæredygtige løsninger.

Analyseinterviewene viser, at miljømæssige forhold allerede spiller en stor rolle og forventes fremover at komme til at have endnu mere indflydelse på de virksomheder, der er knyttet til FKB 2282. Mange af de miljømæssige forhold, som har indflydelse på brancherne, udspringer af kundernes krav.

Både i forhold FSC, organiske opløsningsmidler og PVC forlanger kunderne, at produkterne skal "kunne tåle at blive udsat for en sporbarhedsundersøgelse". Det betyder, at virksomhederne skal have godt styr på deres underleverandører, ned gennem hele leverandørkæden. GRAKOM er i år (2020) sat i spidsen for at gøre trykkeri af tilbudsaviser mere bæredygtigt. På virksomhederne er der desuden kommet et krav om, at affald skal sorteres i mange forskellige fraktioner og i videst muligt omfang kunne genanvendes.

Endelig er begreber som cirkulær økonomi og bæredygtighed som fx ressourcebesparelser i forhold til vand og strøm, noget mange informanter oplever er vigtige, at brancherne forholder sig til. Analysens gennemgang af den eksisterende kursusportefølje inden for FKB'en viser, at der kan være behov for en revision af i hvert fald seks kurser, så det tydeligt fremgår, at de understøtter bæredygtighed og grøn omstilling i de konkrete funktioner.

Der ansøges også om revision af et kursus, som ønskes opdateret, da det er fra 2006 og de anvendte teknologier der er nævnt i kurset, er forældede og erstattet af andre. Kurset har en aktivitet på mere end 0,5 årselev i 2019 og foregående år.

I alt er der behov for opdatering og revision af syv kurser.

FKB 2676 Praktisk Kirketjeneste

Der er behov for en uddannelse i forlængelse af Kirkegårdsforvaltning i samspil med menighedsrådet (1), som både fokuserer på nye problemstillinger og uddyber andre. Fokus i uddannelsen lægges på udviklings- fremfor plejeplaner og hænger sammen med udviklingen på nutidens kirkegårde med bl.a. færre kistebegravelser, nye ønsker til udformning/brug af gravsteder og ændrede brugsmønstre på kirkegårdene.

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

Til det ny kursus Kirkegårdsforvaltning i samspil med menighedsrådet 2, ønskes også udviklet tilhørende undervisningsmateriale.

Som oplyst ved sidste års ansøgning, har HAKL på FKB 2676 Praktisk kirketjeneste valgt en strategi med at udvikle undervisningsmateriale til alle arbejdsmarkedsuddannelser. Det hænger sammen med, at det dels er et specialiseret område og dels at der ikke er nogen erhvervsuddannelse på området, hvor man vil kunne tage relevant undervisningsmateriale og tilpasse.

Flere af kurserne indgår desuden i en aftalt grunduddannelse på området, de såkaldte kontraktuddannelser, der gør det naturligt at udvikle undervisningsmateriale til kurserne. Rækken af undervisningsmaterialer, der ønskes udviklet, er derfor udtryk for behovet for en løbende revision og nyudvikling af materialer til de pågældende kurser.

I alt er der behov for et nyt kursus og udvikling af et nyt tilhørende undervisningsmateriale.

Behovsredegørelsen for 2021

På baggrund af statistik for 2019 og de 2 foregående år, skønner HAKL at aktiviteten i 2021 sammenholdt med aktiviteten i 2019 vil være uændret. Der er dog en betydelig usikkerhed forbundet med dette skøn, især på grund af COVID-19.

FKB'ere	2017	2017 i %	2018	2018 i %	2019	2019 i %	2021 Skønnet aktivitetsniveau
Administration	47.355	42,2	47.539	41,1	43.535	41,2	Uændret
Administration i sundhedssektoren	946	0,8	1.031	0,9	503	0,5	Uændret
Administration og assistance i tandklinikken	149	0,1	179	0,2	203	0,2	Uændret
Administrative funktioner i HR	1.939	1,7	2.363	2,0	2.263	2,1	Uændret
Detailhandel	15.088	13,5	15.973	13,8	14.398	13,6	Uændret
Handel og logistik	1.053	0,9	1.532	1,3	1.082	1,0	Uændret
IKT-administration	1.971	1,8	2.419	2,1	1.775	1,7	Uændret
Instruktion og adm. funktionær i træning og sport	999	0,9	1.487	1,3	622	0,6	Uændret
Ledelse	21.917	19,5	21.705	18,8	23.170	21,9	Uændret
Offentlig forvaltning og sagsbehandling	11.715	10,4	10.915	9,4	9.209	8,7	Uændret
Praktisk kirketjeneste	2.993	2,7	3.511	3,0	2.854	2,7	Uændret
Praktisk myndighedsudøvelse	356	0,3	570	0,5	449	0,4	Uændret
Produktion af kommunikations- og medieprodukter	1.416	1,3	902	0,8	804	0,8	Uændret
Turist og rejse	64	0,1	92	0,1	69	0,1	Uændret

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

Viden- og forretningsservice	4.205	3,7	5.314	4,6	4.824	4,6	Uændret
Samlede antal kursus- deltagelser i HAKL	112.166	100,0	115.532	100,0	105.761	100,0	

Tilbagegangen i aktiviteten fra 2018 til 2019 på alle FKB-områder i HAKL undtagen FKB Ledelse kan for størstedelen forklares med, at andelen af ledige kursister (opgjort som dagpengemodtagere) er faldet markant på praktisk talt alle FKB-områder. Stigningen i antal beskæftigede på kursus kan ikke opveje dette fald. Det lave antal ledige på kursus i 2019 må tilskrives den gunstige økonomiske situation som Danmark befandt sig i før COVID-19.

Den situation er som bekendt meget forandret i 2020 på grund af COVID-19. Selvom man må forvente en stigning i ledigheden på grund af COVID-19, som normalt vil føre til en stigning i antal ledige kursister på HAKLs områder, og dermed en stigning i aktiviteten som helhed, så er det et meget åbent spørgsmål om flere ledige i 2021 vil føre til øget kursusaktivitet. Især hvis der samtidig sker en nedlukning af tilstedeværelsesundervisningen på skolerne, som vi har set det i foråret 2020. HAKL har for 1. kvartal 2020 oplevet et markant fald i kursusaktiviteten.

Selvom mange udbydere fik omstillet en del af deres kursusaktiviteter til at kunne foregå som fjernundervisning, viste der sig store udfordringer i form af markant færre kursister. Det kan der være forskellige årsager til, men det er bl.a. også derfor at HAKL lægger stor vægt på at gennemføre analyser af best practice i forhold til digitale læringsformer, så udvalget derigennem kan understøtte en stigning i fjernundervisningsaktiviteten. Vurderingen er derfor, at aktiviteten som helhed i 2021 forhåbentlig stabiliserer sig på samme niveau som i 2019.

Samlet set skønner HAKL at aktiviteten vil være uændret i 2021 i forhold til 2019.

30. september 2020

22. september 2020

Ansøgning om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v., UUL-puljen 2020 - 2022

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse

1. Sammenfatning

Efteruddannelsesudvalgets målgruppe omfatter time- og månedslønnede, mellemledere og ledere inden for følgende meget forskellige brancher: **rengøring, ejendomsservice, frisører, kosmetikere, vagt, tandteknik, vaskeri, festudlejning og urmagere.**

For rengørings-, ejendoms- og vagtbranchen udvikles der grunduddannelser for ufaglærte og efteruddannelser for faglærte, mens der for vaskeri- og festudlejningsbranchen alene udvikles grunduddannelser for ufaglærte.

For følgende brancher udvikles der efteruddannelse for faglærte: tandteknikere, frisører, kosmetikere og urmagere.

Redegørelsen er baseret på de analyser, Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg har gennemført samt de aktuelle analyser m.v., der er tilgængelige fra organisationer m.fl.

De benyttede årsrapporter anvender statistisk materiale fra 2019. Krisen som følge af COVID-19 kan derfor ikke direkte aflæses i disse.

Ifølge en analyse fra Servicebranchens arbejdsgiverforening foretaget i uge 14 2020, vil der være en væsentlig nedgang i omsætningen i dansk økonomi, og at 42 % af virksomhederne i servicebranchen forventer et omsætningstab på 11% eller derover i hele 2020. Ledigheden steg også markant i 1. kvartal 2020. Alene i marts 2020 blev der registreret 38.000 flere nye tilmeldte ledige end der er kommet i arbejde. Der er dog stor forskel på, hvordan krisen rammer de forskellige virksomheder indenfor servicebranchen.

Der er gennem året foregået en positiv løbende dialog med organisationer, virksomheder, uddannelsesinstitutioner – såvel ledere som lærere, lokale uddannelsesudvalg, m.fl. og på den baggrund formuleres de enkelte udviklingsopgaver i denne redegørelse.

Som følge af COVID-19 vurderes det, at uddannelsesaktiviteten for de uddannelser, der administreres af SUS, i 2020 vil være let faldende. Dog forventes det, at afholdelse af enkelte kurser som fx Grundlæggende Rengøringshygiejne vil stige markant, idet der under COVID-19 nedlukningen blev afholdt mange kurser som fjernundervisning.

2. Udviklingen på arbejdsmarkedet, behov og udviklingsopgaver

I forbindelse med UUL 2019-puljen fik SUS bevilliget projektet ”Lærerkvalificering til prøver i AMU”. Projektet var to-delt, og bestod af hhv. en analyse af, hvordan prøverne på AMU-kurserne fungerer og en opkvalificering af faglærere til at anvende prøverne. Projektet var et tværfagligt projekt mellem SUS’s brancher.

Analysen er nu afsluttet, og resultatet viste, at praktiske prøver er det, der fungerer bedst i forhold til målgruppen. Men praktiske prøver er meget tidskrævende og tager en forholdsvis stor del af undervisningstiden. Multiple choice er langt hurtigere at gennemføre, men en del af SUS's målgruppe har svært ved denne type prøver.

På baggrund af undersøgelsen, søger Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalget om midler til at igangsætte en sproglig gennemgang af prøverne indenfor FKB 2679 Rengøringservice og FKB 2636 Ejendomsservice. Se nærmere under beskrivelsen af FKB 2679 Rengøringservice og FKB 2636 Ejendomsservice.

FKB 2679 Rengøringservice

Den private del af rengøringsbranchen beskrives i to aktuelle publikationer fra DI:

*"Rengøring, Facility management og ejendomsdrift og kantine/catering, Årsrapport 2020"*¹.

*"Servicebranchens årsrapport 2019"*²

Den gennemgående udfordring i rengøringsbranchen er fortsat uddannelse og professionalisering via:

- Fastholdelse af gode medarbejdere – personaleomsætningen
- Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft
- Forbedring af image
- Uddannelse og kompetenceudvikling af personalet
- Uddannelse og kompetenceudvikling af ledere

Den private del af branchen har gennem de seneste 10 år haft en vækst i omsætning på 46%. I 2019 er omsætningsniveauet inden for rengøring, ejendomsdrift og kantine/catering dog faldet med 0,85%.

Mht. beskæftigelsen, har der gennem de sidste 10 år, været en stigning på 28% i lønmodtagerbeskæftigelsen.

Den private del af rengøringsbranchen er domineret af mange små virksomheder. Knap 90 % af virksomhederne har under 10 ansatte og under 1% af virksomhederne har over 500 ansatte. Personaleomsætning er høj - knap 50%, hvilket er højere end på hele DA-FH området.

Branchens medarbejdere har typisk ingen eller kun en kort formel uddannelse. I forhold til det øvrige arbejdsmarked er en stor del af de ansatte – 44 % – uden erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er en stigning på 2% fra sidste år. Branchen halter dog fortsat meget bagud i forhold til beskæftigede på hele det private arbejdsmarked, hvor tallet er 31 %.

Andelen af medarbejdere der har afsluttet en faglært uddannelse, falder jo yngre medarbejderne er. Af de 50 – 54-årige er der 44,4 %, der har afsluttet en faglært uddannelse, hvor samme tal kun er 24,9 % hos de 25-29 årige.

Mange medarbejdere er stadig udfordret med hensyn til dansk, hvilket ikke har ændret sig i forhold til en analyse gennemført af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg for år tilbage.

Rengøringsbranchen beskæftiger - sammenlignet med det øvrige erhvervsliv - en meget høj andel (45 %) af borgere med udenlandsk oprindelse. Der er en stigning på 5 % sammenlignet med sidste år. Til sammenligning er andelen af medarbejdere med udenlandsk oprindelse 15 % for alle beskæftigede.

¹ <https://www.danskindustri.dk/brancher/di-service/analysearkiv/brancheanalyser/2020/5/sba-arsrapport/>

² <https://www.danskindustri.dk/brancher/di-service/analysearkiv/brancheanalyser/2020/5/servicebranchens-arsrapport-2020/>

Inden for rengøringsbranchen er antallet af ikke-vestlige indvandrere (27%) større end andelen af vestlige indvandrere (21%). Tallene viser desuden, at branchen er dybt afhængig af indvandring fra både vestlige og ikke-vestlige lande for at skabe flere jobs i servicesektoren, og dermed bidrage til samfundet.

Grundet servicebranchens behov for arbejdskraft, er der efterspørgsel efter såvel ufaglært som faglært arbejdskraft. Dette har medført, at der er gjort en ekstra indsats, når det gælder om at skabe job til mennesker på kanten af arbejdsmarkedet. Flere end hver femte medarbejdere i den private del af branchen, kommer fra offentlig forsørgelse, hvilket er noget højere end i resten af den private sektor.

AMU-uddannelserne fungerer dels som en vigtig introduktion til rengøringsbranchen både for danske medarbejdere og flygtninge/indvandrere, og dels som videreuddannelse for erfarne medarbejdere. Uddannelse er en vigtig forudsætning for at udvikle branchens kvalitet, effektivitet og arbejdsmiljø. Der er et stigende krav til måling og vurdering af rengøringskvaliteten, og særligt hygiejnen er kommet i fokus på grund af COVID-19. Dokumentation af kvaliteten er stadig en stigende opgave.

Det vurderes at aktiviteten på FKB 2679 Rengøringservice vil være uændret i 2021.

Det er en almindelig antagelse, at rengøring er noget, alle kan. Den antagelse er et problem i et professionelt erhverv, hvor det er svært at tydeliggøre, at rengøring kræver faglige kompetencer. Det er nødvendigt at formulere fagligheden for at motivere til øget kompetenceudvikling for den enkelte medarbejder.

På baggrund af resultaterne i tidligere omtalte projekt "Lærerkvalificering til prøver i AMU" og medarbejderprofiler i branchen, er der behov for at videreudvikler på praktiske prøver eller udvikle andre prøveformer, idet det er den prøveform der fungerer bedst for målgruppen, men også en prøveform der tager lang tid at afholde.

Der henvises til **tema 4 i UUL 2020 - 2022**.

Det er helt nødvendigt at være bevidst om at fastholde og hæve kvaliteten i såvel uddannelserne, som i de tilhørende undervisningsmaterialer, der løbende skal revideres. Der er behov for en faglig revision, men også i høj grad sproglig revision af fire kompendier.

Undervisningskvalitet hænger nøje sammen med engagerede og veluddannede lærere, der er bevidste om deres rolle. Desværre opleves det stadig vanskeligt at motivere skolerne til at lade lærerne deltage på konkret efteruddannelse inden for deres fag. Dog opleves en tendens til, at skolerne igen begynder at prioritere fagligheden, men driftsmæssige forhold begrunder ofte, at det ikke sker, selv om lærerne gerne vil opkvalificeres.

Der efterspørges specifikt læreruddannelse i forbindelse med undervisning på kurset "rengøring af rene rum" samt kvalitetskontrol. Andre former for "efteruddannelse" gennemføres i form af et netværksmøde og en konference, hvor aktuel faglig viden formidles.

Der søges til rengøringsbranchen om følgende:

Analyser, evalueringer og lign.

- Udvikling af bedre praktiske prøver og/eller nye prøveformer (Tema 4)
- Sproglig justering af prøver til AMU-uddannelser indenfor Rengøringservice

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelse – 2 stk.
- Udvikling / revision af undervisningsmateriale – 4 stk.
- Udvikling af læreruddannelse – 2 stk.

FKB 2636 Ejendomsservice

Der er stor politisk opmærksomhed omkring indsatsen for det grønne miljø, bedre ressourceudnyttelse og energibesparelser i samfundet. Alle aktører skal inddrages, og medarbejdere inden for ejendomsservice er centrale i den indsats.

De kommende års klimaforandringer og stigende fokus på bæredygtighed og skærpede krav til affaldshåndtering (med reference til FNs Verdensmål) vil få betydning for jobområdet inden for ejendomsservice.

Overordnet set forventes denne udvikling at fordrer kompetencekrav til områdets medarbejdere, dels i forhold til at kunne håndtere konkrete, ”håndværksmæssige” følger af klimaforandringer; fx i forbindelse med vedligehold af bygninger, materiel, reparationer, ventilation, genanvendelse, energiløsninger m.v. – samt dels til at kunne agere i forhold til mere ”holdningsmæssige” agendaer; fx i forbindelse med vejledning af beboere og brugere ved reduktion af energiforbrug. Desuden forventes der en stor opgave i forbindelse med vejledning / motivation af beboere i forhold til affaldssortering /-håndtering.

Uddannelsesudvalget inddrager analyser - nogle om end af lidt ældre dato: *”Jobprofiler i ejendomsservice”*, 2012, *”Erferinger med fjernundervisning på AMU-forløb i SUS”*, 2016 og *”Rapport om efteruddannelsesbehov hos ejendomsserviceteknikere”*, 2018, i drøftelserne om branchens udvikling.

Analyserne viser, at ejendomsservicebranchen er kendetegnet ved forholdsmæssigt mange ufaglærte og med en høj anciennitet. Branchen er derfor opmærksom på, at der i de kommende år vil blive mangel på kvalificerede medarbejdere. Fokus er derfor rettet mod at skabe muligheder, så ufaglærte kan løftes til faglært niveau.

Mange voksne ufaglærte og faglærte med anden faglig baggrund gennemfører erhvervsuddannelsen til ejendomsservicetekniker. De voksne afklares og opnår ofte stor merit. Glædeligt er det, at flere unge også i stigende grad søger ind på erhvervsuddannelsen.

Det vurderes at aktiviteten på FKB 2636 Ejendomsservice vil være uændret til svagt faldende i 2021.

I forbindelse med UUL-puljen 2019-2021 blev der bevilliget midler analysen *”Fremtidige kvalifikationskrav på ejendomsserviceområdet, som følge af klimaforandring og stigende fokus på bæredygtighed (FNs Verdensmål)”*. Resultatet af analysen foreligger endnu ikke, idet processen er blevet forsinket grundet nedlukning i forbindelse med COVID-19. De foreløbige resultater viser, at der er behov for at analysere dele af kursusporteføljen i FKB 2636 Ejendomsservice. De endelige resultater afventes.

På baggrund af resultaterne i tidligere omtalte projekt ”Lærerkvalificering til prøver i AMU” og medarbejderprofiler i branchen, er der behov for en gennemgang af prøvematerialet indenfor FKB 2636 Ejendomsservice, for at sikre prøvematerialets sproglige niveau. Der henvises til **tema 4 i UUL 2020 - 2022**.

Efter endt ajourføring af kursusporteføljen til FKB 2636 Ejendomsservice i 2017 er der kommet fokus på, at flere undervisningsmaterialer, der er tilgængelige på materialeplatformen.dk, er af ældre dato. Der er derfor behov for løbende at ajourføre undervisningsmaterialerne.

Der søges til ejendomsservicebranchen om følgende:

Analyser, evalueringer og lign.

- En analyse *”Fremtidige kvalifikationskrav på ejendomsserviceområdet som følge af skærpede krav til affaldshåndtering”*.

- Gennemgang af prøvemateriale til AMU-kurser indenfor FKB 2636 Ejendomsservice

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Udvikling / revision af undervisningsmateriale – 1 stk.

FKB 2295 Vagtservice

Den private del af vagt- og sikkerhedsindustrien beskrives i: *"Vagt- og sikkerhedsindustriens - Årsrapport 2020"*³ fra DI.

Terrortrusler, røverier, banderelaterede hændelser og vold forekommer i Danmark og i den øvrige del af verden. Disse hændelser giver anledning til debat i offentligheden og i organisationerne på området. Politiet er i stigende grad udfordret i forhold til nye og udvidede opgaver.

Siden 2009 og frem til i dag, er omsætningen vokset med 41,70% og beskæftigelsen med 15,7%.

Sammenlignet med andre brancher er en forholdsvis stor del af vagt- og sikkerhedsbranchen små og mellemstore virksomheder – og få store virksomheder. Ca. 85% af virksomhederne har under 10 ansatte.

Der er i alt ca. 5400 fuldtidsansatte. Medarbejderne i vagt- og sikkerhedsbranchen er aldersmæssigt fordelt, så aldersgrupperne fra 25 år til 54 år er nogenlunde ligeligt repræsenteret.

Branchens medarbejdere har typisk ingen eller kun en kort formel uddannelse. 88 % af de ansatte i branchen havde i 2019 ingen erhvervskompetencegivende uddannelse eller erhvervsfaglig uddannelse som højeste formelle uddannelsesbaggrund. Til sammenligning er samme tal knap 70 % på det samlede private arbejdsmarked.

En stor del af den professionelle del af vagtbranchen er certificeret. Det medfører, at samtlige medarbejdere skal deltage i to dages relevant efteruddannelse pr. år. Her spiller AMU-uddannelserne en meget vigtig rolle. Der er behov for, at der til stadighed udvikles relevant efteruddannelse for medarbejderne. Efteruddannelse i fleksibel form, målrettet, relevant og med høj kvalitet.

Referencegruppe for Airport Security arbejder med struktur, udvikling og indhold i uddannelser til Airport security. De første uddannelser er godkendt i 2018. Det fulde behov for uddannelser til området er endnu ikke dækket. Derfor søges der om midler til udvikling af endnu en uddannelse til Airport security.

Prøver har i mange år været et krav i forbindelse med uddannelsen "Grundlæggende Vagt". Den afsluttende certifikatprøve til uddannelsen "Grundlæggende Vagt" skal hele tiden være opdateret, hvilket bevirker, at der er behov for en revision af den elektroniske prøve til "Grundlæggende Vagt". Uddannelsesudvalget har i 2020 fået bevilliget udarbejdelse af en analyse *"Fremtidens kvalifikationskrav indenfor vagtservice; som konsekvens af den teknologiske udvikling"*. Analysen er endnu ikke færdig, men foreløbige resultater peger på et behov for at få analyseret, om fremtidens kompetencebehov dækkes af de nuværende kurser i FKB 2295 Vagtservice.

Vagtbranchens undervisningsmaterialer er i fokus. En del af det eksisterende materiale er revideret og opdelt i emner. Der er dog fortsat behov for revision og nyudvikling af flere kompendier.

SUS har tidligere fået bevilliget midler til udvikling af små undervisningsfilm, som letter kursisternes forståelse for særlige opgaver i vagtbranchen. Der er opstået behov for nye undervisningsfilm. Der henvises til **tema 1 i UUL 2020 - 2022**.

³ <https://www.danskindustri.dk/brancher/di-service/analysearkiv/brancheanalyser/2019/vagt-og-sikkerhedsindustriens-arsrapport-2020/>

Det er svært at finde udbud af relevant faglig uddannelse for lærerne i vagtbranchen. Der afholdes derfor hvert år en konference af to dages varighed samt et netværksmøde. Disse arrangementer er helt nødvendige af hensyn til lærernes efteruddannelse og samarbejde.

Det konkluderes, at vagt- og sikkerhedsbranchen er i stærk udvikling. En udvikling, der i høj grad skal styrkes af relevante AMU-uddannelser af høj kvalitet. Der er tæt dialog mellem uddannelsesinstitutioner og branchen og udviklingsopgaver er en vigtig del af denne dialog.

Det vurderes, at aktiviteten på FKB 2295 Vagtservice vil være let stigende i 2021.

Der søges til vagt- og sikkerhedsbranchen om følgende:

Analyser, evaluering og lign

- Analyse af arbejdsmarkedsuddannelser inden for vagtservice.
- Undervisningsfilm (Tema 1)

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelse – 2 stk.
- Udvikling / revision af undervisningsmateriale – 4 stk.
- Udvikling af læreruddannelse – 2 stk.

FKB 2765 Teltmontage

Den professionelle del af branchen arbejder aktivt med at højne kvaliteten i ydelserne og har stor fokus på de sikkerhedsmæssige aspekter.

Undervisningen udbydes alene af AMU Nordjylland, der er stærkt engageret i et meget tæt samarbejde med DI og 3F. Branchen er en lille branche, hvilket også afspejles i aktiviteten – uddannelser gennemføres med meget store intervaller.

Branchen er udfordret i forhold til udmøntning af certificeringsreglerne for telte og flytbare konstruktioner, der nu har været gældende i 5 år. Der skulle have været gennemført en ny-certificering af teltene fra årsskiftet 2019/2020. Grundet stort arbejdspress og en mere omfattende gennemgang og justering har Trafik, -Bygge-og Boligstyrelsen sat den nye certificeringsvejlednings ikrafttræden til d. 1. juli 2021. Der forventes således, at der vil blive en høringsrunde i april/maj måned 2021.

Den politiske bevågenhed omkring certificeringsvejledningen for telte og flytbare konstruktioner er betydelig og stiller krav til de nye regler. Ved et møde på Christiansborg d. 23. januar 2020, hvor en stor del af Danmarks festarrangører, Danmarks Tivoliforening, By-og Markedsfester, Brancheforeningen Danske Festudlejere, Spejderorganisationer m.fl. var samlet, viste sig en stor utilfredshed med certificeringsreglerne. Da der var flere politikere til stede ved mødet, har det medført en række krav/ønsker.

I branchen er der således blandede forventninger til fremtiden. Dog forventes der en række nye tiltag og ændringer, der vil få betydning for det administrative som praktiske arbejde omkring teltopstillinger, indretninger m.v.

FKB 2765 Teltmontage blev godkendt i 2007 på baggrund af en analyse på området.

Nogle medarbejdere i branchen har været ansat i flere år og har deltaget i AMU-kurser, da de blev udbudt første gang.

Nye regler på området vil formegentlig afføde et behov for at få ajourført viden bl.a. inden for certificering.

Den udbydende skole og organisationerne gør en stor indsats for at informere og motivere til uddannelse.

Det vurderes at aktiviteten på FKB 2765 Teltmontage vil være uændret i 2021.

Der søges til teltmontage om følgende:

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelse – 1 stk.
- Udvikling / revision af undervisningsmateriale – 1 stk.

FKB 2663 Industriel vask og efterbehandling af tekstiler

Den private del af erhvervsvaskeribranchen beskrives i: ”*Erhvervsvaskeribranchen-Årsrapport 2020*”⁴ fra DI. Sammenlignet med andre brancher er en forholdsvis stor del af erhvervsvaskerierne store /mellemstore virksomheder. Branchen er, sammenlignet med mange andre brancher, forholdsvis kapital- og ressourceintensiv, da både energi-, tekstil, og vandforbruget er højt. Det har derfor stor betydning, hvordan udviklingen i råstofpriserne er.

I 2018 var der i alt ca. 2.900 fuldtidsansatte i branchen og personaleomsætningen er fortsat lav. 36 % af medarbejderne har en anden etnisk oprindelse end dansk og hovedparten er indvandrere fra ikke-vestlige lande. Dermed tilbyder branchen i langt højere grad end det øvrige arbejdsmarked beskæftigelsesmuligheder for udenlandske medarbejdere. Samtidig tilbyder branchen i særlig grad beskæftigelse til medarbejdere uden erhvervskompetencegivende uddannelse. 46% har ikke afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er højt, sammenlignet med hele det private arbejdsmarked, hvor andelen er 34%.

Yderligere har 35% har afsluttet erhvervsfaglig praktik og uddannelsesforløb.

I perioden fra 2009 til 2019 er omsætningen i alt steget med 27,8 %, og i samme periode er beskæftigelsen kun steget med 7,2 %, hvilket kan indikere en stigning i arbejdsproduktiviteten.

I takt med beskæftigelsesfremgangen generelt er det et stigende problem for branchen at rekruttere medarbejdere.

Virksomhedernes struktur, arbejdsorganiseringen, arbejdsprocesserne og teknologiudviklingen er industripræget. Vaskeriindustriens produktionsforhold ændres, ny teknologi herunder robotter er på vej, og det betyder nye kompetencebehov hos medarbejderne. I 2018 blev der gennemført en kort *Brancheanalyse af Vaskeriområdet*, hvor branchens anvendelse af teknologi herunder robotter og den forventede udvikling blev analyseret. Analysen viser, at medarbejderne får større behov for teknologisk indsigt på grund af udviklingen.

Analysen viser også, at der på arbejdspladserne er en større gruppe medarbejdere, der har udfordringer med at benytte den nye teknologi.

I praksis betyder det, at der er behov for, at medarbejderen ikke er usikre over for den teknologiske udvikling på arbejdspladsen og skal kunne anvende computer mv. eller håndtere anden teknologi fx i forbindelse med indførelse af robotter.

Behovet for efteruddannelse handler dermed om brede it-kompetencer såsom ’forståelse for’ og ’fortrolighed med’ arbejdet med nye teknologier.

Behovet for efteruddannelse forventes at kunne blive tilgodeset via AMU’s nuværende portefølje.

⁴ <https://www.danskindustri.dk/brancher/di-service/analysearkiv/brancheanalyser/2020/5/erhvervsvaskeribranchens-arsrapport-2020/>

I branchen er der et stigende fokus på bæredygtighed, herunder optimering af diverse forbrugsmidler som vand, kemi og el.

I 2018 blev kernemålene indenfor FKB 2663 Industriel vask og efterbehandling af tekstiler revideret og omskrevet. På baggrund af revisionen er der behov for at få udviklet et undervisningsmateriale.

Der har gennem de sidste år været en forholdsvis lille aktivitet på uddannelserne inden for området. Det vurderes at aktiviteten på FKB 2663 Industriel vask og efterbehandling af tekstiler vil være uændret i 2021.

Zealand Business College udbyder AMU-uddannelser til branchen på landsplan. Der er etableret et velfungerende lokalt uddannelsesudvalg, der i samarbejde med skolen og Efteruddannelsesudvalget løbende vurderer drift og udvikling.

Der søges til vaskeribranchen om følgende:

Udvikling - FKB, uddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelser

- Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelse – 1 stk.
- Udvikling / revision af undervisningsmateriale – 1 stk.

FKB 2660 Pleje af hår hud og negle

AMU-efteruddannelse har et imageproblem i frisørbranchen.

Det eksisterende kursusudbud vurderes løbende i dialog mellem de fire skoler, der udbyder uddannelserne, og Efteruddannelsesudvalget. Der udtrykkes bekymring over den faldende aktivitet i AMU, som tilskrives besværlige tilmeldingsprocedurer, problemer med kvaliteten, manglende fleksibilitet i udbud og manglende information om udbud. Branchen benytter sig alternativt af kurser arrangeret af leverandører.

Efteruddannelsesudvalget har i samarbejde med én af skolerne, der udbyder AMU-kurser, udarbejdet en beskrivelse af en ”vejledning om tilmeldingsprocedure ved AMU-kurser”, som er blevet videregivet til alle frisør- og kosmetikerskoler.

Desuden har udvalget i forbindelse med et møde med skolerne efterspurgt forslag om tiltag ift. en ønsket stigning af aktiviteten på AMU-kurserne. Skolerne har efterfølgende tilbagemeldt gode forslag med tiltag. Udvalget har også opfordret skolerne til at sende datoer med, hvornår AMU-kurser bliver udbudt - til de to fagorganisationer dofk og DFKF, så datoerne kan offentliggøres i fagbladene.

I branchen er der opstået et nyt arbejdsområde, hvor frisører indgår som en naturlig del af filmbranchen. Frisørerne skal her have forståelse af lys, lyd og historisk fortolkning af forskellige tidsperioder samt fortolkning af manuskripter. Desuden skal frisørerne kunne indgå i et tæt samarbejde med andre faggrupper i filmbranchen.

I 2020 blev der udviklet et kursus, der dækker kompetencebehovet til opgaven.

Der er derfor ikke behov for at igangsætte udvikling på området i 2021.

FKB 2698 Tandteknik

Arbejdet i den faste del af branchen, dvs. på dentallaboratorierne - har gennem årene ændret sig på forskellige måder. I en periode blev en del fast protetik outsourcet til laboratorier uden for landets grænser. Nogle af disse opgaver er hjemtaget igen.

Teknologien i branchen er inde i en udvikling, hvor mange opgaver, der tidligere blev løst manuelt, i dag kan løses via fx oralscanning - ”billeder”, der overføres elektronisk til fræsere. Fremstillingstiden er reduceret og antallet af medarbejdere er, som følge heraf, også reduceret.

Inden for den aftagelige del af branchen, forventes det, at efterspørgslen efter kliniske tandteknikere fortsat vil være stigende. Dels fordi der i dag er mangel på kvalificeret arbejdskraft og dels fordi det, ud fra autorisationsregisteret, må forventes at op til 25% af de aktive kliniske tandteknikere går på pension inden for den nærmeste årrække.

Tilsvarende gør sig i nogen grad også gældende inden for laboratorieområdet; også her forventes et generationsskifte inden for de kommende år.

Nogle laboratorier og klinikker vil fortsat fungere som selvstændige laboratorier og klinikker, andre vil lukke mens andre igen blive indlemmet i /indgår samarbejde med en tandlægepraksis, der således kan tilbyde en totalleverance.

Faget vil som helhed stadig efterspørge kvalificeret arbejdskraft.

Arbejdsmetoderne inden for den aftagelige del af branchen, har ikke ændret sig over en lang årrække. Der er dog en forventning om, at der i nærmeste fremtid vil ske ændringer. Den digitale udvikling inden for faget er nu så langt, at det er muligt at scanne bløddele og printe del-proteser og formentlig hurtigt helproteser. Flere i branchen forventes at investere i digitale løsninger i de kommende år.

Ovenstående vil formegentlig afføde et efteruddannelsesbehov inden for få år.

Der er og har i flere år, været en meget lav AMU-aktivitet, hvilket efteruddannelsesudvalget og den udbydende skole har sat øget fokus på.

På baggrund af intentionen i Trepartsaftalen om et styrket AMU, er uddannelsesporteføljen blevet gennemgået.

Kernemålene tilknyttet FKB 2698 Tandteknik tilgodeser korte kurser med et præcist indhold inden for ny teknologi fx inden for cad/cam og inden for implantater. Det sidste er i dag, for en del af befolkningen, blevet et reelt alternativ til aftagelige proteser.

Der er ikke behov for på nuværende tidspunkt at igangsætte udvikling på området i 2021.

FKB 2661 - Urmageri

Branchen benytter alene AMU som efteruddannelse af faguddannede urmagere. Gennem de sidste år har der været en meget lav AMU-aktivitet.

Der er ikke behov for at igangsætte udvikling på området i 2021.

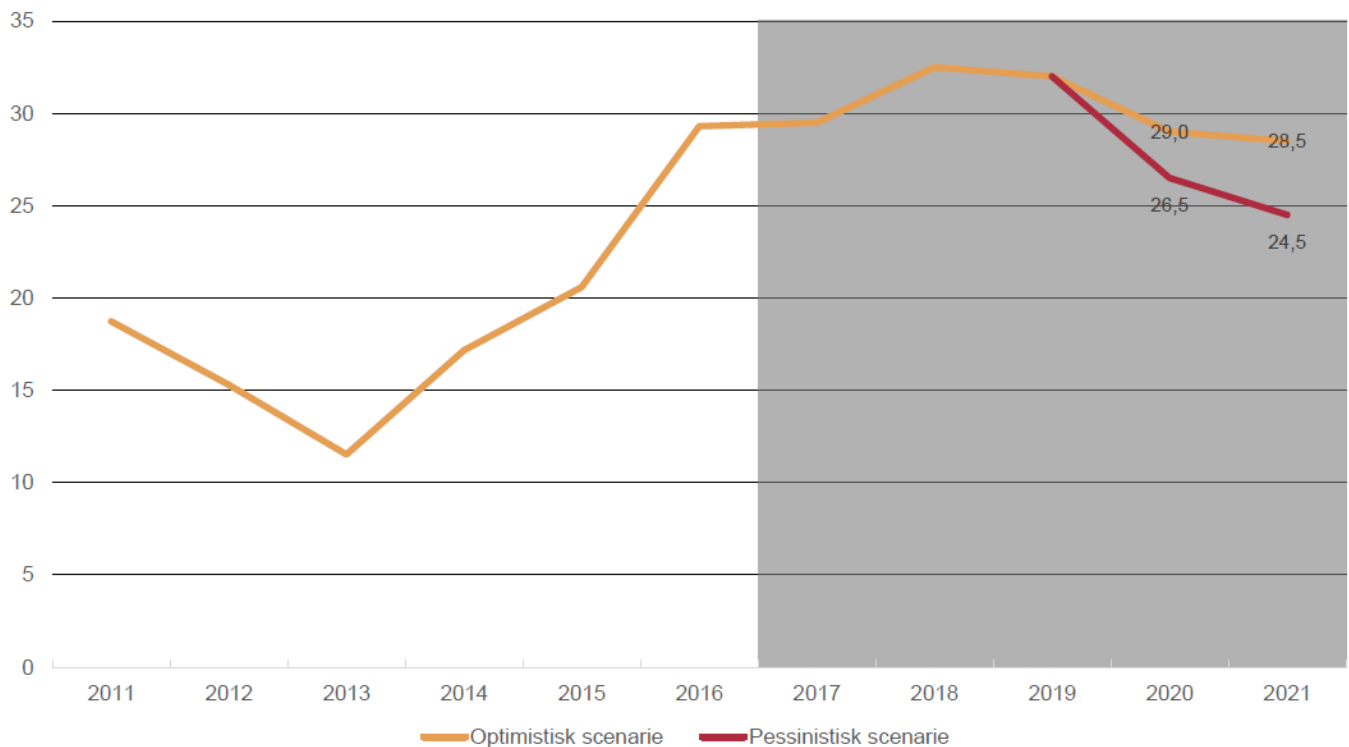

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for bygge- og anlægsområdet 2021

Beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen har været stigende op til 2019 – herefter er væksten aftaget.

Før Coronakrisen forventedes et yderligere fald i beskæftigelse indenfor bygge- og anlæg i 2020.

Kilde: Danmarks Statistik, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Byggefakta og Dansk Byggeri

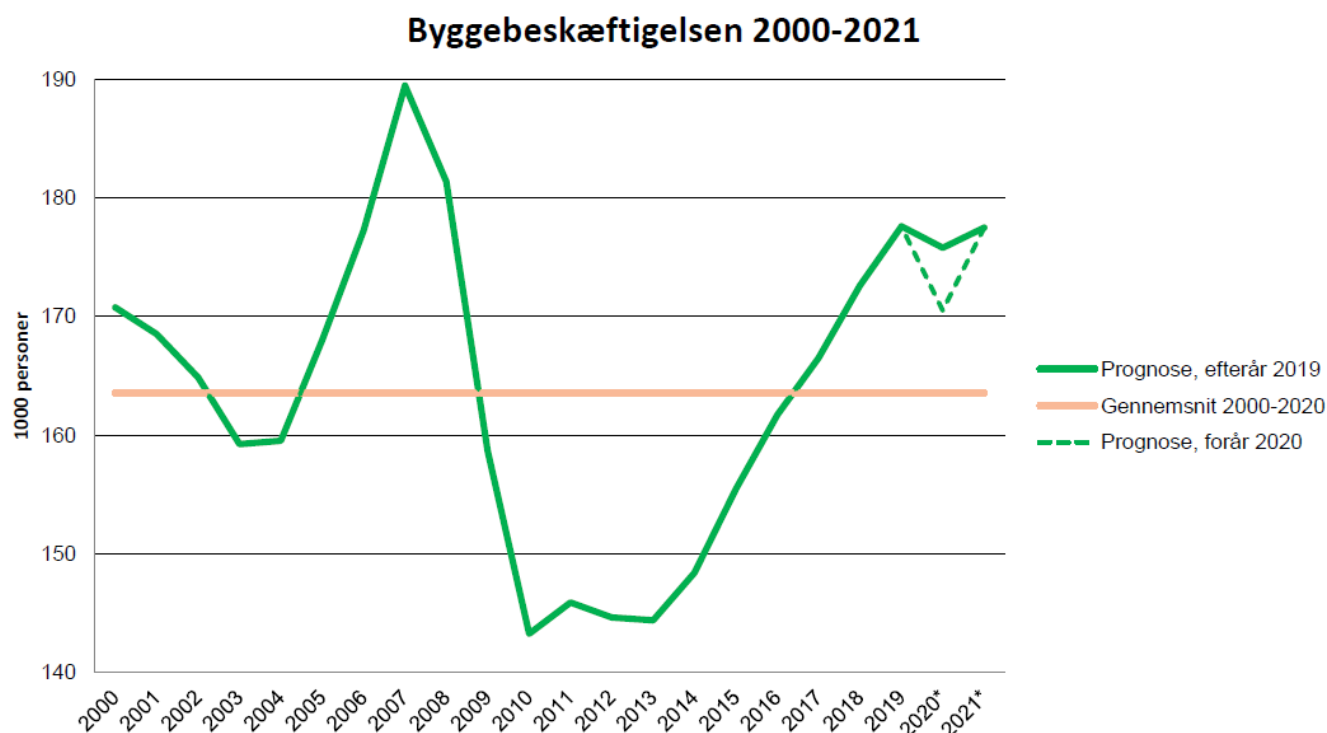
Imidlertid har Coronakrisen ført til yderligere aktivitetsdyk i første halvår 2020.

For nuværende er det ikke muligt at afkode Coronakrisens konsekvenser for beskæftigelse i byggeriet. Dog konstateres, at især privatmarkedet og erhvervsbyggeri er udfordret – mens offentlige opgaver synes at være upåvirket sandsynligvis fordi kommunernes anlægsloft bl.a. inden for energirenovering er blevet suspenderet.

Det forventes, at byggeriet reetablerer aktivitetsniveauet og dermed beskæftigelse i løbet af 2021, se graf nedenfor. Beskæftigelse i bygge- og anlægsbranchen betyder ofte begrænset aktivitet på arbejdsmarkedsuddannelser. Derfor forventes aktiviteten generelt på BAIs arbejdsmarkedsuddannelser for kommende år (2021) at være på samme niveau som aktiviteten i 2019.

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

Beskæftigede i bygge- og anlægsbranchen, 1.000 personer

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeri

Udviklingsbehov og statistik på kursusaktivitets for ledige på BAIs FKB'er:

2206 Tagdækning

I denne fkb er afdækket behov for udvikling af flere nye kurser og der søges midler til dette. Der er efterspørges medarbejdere med omfattende kompetencer inden for tagdækning. Derfor søges faglæreruddannelse med fokus på de arbejdsmarkedsuddannelser, der kan understøtte kompetenceudvikling af medarbejdere, der skal fagligt opkvalificeres indenfor tagdækning.

I perioden 2018 -2019 ses et gennemsnitligt fald i kursusaktivitet på FKB 2206 på 31 %. Kursusaktiviteten forventes at være status quo for 2021.

2207 Anlægsarbejder

I denne fkb søges udviklingsmidler til udvikling af digitalt undervisningsmateriale, der kan bruges til e-læring (fjernundervisning og/eller Blended Learning). Der søges også midler til revision af fkb'en med udgangspunkt i anbefalinger fra analyse af jobområderne i fkb 2207, der søges midler til i denne UUL. Der er afdækket behov for faglæreruddannelse omhandlende ny viden om dykkerbranchen, faglæreruddannelse om e-læring på udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser, faglæreruddannelse om nye teknikker i kloakbranchen samt faglæreruddannelse i brug af droner i byggebranchen.

I perioden 2018 -2019 ses både fald i kursusaktivitet for visse uddannelser og stigning i kursusaktivitet for andre uddannelser særligt indenfor kloakering på FKB 2207. Samme aktivitetsmønster forventes i 2021.

2208 Asfaltbelægninger

Branchen ønsker udvikling af nye og revision af nuværende undervisningsmaterialer – særligt er udvikling af video er relevant, og der søges om midler til dette. Der er afdækket behov for faglæreruddannelse omhandlende viden og "best practice" om arbejdsmiljø og ydre miljøhensyn.

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

I perioden 2018 -2019 ses et gennemsnitligt mindre fald i kursusaktivitet på FKB 2208. Samme aktivitetsmønster forventes i 2021.

2209 Bygge og anlægsopgaver i lettere materialer

I denne fkb har skoler afklaret behov for udvikling af en række undervisningsmaterialer, hvorfor der søges midler til disse. Derudover søges midler til udvikling nyt mål omhandlende robotter i tømrerbranchen. Der er afdækket behov for fagliguddannelse om fugt i konstruktioner samt 3D printning af beslag, udvendig klimasikring, nye teknikker i ved arbejde med lufttæthed samt anvendelse af robotter i tømrerbranchen.

I perioden 2018 -2019 ses generelt fald i kursusaktivitet på mål i denne fkb – desværre forventes yderligere aktivitetsfald i 2021.

2210 Gulvlægning og vådrumsopgaver med vådrumssikring

Der er afdækket behov for udvikling af nyt kursus med tilhørende undervisningsmateriale. Endvidere søges om midler til revision af undervisningsmateriale.

I perioden 2018 -2019 ses et gennemsnitligt mindre fald (10%) i kursusaktivitet på FKB 2210. Samme aktivitetsmønster forventes i 2021.

2211 Bygge og anlægsopgaver i tungere materialer

Der søges midler til udarbejdelse af digitalt undervisningsmateriale, der kan understøtte fjernundervisning og Blended Learning. Der er et udtalt behov for fagligviden om nye teknikker i murerbranchen samt digitale læringsforløb og der søges midler til faglæreruddannelse omhandlende disse fagemner.

I perioden 2018 -2019 ses generelt fald i kursusaktivitet på mål i denne fkb – desværre forventes yderligere aktivitetsfald i 2021.

2212 Beton – og montagebyggeri

Der søges midler til udarbejdelse af digitalt undervisningsmateriale, der kan understøtte fjernundervisning og Blended Learning.

I perioden 2018 -2019 ses både fald i kursusaktivitet for visse uddannelser og stigning i kursusaktivitet for andre uddannelser særligt på kurser omhandlende armering. Samme aktivitetsmønster forventes i 2021 – dog kan aktivitet på specifikke kurser ikke forudsiges.

2213 Konstruktion og montage i glas og aluminium

Skoler og branche har ikke ytret behov for nye udviklingstiltag.

Aktiviteten på denne FKB er så lav, at der er ikke registreret aktivitetstal i Datavarehuset. Fagområdet er smalt og begrænset aktivitet forventes også i 2021.

2214 Industriel fremstilling af betonvarer/-elementer

Skoler ønsker at udvikle nyt undervisningsmateriale – hvorfor der søges midler til dette. Der er afdækket behov for øget fagligviden om digitale læringsforløb og der søges derfor midler til faglæreruddannelses om dette emne. I perioden 2018 -2019 er kursusaktivitet steget med 40% på kurser omhandlende betonblanding. Samme aktivitetsmønster forventes i 2021 – dog kan aktivitet på specifikke kurser ikke forudsiges.

2215 Bygnings- og automaling samt skilteproduktion mv.

Til mål udviklet i UUL19-20 søges udviklingsmidler til udarbejdelse af nyt undervisningsmateriale samt midler til udvikling af faglæreruddannelse om forholdsregler ved brug af epoxyholdig maling. Der har været aktivitetsvækst på 325% på et enkelt kursus omhandlende malebehandling af betonflader, men generelt har der i perioden 2018 -2019 været fald i kursusaktivitet på mål i denne fkb. Desværre forventes yderligere aktivitetsfald i 2021.

2217 Nedrivning og affaldshåndtering

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

Der søges om midler til udvikling af en række undervisningsmaterialer til mål i denne fkb samt udvikling af nyt mål omhandlende brug af droner i nedriverbranchen samt nyt mål indenfor diamantskæring (Praktisk tilrettelæggelse).

I perioden 2018 -2019 ses stigning i kursusaktivitet (+40%) på en række mål bl.a. Nedrivning – anvendelse af skærebrændere og plasmaskæring samt Nedrivning – anvendelse af love og regler. Der forventes samme aktivitetsmønster for 2021 – dog kan aktivitet på specifikke kurser ikke forudsiges.

2218 Affaldsdeponering

Skole og branche har pt ikke ønsker til nye udviklingstiltag.

I perioden 2018 -2019 er aktiviteten på denne FKB er så lav, at der er ikke registreret aktivitetstal i Datavarehuset. Der er mangel på arbejdskraft, og det er vanskeligt at rekruttere til denne uddannelse. Derfor forventes samme aktivitetsmønster for 2021.

2258 Planlægning, styring og samarbejde i bygge og anlæg

Der søges midler til udarbejdelse af digitalt undervisningsmaterialer, der kan understøtte fjernundervisning og Blended Learning.

I perioden 2018 -2019 har der været høj aktivitet på kurserne omhandlende radon i byggeriet og kurset om jura i byggeriet.

Samme aktivitetsmønster forventes i 2021 – dog kan aktivitet på specifikke kurser ikke forudsiges.

2602 Anvendelse af entreprenørmateriel

Der søges om udviklingsmidler til udarbejdelse af undervisningsmaterialer til kurser omhandlende tårnkran. Den faglige udvikling indenfor tårnkraner og teleskoplæsser går stærkt og i relation til kommende Femern Bælt projekt søges faglæreruddannelse omhandlende viden om nye typer kraner og teleskoplæsser.

I perioden 2018 -2019 har der været høj aktivitet på kurser omhandlende betjening af gummihjulslæssere, gravemaskiner, dumpere og rendegravere, GPS i 3D-maskinstyring af entreprenørmaskiner og Praktisk kvalitetssikring af entreprenørarbejde. Der forventes samme aktivitetsmønster for 2021.

2615 Stilladsmontage

Brancheudvalget for stilladsmontage ønsker revision af en række målformuleringer hvorfor der søges udviklingsmidler til dette.

Brancheforeningen for stilladsmontører har afdækket behov for viden om faglige kompetencer til virket som stilladsmontør og der søges derfor om midler til faglæreruddannelse omhandlende dette. Der søges også midler til faglæreruddannelse omhandlende nye opsætningsmetoder af stilladser.

I perioden 2018 -2019 ses generelt fald i kursusaktivitet på mål i denne fkb – desværre forventes yderligere aktivitetsfald i 2021.

2633 Boringer på land og jordbundsundersøgelser

I denne fkb har branchen ønsket revision af en række mål. Samtidigt ønsker Brøndborerforeningen at udvikle 6 nye mål om grundvandsarbejde. Der søges derfor midler til udvikling af disse mål og tilhørende udvikling af undervisningsmateriale. Der er afdækket behov for faglæreruddannelse omhandlende viden om teknikker i arbejdet med grundvand samt viden om nye love regler for boringer på land.

I perioden 2018 -2019 har der været aktivitetsvækst på flere mål i fkb'en. Samme aktivitetsmønster forventes for 2021.

2644 Isolering af tekniske anlæg

Skoler og branche har ikke adresseret ønsker til nye udviklingstiltag. Endvidere er der afdækket behov for faglæreruddannelse omhandlende nye teknikker ved isolering af tekniske anlæg.

I perioden 2018 -2019 ses generelt fald i kursusaktivitet på mål i denne fkb. Samme aktivitetsmønster forventes for 2021.

Konklusion på aktivitetsudvikling

Der konkluderes, at aktiviteten på arbejdsmarkedsuddannelser i BAIs fkb'er generelt vil være svagt faldende i 2021 (-2022).

Efteruddannelsesudvalget for bygge/anlæg og industri

Behov for analyser

I dialog med relevante brancher er der afdækket behov for analyserne:

1. "Analyse af jobområdet i FKB 2207"

- der har til formål at, medarbejderne kan opnå den rette kvalificering inden for jobområdet, skal undersøgelsen kortlægge spredningen af virksomheder i beskæftigelsesområdet, beskrive typer af virksomheder, medarbejdere og arbejdsfunktioner. Derudover skal undersøgelsen afdække de kompetencer, som medarbejderne skal have i jobfunktionerne, herunder hvilke kompetencebehov, der kan dækkes af arbejdsmarkedsuddannelserne inden for jobområdet, og hvilke udviklingstiltag udvalget kan foretages, for at dække behovet for kompetenceudvikling for medarbejderne i beskæftigelsesområdet. Dette skal gennemføres for hver af de fagligt afgrænsede brancher inden for det eksisterende jobområde med anlægstekniske opgaver

2. "Analyse, Kontraktudd. – muligheder og barrierer for rekruttering og fastholdelse"

Analysens formål er at afdække, hvorfor virksomheder og ansatte vælger en kontraktuddannelse samt hvilke barrierer der er for, at flere vælger en kontraktuddannelse og gennemfører den. Formålet er at afdække virksomheders motivation og barrierer for at bruge uddannelserne og hvilke personlige motiver og barrierer, der er for den enkelte.

Kontraktuddannelserne har en varighed af 1½-2 år og veksler mellem uddannelse på erhvervsskole (AMU) og praktik i den virksomhed, hvor deltageren er ansat. Kontraktuddannelserne er et attraktivt uddannelsesstilbud både til ufaglærte indenfor det givne fagområde samt for personer der ønsker et brancheskift.

Bygge- og anlægsbranchen mangler faglærte, og der er både politisk og branchemæssigt fokus på, at flere skal uddanne sig fra ufaglært til faglært, herunder blive faglært gennem en kontraktuddannelse. Formålet med undersøgelsen er derfor også, at bruge undersøgelsens resultater i arbejdet med at promovere/markedsføre kontraktuddannelserne og tiltrække flere deltagere.

Begge analyser søges som 1. prioritet.

Beskrivelse af udviklingsbehov for nye eller reviderede arbejdsmarkedsuddannelser, undervisningsmaterialer og læreruddannelse

Se "Oversigt over antal udviklingsopgaver vedr. FKB mv. UUL- puljen 2020 – 2022", der er fremsendt som del af BAIs ansøgning til UUL- puljen 2020 – 2022, ses ansøgning til:

- revision af 1 fkb
- 56 udviklingsønsker relateret til udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser
- 151 udviklingsønsker relateret til udvikling af undervisningsmateriale
- Endelig er der 23 ansøgninger på faglæreruddannelser

Alle udviklingsønsker søges som 1. prioritet.

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse

Overordnede tendenser

Udviklingen i installationsbranchen var indtil foråret 2020 fortsat god. De sidste års vækst fortsatte, og branchen forventede fortsat vækst i moderat tempo. Covid19-pandemien vendte som med alt andet op og ned på denne udvikling og selvom installationsbranchen på nuværende tidspunkt er på vej tilbage, er der fortsat langsigtede følgevirkninger, som der endnu ikke er klarhed over.

TEKNIQ Arbejdsgivernes Markedsanalyse¹ indeholder en analyse af udviklingen i installationsbranchens aktivitet. I 2019 steg installationsbranchens omsætning med 1,2 mia. kroner til 54,6 mia. kroner – en stigning på 2,3 procent. Det var sjette år i træk med vækst i branchen, og aktiviteten nærmede sig niveauet i 2008, hvor aktiviteten toppede. Omsætningen fordelte sig i 2019 med 31,0 mia. kroner i elbranchen og 23,6 mia. kroner i vvs-branchen. I 2019 var 48.000 beskæftiget i installationsbranchen, og dermed blev sidste års beskæftigelsesrekord slået. Installationsbranchen har formået at øge beskæftigelsen på trods af, at det er blevet sværere at rekruttere medarbejdere, og at ledigheden for elektrikere og vvs'ere har været meget lav gennem længere tid.

Tabel sammenfatning: Udvikling i installationsbranchen

Udvikling i installationsbranchen fra 2016 til 2019		2016	2017	2018	2019
Omsætning (mia. kroner, 2020-priser)	Installationsbranchen	49,3	51,1	53,4	54,6
	– Heraf elbranchen	28,1	29,0	29,9	31,0
	– Heraf vvs-branchen	21,3	22,1	23,4	23,6
Beskæftigelse (i 1.000 personer)	Installationsbranchen	44,3	45,1	47,0	48,0
	– Heraf elbranchen	27,6	27,9	29,2	30,2
	– Heraf vvs-branchen	16,8	17,2	17,8	17,8

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik

Det var forventet, at installationsbranchens omsætning ville stige, men allerede før covid19-pandemien, var der udsigt til en afmatning i dansk økonomi. Med covid19-pandemien vil der opstå tab og forskydning af produktion i hele den danske økonomi og dermed også i installationsbranchen. Hvor stor effekt krisen har på fremtiden, er dog på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere.

Ledigheden er steget på ETIE's område på grund af covid19-pandemien, især som følge af nedlukningen i marts og april, men er begyndt at falde igen, selvom den fortsat er højere end i 2019, og at de langsigtede konsekvenser af pandemien endnu ikke er klar.

Ledigheden blandt elektrikere var således på 2,42 procent i august 2020 mod 1,55 procent på samme tid året før. Tilsvarende var ledigheden blandt vvs-energiuddannede på 3,78 procent i august 2020 mod 2,52 procent i august 2019. Der var i 2019 5 og 2020 6 ledige skorstensfejere i august måned.

Installationsbranchens langsigtede drivers er dog stadig i markedet og påvirkes ikke af covid19-pandemien. Industrien efterspørger fortsat intelligente tekniske installationer inden for automatisering, energieffektivisering og styring, mens indeklima og energioptimering efterspørgeres til bolig og

¹ TEKNIQ Arbejdsgivernes Markedsanalyse 2020

<https://ipaper.ipapercms.dk/TEKNIQ/Markedsanalyse/markedsanalyse-2020/#/>

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

kontorejendomme. Dette skaber efterspørgsel efter installationsbranchens kompetencer i de kommende år.

Der er også markant politisk efterspørgsel efter installationsbranchens kompetencer. De nedsatte klimapartnerskaber vil føre til tiltag om energieffektivisering, og regeringens målsætning om 70 pct. reduktion af CO₂ i 2030 i klimaloven vil formentlig medføre store investeringer i energibesparelser på bygninger. I dag ligger 40 pct. af energiforbruget i bygninger.

Energieffektivisering af eksisterende bygninger – en del af klimaløsningen

Tema 2: Bæredygtighed og klimatilpasning

Regeringens ambitiøse målsætning om, at Danmark skal nedbringe sin udledning af drivhusgas med 70 procent i 2030 i forhold til 1990 blev fulgt op med 13 klimapartnerskaber, der har analyseret mulighederne for at opfylde ambitionerne inden for erhvervslivets forskellige sektorer. Klimapartnerskaberne udgav i marts 2020 deres anbefalinger i 13 rapporter, én for hvert partnerskab.²

Et af disse klimapartnerskaber for Bygge- og anlægssektoren og deres rapport "Anbefalinger til regeringen fra Klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren" indeholder en række områder, hvor en aktiv indsats kan føre til reduktion i energiforbruget.³

Blandt de vigtigste budskaber i rapporten er, at otte ud af ti af dagens bygninger stadig vil være i brug i 2050, og at det derfor er helt afgørende, at de bliver vedligeholdt og udviklet til en ny klimafremtid. Energieffektiv bygningsdrift reducerer energiforbruget og er den samfundsøkonomisk billigste vej til nødvendig CO₂-reduktion frem mod 2030.

Der er store energieffektiviseringspotentialer at hente i de tekniske installationer som el, varme, vand, toilet & afløb, ventilationsanlæg, alarmsystemer og skorstene. Energieffektivisering gennem de tekniske installationer kan både ske i nybyggeri, men især kan der hentes store besparelser ved at renovere de tekniske installationer i eksisterende byggeri.

Hvis man ser på de enkelte installationer hver for sig, er der fx ved udskiftning af lysstofrør til LED-rør er energibesparelsen på 50 procent. Ved at sænke luftmængden på 20 procent i et byggeri kan man få en samlet energibesparelse på 45 procent på driften af ventilationsanlægget, og derudover er en vandbesparelse på op til 50 procent ikke ualmindeligt ved at montere berøringsfrie armaturer.

Det bedste resultat opnås dog, hvis installationerne reguleres efter en styringsautomatik, som gør det muligt at tilpasse installationernes brug i bygningen efter de aktiviteter, som sker i bygningen. Intelligent styring kan reducere energiforbruget og samtænke forskellige bygningsautomatikker, så de ikke modarbejder hinanden, og flytte forbruget til tidspunkter, hvor energien er grøn og billig.

Analyse: Fremtidens kompetencer til at understøtte grøn omstilling

I de seneste to år har rammebetingelserne for energi- og klimaområdet ændret sig markant. Danmark har fået en klimalov, som indeholder et mål om 70 % drivhusgasreduktion i 2030, og både EU og Danmark har sat en målsætning om klimaneutralitet i 2050. Indfrielsen af det nationale 70 % mål i 2030 vil kræve meget markante ændringer af energisystemet over en kort tidshorizont. Analyser fra bl.a. Klimarådet, klimapartnerskaberne og Ea Energianalyse peger på, at de væsentligste virkemidler er en meget

² https://em.dk/media/13419/kommissorium-for-groent-erhvervsforum_121119.pdf

³ <https://kefm.dk/media/12999/klimapartnerskab-bygge-og-anlaegssektoren-hovedrapport.pdf>

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

omfattende elektrificering af transportsektoren, en meget kraftig udfasning af olie og gas til opvarmning og styrkelse af indsatsen for energieffektivisering inden for både bygninger og industri, blandt andet gennem intelligent styring og renovering af tekniske installationer. Samtidigt skal der ske en betydelig udbygning med vedvarende energi i form af vindmøller og solceller, ligesom der i stigende omfang vil opstå behov for produktion af elbaserede brændstoffer, såkaldte electrofuels.

I fremtidens energisystem bliver det afgørende at udnytte synergierne mellem de forskellige energiformer. Overskudsvarme skal udnyttes i fjernvarmesystemet, værdien af restprodukter, vi i dag betragter som affald, skal maksimeres, og energisystemet skal blive langt mere dynamisk og fleksibelt, så indpasningen af sol, vind og nye elforbrug kan ske så effektivt som muligt.

Elektrikere og vvs-energiuddannede vil få en nøglerolle i stort set alle dele af den grønne omstilling, og det bliver dem, der skal hjælpe med at sikre den grønne omstilling.

Det skal de gennem energivurderinger af de tekniske installationer i bygninger og efterfølgende forbedringer og udskiftninger. De skal bistå ved omstillingen til bæredygtige energikilder og elektrificeringen af det danske energiforbrug. Og de skal anvende de nye muligheder, den teknologiske udvikling giver for at integrere forskellige installationer og indregulere dem som "smarte" installationer. Det medfører nye kompetencebehov for elektriker- og vvs-energiuddannede.

Gennem de seneste år er der udarbejdet en række analyser og rapporter af den forventede fremtidige udvikling i forhold til den grønne omstilling. Med udgangspunkt i disse og med opfølgende analyser ønsker ETIE at gennemføre en analyse af de nødvendige fremtidige kompetencer for elektriker- og vvs-energiuddannede, når de skal medvirke til at understøtte den grønne omstilling.

Der søges på den baggrund om 780.930,00 kr. til at gennemføre en analyse om fremtidens kompetencer for elektrikere og vvs-energiuddannede til at understøtte grøn omstilling.

Udviklingsopgaver om bæredygtighed og klimatilpasning

Energirenovering af tekniske installationer

Udover denne analyse ønsker ETIE at gennemgå og opdatere det nuværende amu-kursus om energitjek af boliger, således at det i højere grad giver kompetencer, der retter sig mod grøn omstilling og energirenovering af bygningers tekniske installationer. Uddannelsesmålet skal rette sig mod både elektrikere og vvs-energiuddannede

Der søges om tilskud til udvikling af **ét mål med undervisningsmateriale og læreruddannelse** til FKB 2863 Bygningers el-installationer.

Ventilation

Velfungerende ventilationsanlæg er en forudsætning for både energieffektiv anvendelse af bygninger og også rensning af luften indenfor, hvilket eksempelvis er nyttigt, når man skal undgå smittespredning af vira. Dette medfører et behov for opdateret undervisningsmateriale af høj kvalitet.

Der søges om tilskud til at udvikle **undervisningsmateriale og én læreruddannelse til syv amumål** inden for FKB 2774 Inst. og service af klima og ventilationsanlæg.

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

Energiproducerende bygningsselementer.

Som en kombination af den teknologiske udvikling og den grønne omstilling, er det forventningen, at der fremover vil blive anvendt flere energiproducerende bygningsselementer, der skal monteres på tage og facader, hvilket medfører et uddannelsesbehov for dem, der skal montere elementerne.

Der søges om tilskud til udvikling af **ét mål med undervisningsmateriale og læreruddannelse** til FKB 2860 Blikkenslagerarbejde.

Ladestandere til elbiler

Omstillingen til større brug af elbiler medfører allerede nu et behov for opstilling af ladestandere. Især ved opsætningen af standere i det offentlige rum, der er direkte tilkoblet til den offentlige el-forsyning er der et kompetenceudviklingsbehov på dette område.

Der søges om tilskud til udvikling af **ét mål med undervisningsmateriale og læreruddannelse** til FKB 2863 Bygningers el-installationer.

Fjernvarmeanlæg

I forbindelse med omlægningen til mere bæredygtige energiformer, forventes det, at fjernvarmeordningerne bliver endnu mere udbyggede. Fjernvarmens serviceordning planlægger at udvide sit certifikatområde til også at gælde store anlæg.

Der søges om tilskud til at udvikle **undervisningsmateriale til ét amumål** om store fjernvarmeanlæg inden for FKB 2861 Vvs-installationer og vedvarende energiløsninger.

Skorstensfejerområdet

Det internationale fokus på klimaforandringer og herunder på regenerativ og energetiske (bioenergi) energiformer, afvikling af fossilt brændsel samt på partikelforurening påvirker skorstensfejerbranchen og de fremtidige udviklingsmuligheder inden for den.

Der søges om tilskud til udvikling af **1 uddannelsesmål med undervisningsmateriale og læreruddannelse** under FKB 2260 Skorstensfejerarbejde.

Digitaliserede undervisningsforløb

Tema 1: Digital læring i AMU

Mulighederne for at anvende digitalisering i uddannelsessammenhæng er som nævnt ovenfor mange og interessen – både politisk, fagligt og økonomisk – for at udnytte de muligheder den digitale udvikling har medført er stor.

ETIE gennemfører i 2020 et analyseprojekt via en bevilling fra UUL 19-21 om at udvikle digitaliserede undervisningsforløb til arbejdsmarkedsuddannelser om varmepumper og kølecifikat. I projektet er der fokus på både fleksibilitet, formidling og de tekniske muligheder.

Selvom projektet endnu ikke er afsluttet, er de første erfaringer indhentet, fx om valg af digitale redskaber, relevante aktører i projektet og bedst læringsudbytte.

Det står også klart, at udviklingen af digitale undervisningsmidler har potentiale for at løfte kvaliteten og dermed læringsudbyttet i amu-systemet. ETIE ønsker på den baggrund af fortsætte med at udvikle gode digitale læringsselementer til amu.

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

E-læringsforløb om arbejde under spænding

Der søges om tilskud at udvikle undervisningsmaterialer i form af e-læringsforløb til **3 kurser under FKB 2863 Bygningers el-installationer**.

Digitale læringsmidler til arbejdsmarkedsuddannelser om energi

Der søges om tilskud til at udvikle digitale undervisningsmaterialer inden for energiområdet til **3 kurser under FKB 2861 Vvs-installationer og vedvarende energiløsninger**.

Digitale læringsmidler til arbejdsmarkedsuddannelser om PLC og regulering

Der søges om tilskud til at udvikle digitale undervisningsmidler inden for automationsområdet til **3 kurser under FKB 2851 Elektrisk automation på aut. maskiner og anlæg**.

Digitale læringsmidler om solceller i et 3D-bygningsunivers

Der søges om tilskud at udvikle undervisningsmaterialer inden for vedvarende energi til **1 kursus under FKB 2866 Vedvarende energi- og forsyningsanlæg - el**

Udenfor tema

Analyse: Installationsvirksomheders kompetencebehov i relation til opgaver i industrien

Hvis el-installationsbranchens virksomheder i de kommende år skal kunne fastholde og øge leverancerne af teknologiske løsninger til industrien, så er det vigtigt, at elektrikernes kompetencer i særlig grad er på omgangshøjde med udviklingen i industrien. Kompetencer til at udføre enkeltstående, afgrænsede service-, reparations- og installationsopgaver fx installation og udskiftning af el-motorer, hydrauliske komponenter, pneumatik m.m. vil for mange elektrikere være utilstrækkelig set i forhold til industriens forventninger til deres eksterne el-installationsvirksomheder.

Meget overordnet udtryk så må mange el-installationsvirksomheder erstatte en driftsbetonet tilgang i ydelserne til industrien med en mere helhedsorienteret tilgang. Presset på el-installationsvirksomhedernes ydelser og kompetencer vil stige i takt med, at digitaliseringen af produktionsprocesserne binder meget forskellige teknologier sammen til en omfattende produktionskontekst. Både ydelser og kompetenceudvikling må ses i lyset af, at både mennesker og teknologier fungerer og udvikler sig i netværk, og det sætter en anden dagsorden for efteruddannelse af elektrikere, der skal kunne løse opgaver for industrien i de kommende år.

Det nævnes ofte i analyser, at uddannelse/efteruddannelse af faglærte i højere grad skal omfatte udviklingsopgaver. Dette fokus dækker imidlertid over, at i en digitaliseret industrivirksomhed er drift og udvikling i meget høj grad integreret og foregår parallelt. Et eksempel på dette er Virtual Commissioning (virtuel idriftsættelse), hvor produktionen udvikles og opbygges virtuelt som digitale tvillinger under anvendelse af Augmented Reality. Idriftsættelse af produktionsanlæg foregår virtuelt ofte parallelt med opbygning og installation af det fysiske anlæg. Service, vedligehold og senere ombygning af produktionsanlægget involverer også kompetencer til at kunne arbejde med digitale tvillinger.

Virtual Commissioning og arbejdet med digitale tvillinger foregår typisk i multidisciplinære projektfællesskaber, som involverer forskellige fagligheder og uddannelsesniveauer. Elektrikere og el-installationsvirksomheder, der løser opgaver for industrien, skal kunne indgå i disse processer.

Generelt bliver el-installationsvirksomhederne udfordret af industrivirksomhedernes stigende opgør med serielle processer. Klassiske fagligheder i industrien er forbundet med faggrænser og en arbejdsdeling, der tager afsæt i serielle processer fx udvikling, konstruktion, produktionsforberedelse, produktion, salg mv.

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

Procesforløbet kan variere en del afhængig af hvilket produkt, der fremstilles, men gevinsten ved at arbejde i mere parallelle procesforløb ved hjælp af digitale tvillinger er betydelig uanset produktionens art, og denne udfordring skal el-installationsvirksomhederne og deres medarbejdere kunne leve op til.

Andre vigtige områder for analysen er fx IT-sikkerhed i automatiske anlæg herunder cloud-baserede løsninger og data-analytics/Big Data i relation til industrien, og hvad disse teknologier betyder for el-installationsvirksomheder, der arbejder for industrien.

Begrundelsen for analysearbejdet er at el-installationsvirksomheders og elektrikers specifikke kompetencebehov i relation til udviklingen i industrien ikke er tilstrækkeligt belyst på ydelses- og jobfunktionsniveauet. De ændringer i kompetenceprofiler, som udviklingen giver anledning til, mangler underbyggede, konkrete beskrivelser, der kan omsættes til uddannelsesmål for målgruppen. Didaktiske overvejelser over behov for nye uddannelsesstrukturer, niveau og progression skal også indgå i analysearbejdet. Der vil i denne forbindelse også blive foretaget vurderinger af relevante FKB'ers indhold med henvisning til analysearbejdets konklusioner.

Der søges på den baggrund om 303.975 kr. til at gennemføre en analyse om Installationsvirksomheders kompetencebehov i relation til opgaver i industrien.

Teknisk virusbekæmpelse

Hovedparten af 2020 har stået i covid 19-pandemiens tegn. Og meget tyder på, at denne type virusudbrud kan risikere at blive en tilbagevendende udfordring. Ved nybyggerier og renoveringer af eksisterende vil det derfor fremover blive vigtigt at inkludere virushæmmende installationer, som fx håndfri betjening af vandhaner og afbrydere, berøringsfri åbning af døre, antalsregulering via automatisk persontælling, kamerabaseret feberscanning, toiletter, som automatiske skyller ud og automatisk tænd/sluk af lys.

Der søges om tilskud til at udvikle **et amumål med undervisningsmateriale** om teknisk virusbekæmpelse inden for FKB 2861 Vvs-installationer og vedvarende energiløsninger. Amumålet skal rette sig mod både el og vvs.

Faglæreruddannelse

El- og vvs-branchens læreruddannelser for branchens undervisere gennemføres igen fra 2021. Læreruddannelserne har i mere end 20 år været gennemført hvert år med deltagerantal på op imod 300 personer pr. år, men bliver udskudt eller afholdt virtuelt i 2020.

Læreruddannelserne gennemføres som et samarbejde mellem branchens organisationer og branchens netværksskoler. Her afklares behovet for opdatering i de faglige discipliner, som branchens efteruddannelse dækker. Gennem de senere år er læreruddannelserne gået fra at blive afholdt som én uge samlet om året til at være fordelt ud over flere lærerkurser, der er fordelt udover året.

Undervisningen bliver gennemført som workshops med indlæg og undervisning af såvel fageksperter som faglærere fra erhvervsskolerne og med deltagere fra størstedelen af erhvervsskolerne.

På den baggrund søges der om bevilling til udvikling af faglæreruddannelse inden for følgende FKB'er:

2861 Vvs-installationer og vedvarende energiløsninger: 1 faglæreruddannelse

2851 Elektrisk automation på aut. maskiner og anlæg: 1 faglæreruddannelse

2856 Tele- og datateknik: 1 faglæreruddannelse

ETIE – Efteruddannelsesudvalget for Tekniske Installationer og Energi

Ansøgning om AMU-udviklingsmidler 2021

FKB'er

Der søges ikke om udviklingsmidler til at udvikle nye eller revidere eksisterende FKB.

Behovsredegørelse

ETIE har igennem flere år arbejdet med at øge AMU-aktiviteten inden for udvalgets brancheområde. Den generelle nedgang i AMU-aktiviteter har også været en udfordring på ETIE's område.

Aktiviteten i AMU-systemet har derfor i en årrække været faldende, men blev vendt i 2018, hvor der var en svag stigning. I 2019 fortsatte denne stigning i AMU-aktiviteten på ETIE's område i forhold til 2018. I 2019 var der således en aktivitet på 115, årselever i forhold til i 2018, hvor det var på 111,5 årselever.⁴

Medarbejdere i installationsbranchen efter- og videreuddanner sig i høj grad, da både den teknologiske udvikling og sikkerhedsmæssige aspekter fordrer, at medarbejderne inden for brancheområdet løbende opkvalificerer sig. Samlet set er der en markant og stigende efteruddannelsesaktivitet og El-branchens Kompetencefond har hvert år udbetalinger, der modsvarer indbetalingerne. Ved seneste overenskomst er der indgået aftale om en kompetencefond på vvs-energi-området. Og med de forventede eftervirkninger af Covid 19, forventes det, at amu-aktiviteten vil stige. Der er flere årsager til den forventede stigning. Der er for det første medarbejdere i brancher, der er hårdt ramt af krisen, der vil have brug for omskoling, for at kunne blive relevante i andre brancher. Der er for det andet virksomheder, der har en ordrenedgang og i den sammenhæng benytter amu-systemet til at opkvalificere deres ansatte og på den måde være i stand til at holde på værdsatte medarbejdere. Og så vil der for det tredje være nye forretningsområder, der opstår som følge af Covid 19-situationen. Derudover må det forventes, at den grønne omstilling vil medføre en større efterspørgsel efter de certifikater, der findes inden for bæredygtige energiformer.

Skorstensfejerbranchen

Skorstensfejerfagets kvalitetskoncept byder fagets udøvere at gennemføre 10 dages efteruddannelse på 3 år. Kursuskravet er gældende for både mestre og svende og der er i gang med at blive udviklet nye kurser i forlængelse af dette krav. Efteruddannelsesaktiviteten i 2020 har været begrænset, fordi det ikke er muligt at omlægge amu-kurserne på skorstensfejerområdet til fjernundervisning. Det forventes dog, at den stabiliserer sig i efteråret 2020, og at efteruddannelsesaktiviteten i 2021 vil fortsætte sin hidtidige stabilitet med en svag stigning fremadrettet. Det er værd at bemærke, at AMU-aktiviteten i skorstensfejerbranchen indebærer, at alle ansatte i branchen gennemsnitligt benytter AMU-systemet hvert år.

Dispensation fra grundtaksterne for udvikling

Der søges dispensation fra grundtaksterne for udvikling af undervisningsmateriale.

⁴ Det er blevet sværere at finde specificerede data om AMU-aktiviteten efter, at data er blevet flyttet til uddannelsesstatistik.dk.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse 2021 – Træets Efteruddannelsesudvalg (TE)

Forventninger med hensyn til omsætning, indtjening og beskæftigelse i 2020 er positive på trods af Coronakrisen¹. Samlet set bliver 2019 vurderes som et positivt år på trods af den lidt afdæmpede vækst på de vigtigste eksportmarkeder, usikkerhed omkring Brexit og de globale tendenser til beskyttelse af egne markeder. Det er nu tydeligt, at træsektoren fra skovene, over savværkerne, til de træforbrugende industrier helt ud til anvendelse af træ i byggeriet og i energisektoren, bidrager med i alt 70. mia. kr. til bruttonationalproduktet. Den danske møbeleksport er vokset fra 2015 til 2019, og den totale danske møbeleksport står nu for 18,0 milliarder kroner.²

Der er ca. 20.000 beskæftiget inden for branchen, hvilket er en stigning på ca. 4000 i forhold til 2014. Det er det højeste antal beskæftigede i branchen siden 2009.

Kombinationen af avanceret teknologi og høj faglig kompetence betyder en høj produktivitet. Den nævnte stigning i produktiviteten i både møbelindustrien og træindustrien (byggevarer som f.eks. døre og vinduer), har samtidig øget antallet af medarbejdere inden for områderne.

Det er derfor fortsat vigtigt fremadrettet at sikre mulighed for at kunne opkvalificere såvel ufaglærte som faglærte via AMU. Især på områder i branchen, hvor der er en øget automatisering, herunder specielt på områderne CNC og robotteknologi og en lang række af specialmaskiner.

Det vil også være vigtigt fremadrettet at have fokus på "Bæredygtighed og klimatilpasning". Der er megen fokus på bæredygtighed både inden for byggeri men også inden for produktion af møbler og inventar.

Derfor ansøger Træindustriens Efteruddannelsesudvalg om midler til at gennemføre en analyse af behovet for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser i relation til miljø og bæredygtighed inden for udvalgets uddannelsesområder. Virksomhederne inden for træ- og møbelbranchen har gennem de seneste år haft et øget fokus på bæredygtighed, og et stigende antal virksomheder markedsfører sig på at tænke miljø og bæredygtighed ind i produktionen.

I nedenstående tabel er en oversigt over AMU- aktiviteten i perioden 2016 – 2020. Aktiviteten i 2020 indeholder kun 1. kvartal.

Oversigten indeholder tal for følgende:

FKB 2763	Møbelprod., halvfabrikata, bygningskomponenter mv.
FKB 2780	Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv.
FKB 2781	Bolig- og autointeriørmontering

¹ Konjunkturbarometer for træ- og møbelindustri juni 2020

² Møbelstatistik træ- og møbelindustrien november 2019

FKB 2780 "Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv." blev nedlagt marts 2018 og erstattet af FKB 2763 "Møbelprod., halvfabrikata, bygningskomponenter mv."

Tabellen indeholder AMU-aktivitet for henholdsvis kursusdeltagelser opgjort for "Kernemål og tilkoblede mål" og for "Kernemål"

Aktivitet FKB 2763 (2780)			Aktivitet FKB 2781	
Antal kursusdeltagelser	Kernemål og tilkoblede mål	Kernemål	Kernemål og tilkoblede mål	Kernemål
2016	895 (2780)	309 (2780)	189	189
2017	749 (2780)	358 (2780)	117	117
2018	514	214	92	92
2019	699	251	53	50
2020	298	65	0	0

For FKB 2763 "Møbelprod., halvfabrikata, bygningskomponenter mv" er der et fald på 22% i perioden 2016 – 2019 på "Kernemål og tilkoblede mål" og for "Kernemål" er der i samme periode et fald på 19%

For FKB 2781 "Bolig- og autointeriørmontering" er der et fald på 72% i perioden 2016 – 2019 på både hvad angår "Kernemål og tilkoblede mål" og "Kernemål".

Træ- og møbelindustrien har, sammenlignet med andre brancher ikke en stærk tradition for efteruddannelse, og har samtidig en lav beskæftigelse af medarbejdere med en mellemlang eller lang uddannelse. Det betyder bl.a., at AMU-kurserne skal kunne dække bredt og give relevant efteruddannelse til såvel faglærte, der har fået nye jobområder, og til de ufaglærte der er beskæftigede i branchen.

Selv om antallet af medarbejdere i træ- og møbelindustrien er steget inden for de seneste år, er antallet af faglærte i branchen faldet, hvilket samlet set betyder færre faglærte i branchen. I 2018 og i det første halve år af 2019 har der været en stigning af antallet af indgåede aftaler på maskinsnedkeruddannelsen. Denne tendens ser ud til at fortsætte også i 2020. Dette vil på sigt være med til at øge antallet af faglærte i træ- og møbelindustrien, og dermed udvide kompetencerne i træ- og møbelindustrien.

I forbindelse med revision af AMU er den samlede portefølje af AMU-mål indenfor Træets Efteruddannelses område blevet gennemgået og revideret. I den forbindelse er der udviklet en række AMU-mål, der vurderes at være relevante for hele træ- og møbelindustrien. I FKB 2763 "Møbelproduktion, halvfabrikata, bygningskomponenter mv" er der 32 arbejdsmarkedsuddannelser. Der er tale om en halvering af AMU-mål, der både har omfattet nedlæggelser og sammenlægninger i forbindelse med overlappende uddannelser.

I FKB 2781 "Bolig- og autointeriørmontering" er der fremadrettet 9 AMU-mål.

I forbindelse med at porteføljen er blevet mere overskuelig for både udbydere, virksomheder og kursister er der opstået et behov revidere og udvikle nye AMU-mål. Især i FKB 2763 "Møbelproduktion, halvfabrikata, bygningskomponenter mv" har der efterfølgende vist sig et behov i nye kurser indenfor CNC-teknologi.

Derfor ansøges der om midler til udvikling af 2 nye AMU-mål.

I forbindelse med kravet om "test og prøver" i AMU har Træets Efteruddannelser udviklet prøver til 20 udvalgte AMU-mål i henholdsvis FKB 2763 "Møbelproduktion, halvfabrikata, bygningskomponenter mv." og 2781 "Bolig og autointeriørmontering".

Træets Efteruddannelse har et igangværende projekt; "Pædagogik og didaktik ved anvendelse af prøver i AMU". I dette projekt opsamles erfaringer med de gennemførte prøver i AMU inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Herunder bl.a. prøveresultater, faglærernes erfaringer, AMU-deltagernes erfaringer og virksomhedernes erfaringer, samt inddrage disse erfaringer i udvikling og anvendelse af prøver. Sidstnævnte erfaringsopsamling skal give efteruddannelsesudvalget mulighed for løbende at justere i prøveformer, prøvemethoder og vejledninger til skolerne/lærerne om, hvordan prøverne skal gennemføres.

I forbindelse med arbejdet med prøver i AMU, har der samtidig vist sig et behov for at få udviklet nye undervisningsmaterialer og derfor ansøges der om midler til at udvikle 4 nye undervisningsmaterialer. Der ansøges om midler til undervisningsmateriale indenfor følgende områder:

CNC

CAD

Montage

Det har også vist sig i forbindelse med indførelse af test og prøver i AMU, at der er et behov for at inddrage netop denne del af AMU i den årlige faglærerkonference som afholdes i regi af TE.

Derfor ansøger udvalget om midler til udvikling af en 2 dages konference for faglærere inden for området. Konferencen skal bidrage til at understøtte udviklingen af lærerkvalifikationer og skabe mulighed for erfaringsudvekslinger.

Ansøgningen for 2020-2022 omfatter

Analyser/Projekter/Evalueringer

Bæredygtighed og klimatilpasning (ansøgning på kr. 275.797)

Prioriteret udvikling af uddannelser, undervisningsmateriale og læreruddannelser

Udvikling af læreruddannelse (ansøgning på kr.20.000)

Undervisningsmateriale

Undervisningsmateriale til 4 AMU – mål (ansøgning på kr.120.000)

Arbejdsmarkedsuddannelser

Udvikling af 2 nye AMU – mål i FKB 2763 "Møbelproduktion, halvfabrikata, bygningskomponenter mv." (ansøgning på kr. 40.000)

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse for 2020-2022

På baggrund af brev af 1. juli 2020 fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om indkaldelse af ansøgninger om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedssuddannelser m.v. for finansåret 2021 for Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalget er udarbejdet følgende arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse for 2020-2022.

Redegørelsen er opbygget således:

1. Sammenfatning:

- a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse
 - b. Behovsredegørelsen og samlet konklusion
2. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver inden for FKB'en:
- a. Behovsredegørelse for FKB'en
 - b. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde
 - c. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

1. Sammenfatning

a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

Naturen er ikke længere forbeholdt det naturlige landskab, der ligger uden for bygrænserne. Den er rykket helt ind i den tætte by, og i stigende grad tænkes bynaturen ind som en integreret del af byudviklingen. De seneste 10-15 år har der været et stigende fokus på klimasikring af byer over hele verden. I Danmark bruges dette som en mulighed for at anlægge ny eller videreudvikle på den allerede eksisterende og rekreative bynatur. At skabe grønne korridorer i byområderne, hvor plante- og dyrelivet kan spredes og bevæge sig på en naturlig måde. Der udvikles for tiden mange nye forstadsområder. Fælles for flere af dem er, at de i stigende omfang bliver designet og planlagt i naturen og med en høj grad af integreret bynatur. Enten ved at det naturlige landskab og bevoksning bevares og integreres i den nye bebyggelse, eller ved at bebyggelsen etableres med en stor andel af nyanlagt 'naturligt' landskab.

Udviklingen inden for anlægsgartnerområdet har fokus på bæredygtighed/klimavenlighed samt på pleje og vedligehold af den dynamiske bynatur og LAR-natursystemer.

Udvalget har fokus på styrkelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen for medarbejderne på tværs af udvalgte jobområder i anvendelse af digitale værktøjer og ønsker at afdække det aktuelle kompetencebehov i relation til IT for medarbejdere i deres funktioner inden for jobområderne. Den teknologiske, samfunds- og branchemæssige udvikling stiller større og større krav til medarbejdernes kompetencer i anvendelse af digitale værktøjer, der følger arbejdsmarkedets krav, og til brug i egen faglige udvikling. Udvalget ønsker dels en kortlægning af anvendelsen af digitale værktøjer på arbejdsmarkedet inden for de udvalgte jobområder og dels at afdække medarbejdernes kompetencebehov i relation til anvendelse af digitale værktøjer i udførelsen af opgaver og funktioner på arbejdsmarkedet.

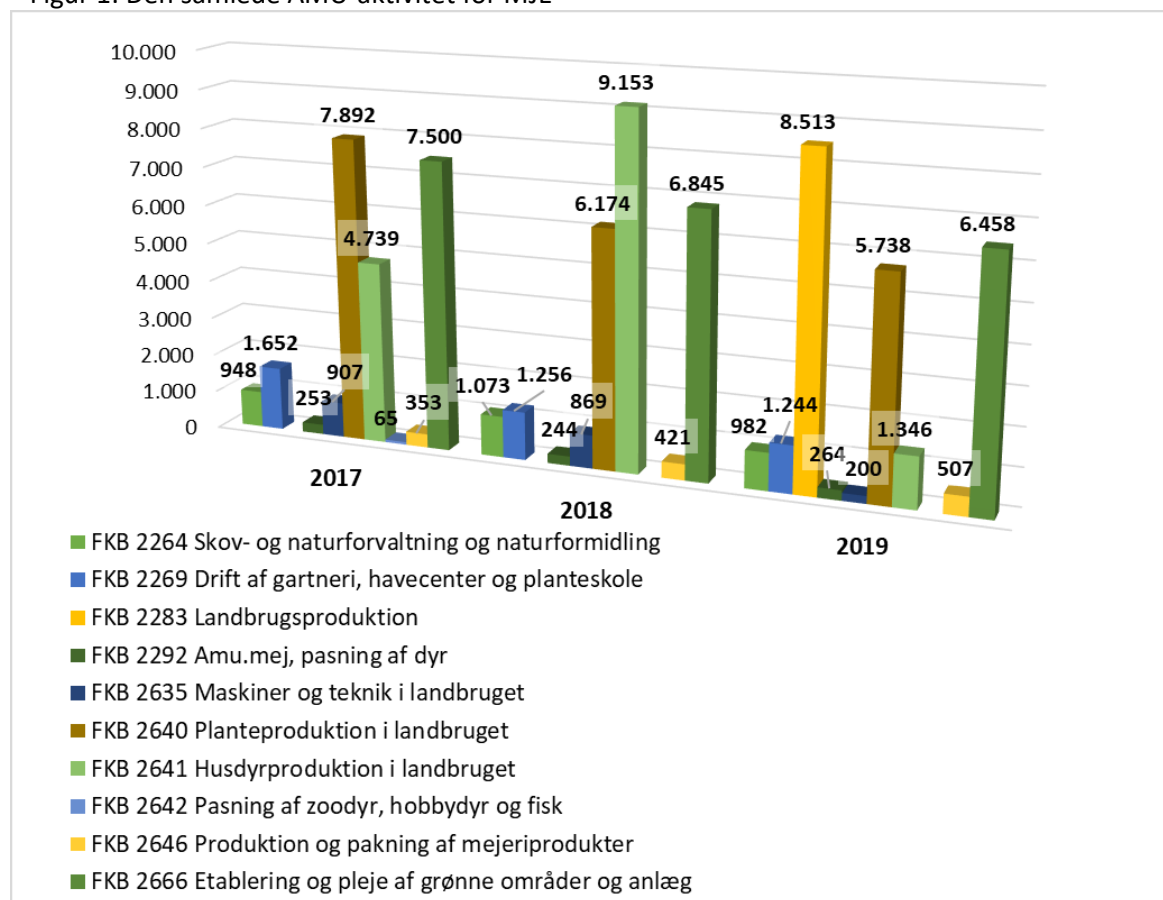
Analysen skal endvidere undersøge det fremtidige behov for kompetencer i relation til den teknologiske/digitale udvikling i anvendelsen af IT inden for de udvalgte jobområder - og hvilke muligheder for kompetenceløft i AMU, som medarbejderne kan tilbydes, så det er i tråd med både virksomheders og medarbejdernes behov for kompetenceudvikling. Efteruddannelsesudvalget ønsker endvidere afdækket, hvad medarbejderne skal have af digitale kompetencer for succesrig gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU - samt hvilke muligheder for kompetenceløft, som medarbejderne i AMU kan tilbydes, så medarbejdernes kompetencer er i tråd med behovet i relation til anvendelse af digitale værktøjer ved gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU. Analysen ses gennemført i på tværs af de udvalgte jobområder inden for MJE og i samarbejde med Jordbrugets Uddannelser.

b. Behovsredegørelsen og samlet konklusion

Den samlede aktivitet for Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg steg i 2018 med 7,1% til 26.035 kursister set i forhold til 2017. Aktiviteten faldt dog i 2019 med 3% i forhold til året før. Samlet set har aktiviteten for Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg steget med 3,9% fra 24.309 kursister i 2017 til 25.252 kursister i 2019.

Alene tre jobområder inden for MJE har haft en stigning i aktiviteten i perioden 2017 – 2019. FKB 2646 Produktion og pakning af mejeriprodukter steg med 43,6% fra 353 kursister i 2017 til 507 kursister i 2019. FKB 2292 Amu. mej, pasning af dyr steg med 3,6% i perioden til 982 kursister i 2019 og FKB 2264 Skov- og naturforvaltning og naturformidling steg i perioden med 4,3% til 264 kursister i 2019 – som ses af figur 1.

Figur 1: Den samlede AMU-aktivitet for MJE

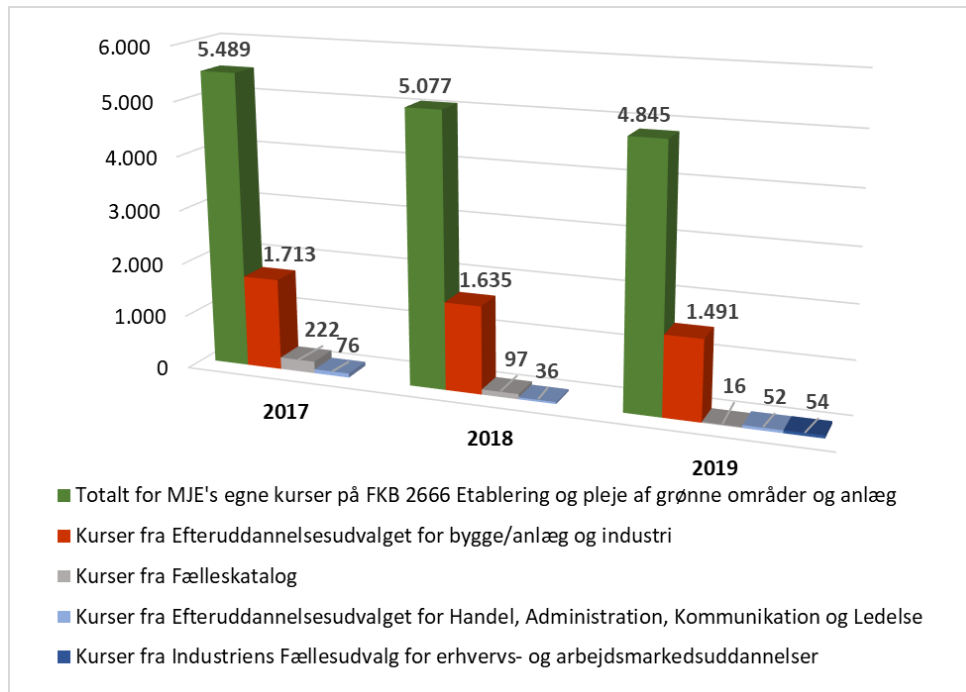

Fire jobområder yderligere inden for MJE har haft et fald i aktiviteten fra 2017 – 2019. FKB 2635 Maskiner og teknik i landbruget faldt med 77,9% fra 907 kursister i 2017 til 200 kursister i 2019, FKB 2641 Husdyrproduktion i landbruget faldt med 71,6% fra 4.739 kursister i 2017 til 1.346 kursister i 2019, FKB 2640 Planteproduktion i landbruget faldt med 27,3% til 5.738 kursister i 2019 fra 7.892 kursister i 2017 - og FKB 2269 Drift af gartneri, havecenter og planteskole faldt med 24,7% fra 1.652 til 1.244 kursister i perioden fra 2017 til 2019.

Aktiviteten på FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg

Aktiviteten på MJE's egne kurser på FKB 2666 faldt i 2018 med 7,4% i forhold til året før og faldt yderligere med 4,6% fra 2018 til 2019. Aktiviteten er således faldet med 11,4% fra 5.489 kursister i 2017 til 4.845 i 2019, hvilket ses illustreret i figur 2.

Figur 2: Den samlede AMU-aktivitet for FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg

Det største fald i aktivitet på kernemål i perioden 2017 til 2019 er primært inden grundlæggende pleje og beskæring. Mere end 10 % af kurserne har haft et samlet fald i aktiviteten på 50% og derover i perioden 2017 – 2019.

Til samlet konklusion:

På trods af det samlede fald i aktiviteten for FKB 2666 Etablering og pleje af grønne arealer og anlæg fra 5.489 kursister i 2017 til 4.845 kursister i 2019 på MJE's egne kurser tilkøbtet FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg, så har mere end 20 % af kurserne har haft en stigning i aktiviteten i perioden 2017 – 2019.

De kurser, der har haft den største stigning (mellem 100 og 200%) i perioden fra 2017 til 2019 er inden for miljø og biologiske forhold i grønne anlæg samt maskinbetjening og vedligeholdelse af "grønne" maskiner. Stigningen i aktiviteten generelt tyder på tendens til en stigende kompetenceudvikling/efteruddannelse inden for især klimavenlighed og bæredygtighed.

Det forventes ikke, at den faldende aktivitet for det samlede udbud af kurser for FKB 2666 Etablering og pleje af grønne arealer og anlæg ændres i 2020 grundet corona. Tendensen for større efterspørgsel og samfundsmæssige fokus på især klimavenlighed og bæredygtighed forventes dog at skabe øget aktivitet, der kan have medvirket til manglende aktivitet i foråret 2020.

2.1 Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver inden for FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg

a. Behovsredegørelse for FKB'en

Aktiviteten for efteruddannelse inden for anlægsgartnerne, FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg, er i perioden fra 2017 til 2019 faldet med 13,9% til 6.458 kursister i 2019. I 2018 faldt aktiviteten med 8,7% fra 7.500 i 2017 til 6.845 kursister i 2018 – og aktiviteten faldt yderligere med 5,7% fra 2018 til 2019.

Kurser tilkøbt	Antal kursister 2017	Antal kursister 2018	Antal kursister 2019	stigning /fald 2017-2018 (pct)	stigning /fald 2018-2019 (pct)	stigning /fald 2017-2019 (pct)
FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg - Totalt	7.500	6.845	6.458	-8,7	-5,7	-13,9
Udvalgets egne kurser	5.489	5.077	4.845	-7,5	-4,6	-11,7

På trods af det samlede fald i aktiviteten, fra 5.489 kursister i 2017 til 4.845 kursister i 2019 på MJEs egne kurser tilkøbt FKB 2666 Etablering og pleje af grønne områder og anlæg, så har mere end 20 % af kurserne haft en stigning i aktiviteten i perioden 2017 – 2019.

Tendensen for fremtidig kompetencebehov er inden for miljø og biologiske forhold i grønne anlæg samt maskinbetjening og vedligeholdelse af ”grønne” maskiner. Stigningen i aktiviteten generelt tyder på tendens til en stigende kompetenceudvikling/efteruddannelse inden for klimavenlighed og bæredygtighed.

b. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov for jobområdet

Der er fortsat succes med at gå fra ufaglært til faglært anlægsgartner via AMU. Der skal gennemføres justeringer i kompetenceindholdet i forløbet ”Ufaglært til faglært anlægsgartner via AMU”, så det svarer til EUD forløbet - specifikt i forhold til kompetencer relateret til klimateknik. Der er lige afholdt faglærerseminar, hvor indholdet i det fagligt omfangsrige EUD-fag, Klimateknik, blev drøftet set i relation til kompetencer i eksisterende AMU-kurser. Udvalget har besluttet at revidere to eksisterende kurser for de yderligere kompetencer, der indgår i EUD-faget Klimateknik, der indeholder begreber som klimatekniske løsning og bæredygtighed. På den måde oppebærer kurserne en højere grad af fleksibilitet i udbuddet og der opstår ikke kompetenceoverlap med de eksisterende.

Naturen er ikke længere forbeholdt det naturlige landskab, der ligger uden for bygrænserne. Den er rykket helt ind i den tætte by, og i stigende grad tænkes bynaturen ind som en integreret del af byudviklingen. At skabe grønne korridorer i byområderne, hvor plante- og dyrelivet kan spredes og bevæge sig på en naturlig måde. Der udvikles for tiden mange nye forstadsområder. Fælles for flere af dem er, at de i stigende omfang bliver designet og planlagt i naturen og med en høj grad af integreret bynatur. Enten ved at det naturlige landskab og bevoksning bevares og integreres i den nye bebyggelse, eller ved at bebyggelsen etableres med en stor andel af nyanlagt ’naturligt’ landskab. Branchen oplever derfor nu stor efterspørgsel efter kompetencer relateret til drift og pleje af ”by-natur” fx anlæg med blomstereng og naturstauder. Der er behov for udvikling af kompetencer til at udføre vedligehold og pleje af grønne områder og anlæg i byer, der bidrager til ”By-natur”- at gøre byen eller lokalområdet grønnere. Der er udtrykt stort behov i branchen for udvikling af kompetencer til at lave plejehåndbog til pleje af en dynamisk Bynatur – der til stadighed forandrer sig og derfor stiller nye krav til vedligehold og pleje.

Kompetencebehovet understøttes af, at aktiviteten for ”44272 Design af grønne anlæg” har haft en stigning på 35,5 % og ”42385 Anlæg i natursten, træ og vand” har haft en stigning på 25 % i perioden 2017- 2019.

De seneste 10-15 år har der været et stigende fokus på klimasikring af byer over hele verden. I Danmark bruges dette som en mulighed for at anlægge ny eller videreudvikle på den allerede eksisterende og rekreative bynatur. Klimasikringsprojekter, med integrerede LAR-løsninger (lokal afledning af regnvand) og afledning af regnvand uden om traditionel kloakering, giver mulighed for at etablere ny, varieret bynatur, der kan optage meget store mængder regnvand, men stadig bevare sin særlige plads som grønt åndehul for beboerne. Problemet er, at LAR- naturløsninger forandrer sig hele tiden og er derfor ikke statiske i sit udtryk eller til kravet om vedligehold og pleje. Derfor oplever branchen stor behov kompetencer til at lave af håndbøger for vedligehold og pleje af de dynamiske LAR-systemer, som bliver udført.

Kompetencebehovet understøttes af, at aktiviteten for "44272 Design af grønne anlæg" har haft en stigning på 35,5 % og "42385 Anlæg i natursten, træ og vand" har haft en stigning på 25 % i perioden 2017- 2019.

Der er i Efteruddannelsesudvalget fokus på styrkelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen for medarbejderne på tværs af jobområderne i anvendelse af digitale værktøjer - og udvalget ønsker at afdække det aktuelle kompetencebehov i relation til IT for medarbejdere i deres funktioner inden for jobområderne. Den teknologiske, samfunds- og branchemæssige udvikling stiller større og større krav til medarbejdernes kompetencer i anvendelse af digitale værktøjer, der følger arbejdsmarkedets krav, og til brug i egen faglige udvikling. Udvalget ønsker dels en kortlægning af anvendelsen af digitale værktøjer på arbejdsmarkedet inden for jobområderne og dels at afdække medarbejdernes kompetencebehov i relation til anvendelse af digitale værktøjer i udførelsen af opgaver og funktioner på arbejdsmarkedet.

Analysen skal endvidere undersøge det fremtidige behov for kompetencer i relation til den teknologiske/digitale udvikling i anvendelsen af IT inden for udvalgte jobområder - og hvilke muligheder for kompetenceløft i AMU, som medarbejderne kan tilbydes, så det er i tråd med både virksomheders og medarbejdernes behov for kompetenceudvikling. Efteruddannelsesudvalget ønsker endvidere afdækket, hvad medarbejderne skal have af digitale kompetencer for succesrig gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU - samt hvilke muligheder for kompetenceløft, som medarbejderne i AMU kan tilbydes, så medarbejdernes kompetencer er i tråd med behovet i relation til anvendelse af digitale værktøjer ved gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU. Analysen ses gennemført i på tværs af udvalgte jobområder inden for MJE og i samarbejde med Jordbrugets Uddannelser.

c. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

FKB 2666

Der skal gennemføres justeringer i kompetenceindholdet i forløbet "Ufaglært til faglært anlægsgartner via AMU", så det svarer til EUD forløbet. Udvalget har besluttet at revidere to eksisterende kurser for de yderligere kompetencer, der indgår i EUD-faget Klimateknik. Undervisningsmaterialet til de to kurser skal tilsvarende revideres. Der er endvidere behov for at faglærerne i fællesskab får fastlagt begrebsafklaring og faglig forståelse for, hvad der i branchen menes med bæredygtighed/biodiversitet og klimavenlighed.

Behovet for justering af kompetenceindholdet er afdækket af organisationerne.

- ✓ Der søges derfor midler til **revision** af de to nedenstående **arbejdsmarkedsuddannelser**:
 - " Etablering af regnbede" (1. prioritet)
 - " Miljø og biologiske forhold i grønne anlæg" (1. prioritet)
- ✓ Der søges derfor midler til **revision** af **undervisningsmaterialer** til de to nedenstående arbejdsmarkedsuddannelser:
 - " Etablering af regnbede" (1. prioritet)
 - " Miljø og biologiske forhold i grønne anlæg" (1. prioritet)
- ✓ Der søges derfor midler til udvikling af **faglærerseminar** til kurserne med arbejdstitlen:
 - " ajourføring – om bæredygtighed/biodiversitet/faglig begrebsafklaring og forståelse" (1. prioritet)

Branchen oplever stor efterspørgsel efter kompetencer relateret til drift og pleje af "by-natur" fx anlæg med blomstereng og naturstauder. Der er behov for udvikling af kompetencer til at udføre vedligehold og pleje af grønne områder og anlæg i byer, der bidrager til "By-natur" - at gøre byen eller lokalområdet grønnere. Der er udtrykt behov i branchen for udvikling af kompetencer til at lave plejehåndbog til pleje af en dynamisk Bynatur – der til stadighed forandrer sig og derfor stiller nye krav til vedligehold og pleje.

Behovet for kompetenceudviklingen er afdækket af organisationerne.

- ✓ Der søges derfor midler til udvikling af en **arbejdsmarkedsuddannelse** med arbejdstitlen: "Plejehåndbog til dynamisk Bynatur" (1. prioritet)
- ✓ Der søges derfor midler til udvikling af **undervisningsmaterialer** til kurser med arbejdstitlen: "Plejehåndbog til dynamisk bynatur" (1. prioritet)

Klimasikringsprojekter, med integrerede LAR-løsninger (lokal afledning af regnvand) og afledning af regnvand uden om traditionel kloakering, giver mulighed for at etablere ny, varieret bynatur, der kan optage meget store mængder regnvand, men stadig bevare sin særlige plads som grønt åndehul for beboerne. Problemet er, at LAR- naturløsninger forandrer sig hele tiden og er derfor ikke statiske i sit udtryk eller til kravet om vedligehold og pleje. Derfor oplever branchen stor behov kompetencer til at lave af håndbøger for vedligehold og pleje af de dynamiske LAR-systemer, som bliver udført.

Behovet for kompetenceudviklingen er afdækket af organisationerne.

- ✓ Der søges derfor midler til udvikling af en **arbejdsmarkedsuddannelse** med arbejdstitlen: "Pleje af dynamiske LAR-naturanlæg" (1. prioritet)
- ✓ Der søges derfor midler til udvikling af **undervisningsmaterialer** til kurser med arbejdstitlen: "Pleje af dynamiske LAR-naturanlæg" (1. prioritet)

Udvalget ønsker dels en kortlægning af anvendelsen af digitale værktøjer på arbejdsmarkedet inden for jobområderne og dels at afdække medarbejdernes kompetencebehov i relation til anvendelse af digitale værktøjer i udførelsen af opgaver og funktioner på arbejdsmarkedet. Derudover ønsker udvalget at få afdækket, hvad medarbejderne skal have af digitale kompetencer for succesrig gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU - samt hvilke muligheder for kompetenceløft, som medarbejderne i AMU kan tilbydes, så medarbejdernes kompetencer er i tråd med behovet i relation til anvendelse af digitale værktøjer ved gennemførelse af digitale undervisnings- og læringsforløb i AMU.

Analysen ses gennemført på tværs af udvalgte jobområder inden for MJE og i samarbejde med Jordbrugets Uddannelser.

Behovet for analysen er afdækket af organisationerne

Analysen er på baggrund af tema 1

Der søges midler til gennemførelse af følgende analyse:

- ✓ Afdækning af kompetencebehovet i anvendelse af digitale værktøjer for medarbejdere inden for anlægsgartner og jordbrug (1. prioritet)

FKB 2283 Landbrugsproduktion

Landbruget er en af de brancher, hvor der sker flest alvorlige arbejdsulykker. Antallet af dødsulykker er ligeledes højt. Landbruget er en særligt udsat branche med store maskiner, tunge dyr og i perioder lange, travle arbejdsdage. Arbejdet er derfor ofte både hårdt og risikofyldt.

Landbrugsorganisationerne, rådgivere m.fl. har de seneste år haft fokus på arbejdsmiljø og sikkerhed i landbruget og Arbejdstilsynet gennemfører kampagner, der skal hjælpe landmænd til at passe bedre på sig selv og deres ansatte

Mange af de beskæftigede i landbruget har ikke tilstrækkelig viden og indsigt i tiltag som kan forbedre arbejdsmiljøet og sikkerheden i landbruget.

Der er behov for at få udviklet undervisningsmateriale til AMU-kurserne:

- 49622 Ergonomi i landbruget
- 48049 Arbejdsmiljø 1, i faglærte og ufaglærte job
- 48050 Arbejdsmiljø 2, i faglærte og ufaglærte job.

Indholdet i undervisningsmaterialet skal tage udgangspunkt i konsekvenser af potentiel fysiske belastninger, forebyggelse af skader og nedslidning i landbruget, risikofaktorer, arbejdsmiljøværktøjer som kan anvendes på landbrugsbedrifter, facts om arbejdsmiljøproblemers typiske årsager og løsningsmuligheder på landbrugsbedrifter, fx forhold eller ændringer i arbejdspladsens indretning, udstyr og hjælpemidler og organisering af arbejdet, omkostninger ved arbejdsulykker, håndtering af psykiske arbejdsmiljøproblemer i landbruget, sikkerhed ved håndtering af gylle m.m.

For at undervisningen på AMU-kurserne i arbejdsmiljø for beskæftiget i landbruget bliver en succes, er det helt centralt, at underviserne har et godt kendskab til arbejdsmiljø og sikkerhed i landbruget, herunder aktuelle og konkrete problemstillinger inden for arbejdsmiljø i landbruget. Der er derfor behov for at få udviklet faglig læreruddannelse og evt. understøttende undervisningsmaterialer hertil.

FKB 2269 Drift af gartneri, havecenter og planteskole

Undervisningsmaterialer:

Udvikling af undervisningsmaterialer til ny amu-uddannelser der er under udvikling:

"Anvendt økologi". Materialet skal understøtte amu-uddannelsens mål om at give ansatte i gartnerier, planteskoler og havecentre viden om ændring af dyrknings- og arbejdsmetoder mm., som kan medføre øget bæredygtighed i virksomheden, hos forbrugerne og/eller det omgivende miljø.

Udvikling af undervisningsmateriale til amu-uddannelsen der er under revidering:

"Innovationsprocesser i jordbrugs-virksomheder". Materialet skal understøtte amu-uddannelsens mål om at give deltagerne forudsætninger for at indgå i virksomhedens innovationsarbejde.

FKB 2264 Skov- og naturforvaltning og naturformidling

Udvikling af nye amu-uddannelser:

Medarbejdere inden for jobområdet kan ikke altid se, hvorfor de skal ændre praksis, eksempelvis ved omlægning af skov, hvis de ikke har viden om sammenhængende mellem klimaforandringer og deres daglige arbejde og ændringerne er begrundet i klima, biodiversitet og bæredygtighed.

Der er derfor behov for at skabe koblinger og forståelse mellem klimaforandringerne og biodiversitetskrisen og de aktuelle og fremtidige krav til omstillinger på arbejdspladserne inden for det grønne område. Der er derfor behov for udvikling af en ny amu-uddannelse i:

- **"Bæredygtighed inden for det grønne område".**

Der er inden for branchen en efterspørgsel på kompetencer indenfor sikkerhed, metodevalg og regler, når der skal beskæres i højder, der ikke kan nås fra jorden og hvor der samtidigt ikke er behov for klatrende personale, eller store lifte (allétræer, vejtræer og lignende). I amu-uddannelsen skal der fokuseres på egen sikkerhed ved arbejdets udførelse, love og regler og korrekt brug af udstyr. Derudover introduceres deltagerne for beskæringsteknikker. Der er derfor behov for udvikling af en ny amu-uddannelse i:

- "Beskæring af mindre træer fra stiger, platforme og mindre lifte".

Udvikling af undervisningsmateriale:

Nyt undervisningsmateriale inden for almindelige svampe og insekter på træer og buske i haver og parker – undervisningsmateriale der indgår i en række amu-uddannelser (6593 Træpleje, 40156 Vurdering af risikotræer og 3681 Grundlæggende træklating)

Undervisningsmaterialet skal være med til, at deltagerne opnår viden om de svampe og insekter (skadevoldere) de møder hos kunder i haver og parker. Deltagerne skal opnå viden om nok til at kunne rådgive om påvirkningen er på træets udseende, levedygtighed eller om det gør træet ustabil/i fare for at vælte. Materialet kan indeholde intro til svampe og insekter samt 20-25 skadevoldere.

Nyt undervisningsmateriale inden for plantekendskab online (48136 Praktisk plantekendskab i skov- og naturområder.)

Der er behov for udvikling af materiale der er anvendeligt på mobiltelefonen – eks. Messenger eller Clio-online. Materialet skal indeholde: Introduktion til forskellige emner inden for plantebestemmelse, opgaver der kan løses og besvares via billeder eller små videoer, som kursisterne optager og returnerer.

Nyt undervisningsmateriale om "Træets fældning" særligt i forhold til den teknologiske udvikling omkring motorsavene. (Materialet er relateret til amu-uddannelserne Anvendelse af motorsav 1-3)

Nyt undervisningsmateriale om "Motorsaven" - særligt i forhold til den teknologiske udvikling omkring motorsavene. (Materialet er relateret til amu-uddannelserne Anvendelse af motorsav 1-3)

Revidering af undervisningsmateriale til 40156 vurdering af risikotræer - Materialet skal tilpasses så det følger undervisningen som den er i dag og der skal indskrives ny forskning i kompendiet. Der er behov for at få undervisningsmaterialet fremstillet i en form der er mere tilpasset læsesvage elever og kursister, herunder flere punktopstillinger, tegninger og billeder.

Revidering af undervisningsmateriale til 6593 Træpleje – det gældende kompendium er fra 2015, men der er behov for at blive suppleret med ny viden og opdatering i forhold til undervisning i dag.

Revidering af undervisningsmateriale til "Erhvervsmæssig træklating" (3681 Erhvervsmæssig træklating og 48133 Personlig sikkerhed, avancerede træklatingemetoder)

Undervisningsmaterialerne skal tilpasses så det er mere tilpasset læsesvage deltagere (lavere lixtal), herunder flere punktopstillinger, tegninger og billeder. Materialet skal endvidere opdateres i forhold til metoder til redning af nødstedt klatrere og beskæringsteknikker med motorsav.

FKB 2646 Produktion og pakning af mejeriprodukter

	2015	2016	2017	2018	2019
Aktivitet	207	249	331	421	507

Branchen tilbyder amu-kurser inden for produktion og pakning af mejeriprodukter til faglærte og ufaglærte medarbejdere i mejeriindustrien. Branchen arbejder løbende med at forbedre kvaliteten og relevansen af de AMU-kurser, som udbydes, for at sikre et kursusudbud, der matcher branchens behov. Arbejdet fortsætter det kommende år. Branchen arbejder i samarbejde med Kold College pt. på en større digitalisering i forbindelse med afholdelse af kurserne, herunder dele af kurser som e-learning. I den forbindelse indgår Kold Colleges digitale undervisningsplatform Canvas. Branchen noterer med tilfredshed en løbende stigning i aktiviteten, og vil arbejde for at aktivitetsniveauet fastholdes. Dog er der registreret en betydelig nedgang i aktiviteten i 2020 som følge af Corona. Branchen håber på stigende aktivitetsniveau, når situationen omkring Corona er aftaget.

Kurserne under FKB 2646 udbydes alene på Kold College. Branchen arbejder sammen med skolen på at skabe øget opmærksomhed omkring kurserne bl.a. gennem målrettet markedsføring. Endvidere understøttes kurserne af Mejeribrugets Uddannelsesfond.

Inden for mejeribranchen generelt foregår en stadig stigende aktivitet inden for andre FKB's områder understøttet af Mejeribrugets Uddannelsesfond. Formålet er, at ufaglærte medarbejder kan uddanne sig op imod faglært niveau. Således er der i mejeribranchen igangsat et særligt projekt, hvor 100 mejeriarbejdere får mulighed for at uddanne sig til industrioperatører ved gennemførelse af 18 ugers amu-kurser og 6 uger som EUV1 elev. Uddannelsen gennemføres med 100 pct. støtte fra Mejeribrugets Uddannelsesfond. Endvidere igangsættes et projekt omkring uddannelse af 20 ufaglærte chauffører om året til faglærte chauffører.

Der er tidligere gennemført en spørgeskemaundersøgelse i branchen i forhold til uddannelsesbehov. Nedenstående ønske til nyt amu-kursus fremkom i den forbindelse.

Inden for FKB 2646 planlægges i perioden 2021/2022 udvikling af mål, test og undervisningsmateriale til følgende kursus:

Allergener i mejeriindustrien.

Laktoseintolerance er den mest almindelige fødevareintolerance i den vestlige verden. I de nordiske lande vurderes 5-10% at have problemet. Laktosefrie produkter udgør i dag en betydelig andel af mælkeprodukterne i kølediskene i supermarkederne. Der er i branchen vurderet et behov for uddannelse i udvikling og produktion af laktosefrie mejeriprodukter.

30. september 2020

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholm Kanal 21
1220 København K
puljefou@uvm.dk
Mrk.: UUL 2020-2020

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse

Nærværende arbejdsmarkedspolitiske redegørelse og behovsredegørelse for UUL-puljen 2020-2022 er udarbejdet på baggrund af mail af 1. juli 2020 fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om indkaldelse af ansøgninger om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. for finansåret 2021 for Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor & Kødbranchen.

Redegørelsen er opbygget således:

1. Sammenfatning:
 - a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse
 - b. Behovsredegørelsen
2. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver inden for FKB'en:
 - a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde
 - b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag
 - c. Behovsredegørelse for FKB'en
3. Tværgående behov og analyser.

1. Sammenfatning

a. De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse

Inden for bager og konditorområdet (FKB 2267) ses en stigning i bageriudsalg, men det fordeler sig på færre butikker, da små bagerier opkøbes af kædebutikker. Der ses imidlertid en regional skævvridning, hvor mindre byer mister bagerier og salg, og de større byer oplever vækst. Hos supermarkeder og discountbutikker er salget af brød og kager stagneret.

Bagerne har under corona haft relativt travl, og derfor har nedlukningen ikke haft samme konsekvenser for dem som i andre brancher.

Vi ser stadig, at veganske produkter finder vej til ind i brød- og kageuniverset. Der ses tillige en brancheglidning, hvor bagerier og konditorier i en del tilfælde udvikler sig til en hybrid mellem brød/kagested og en café med småretter og drikkevarer. Omvendt er der konkurrence fra caféer, kaffebarer og lignende, der også sælger kvalitetsbrød og -kager. Yderligere ser flere butikker, at kunders ønsker om kager og bagværk kommer fra billeder og omtale på sociale medier.

Inden for reception-, servering- og serviceområdet (FKB 2279) sås i starten af 2020, at udviklingen afspejlede et større fokus på turisme i Danmark. Dette har stillet krav til receptionister og tjenere, som servicerer stadig flere gæster fra andre kulturer og skal imødekomme deres specifikke behov. Håndtering af det første møde med gæsten, som i stigende grad foregår på digitale platforme, er blevet vigtigt for medarbejdere og virksomheder at forholde sig til og mestre. Covid-19 har dog haft stor indvirkning på branchen, hvor restauranter er blevet tvangslukket, og hoteller har oplevet mange aflysninger og voldsom nedgang i aktivitet. Der er derfor opstået stor ledighed og det må forventes, at endnu flere vil være ledige i efteråret, hvis vi kommer ind i flere bølger, der kan

betyde, at branchen må lukke ned. Selv ved 22 reglen er der restauranter der må lukke eller opsige medarbejdere.

I nattelivet, der også har lidt under Covid-19, er der kommet større fokus på hate crimes som følge af Black lives matter debatten i USA. Justitsministeriet igangsætter netop nu en indsats, der skal sørge for, at personer i nattelivet har kompetencer til at stoppe hate crimes og vide hvordan man skal agere i sådanne situationer. Det forventes derfor, at dette også vil være til at mærke inden for dørmandsbranchen.

Inden for restaurant- og kantineområdet (FKB 2281) er der fortsat fokus på klimavenlig mad og bæredygtighed. Tendensen er, at flere vælger vegansk og vegetarisk mad og reducerer indtaget af kød.

Indtagelse af mad og drikke skal for mange både være nemt og bekvemt, men stadig båret af kvalitet, hvilket kan aflæses af en stadig større produktion af convenience og take away-produkter. Med coronapandemien har mange virksomheder været nødsaget til at producere til take away - og for nogle af dem har det været nødvendigt for at kunne overleve økonomisk at omlægge produktionen fra a la carte til take away.

Hvor der tidligere har været en orientering mod det globale marked, har klimamål og Covid-19 gjort orienteringen mere lokalt.

I den professionelle forplejning i offentlige og private køkkener (FKB 2286) er udvikling og produktion af sunde og velsmagende måltider fortsat centralt. Her er der et stærkt fokus på klima og klimamål i retning af bedre udnyttelse af råvarer, mere ansvarligt forbrug og produktion, mindre madspild etc. Det er vurderingen, at teknologi og digitalisering vil slå yderligere igennem i de kommende år. Det gælder både i forhold til produktion og distribution af måltider. Udviklingen ses ikke mindst i forhold til nye måder, hvorpå brugerne kan vælge bestilling af mad og menuer. Faglige fokusområder for medarbejderne i forlængelse heraf vil være teknologiforståelse, kommunikation og faglig formidling.

Under coronapandemien er produktionsmæssig og personlig hygiejne blevet et altafgørende værn mod spredning af bakterier og vira. Det gælder i alle produktionsled, spisesituationer og gæsterelationer – og det ses i forhold til buffetmad, anretningsformer og serveringsformer.

På slagterområdet (FKB 2799) ses det stadig, at de samfundsmæssige tendenser som større klimafokus, kødfrie dage og nethandel påvirker især de traditionelle slagterbutikker. Mange af dem må på grund af nedgang i omsætningen dreje nøglen om. Selvom mange butikker lukker, er der ikke mangel på arbejdspladser inden for branchen, idet butikskæder som COOP og Føtex efterspørger både faglærte og ufaglærte. Samtidig vælger for få unge gourmetslagteruddannelsen, hvorfor der ikke uddannes tilstrækkelig faglærte. Inden for industrislagteri oplyser branchen, at de har behov for at uddanne og tilbyde kurser til ufaglærte.

Generelle tendenser

Normalt summer det af liv og bevægelse i landets restauranter, hotellobbyer, større professionelle køkkener og oplevelsesorienterede aktiviteter i tilknytning dertil.

For mindre end et år siden var situationen, at udvalgte brancheområder efterspurgte mere og kvalificeret arbejdskraft, og hotel- og restaurationsbranchen oplevede en stigning i antallet af virksomheder og arbejdspladser. Branchen forsøgte at imødegå behovet for arbejdskraft ved at rekruttere ufaglærte medarbejdere, men var stærkt udfordret i forhold til at imødekomme dette.

Men coronakrisen har med ét ændret vilkårene for branchevirksomheder, og mange kører p.t. på vågeblus. Det afspejler sig umiddelbart i ledighedsstatistikken under nedlukningen af Danmark. 11.081 kokke, tjenere, receptionister og andre ansatte i hotel- og restaurationsbranchen er blevet ledige i perioden 9. marts til 3. maj 2020. Hotellerne og restauranterne er dermed en af de brancher, der er hårdest ramt af krisen, ifølge tal fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Den gradvise genåbning og hjælpepakker har givet branchen kunstigt åndedræt, men mange holder vejret i forhold til den nærmeste fremtid og uvisheden om coronarestriktioner.

Uagtet corona optager bæredygtighed mange og er blevet endnu mere dagsordensættende inden for udvalgets brancheområder efter de politiske aftaler om klimamål både på verdensplan og herhjemme. Alle må forholde sig til bæredygtighed og klimamål i alle produktioner, processer og ydelser.

Udvalgets igangværende analyse om bæredygtighed på tværs af udvalgets brancheområder skal afdække og imødekomme kompetenceudviklingsbehov på jobområdet. Analysen munder ud i en ny tværgående AMU-uddannelse i bæredygtighed, hvor fokuspunktet er at opøve kompetence i at tænke, handle og agere ud fra en bæredygtighedstankegang.

Den digitale udvikling sætter i stadig større grad sit præg på udviklingen inden for fødevarerproduktion, madfremstilling i restauranter og køkkener, hotelydelser m.m. I tilknytning til det af STUK udmeldte tema i 2019 "Udvikling af digitale læringsforløb, der kan styrke kvalitet og indlæring" samt "Gennemførelse af undersøgelser, analyser og evalueringer af, hvordan forskellige typer af kurser egner sig til variationer af digital eller blended learning", fik udvalget bevilget midler til at gennemføre en analyse af "Digitale læringsforløb i fødevareruddannelser". Analysen, igangsættes primo 2021, og her vil skolernes erfaringer med udbud af amu som fjernundervisning i 2019 og forsøg med digitalisering af kurser under corona blive inddraget.

b. Behovsredegørelsen (kernekurser)

FKB 2267 (brød-, kage-, dessert- og konfektrefremstilling) har i 2019 haft en stigende aktivitet på 36% - fra 389 til 530 kursister - sammenlignet med 2018.

2279 (Receptionist, servering og service) har i 2019 haft en stigende aktivitet på 23% - fra 1493 til 1833 kursister - sammenlignet med 2018.

FKB 2281 (Madfremstilling - restauranten, kantine og catering) har i 2019 en stigende aktivitet på 15 % - fra 4373 til 3753 kursister - sammenlignet med 2018.

FKB 2286 (Mad til grupper med varierede behov for ernæring) har i 2019 haft en faldende aktivitet på 25% - fra 2566 til 1931 kursister - sammenlignet med 2018.

FKB 2799 (Slagtning, forædling og salg af kød og convenience) har i 2019 haft en stigende aktivitet 102% - fra 48 til 97 kursister - sammenlignet med 2018.

Samlet set er der sket et minimalt fald på et par procenter for aktiviteten på udvalgets kernekurser i 2019 sammenlignet med 2018. Det skal tillige ses på baggrund af en omfattende kursusrevision i 2018-19, som udbyderne skal indarbejde i deres udbudspraksis.

Aktiviteten for udvalgets FKB'ere i 2020 viser i året et fald på ca. 23%. Dette er dog udelukkende baseret på tal for AMU-aktiviteten fra 1. kvartal i året og reelt kun de to første måneder af kvartalet. Vi kender ikke aktivitetstallene i månederne derefter, hvor man har været under påvirkning af corona.

Selv om det er svært at spå om aktivitetsudviklingen i 2020, er det vurderingen, at covid-19 vil påvirke aktiviteten i nedadgående retning resten af året.

2. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver inden for FKB'en:

Der er udarbejdet et punkt 2 med tre underpunkter a.-c. for hver af udvalgets FKB'er:

- 2.1. FKB 2267 Brød-, kage-, dessert- og konfektrefremstilling
- 2.2. FKB 2279 Reception, servering og service
- 2.3. FKB 2281 Madfremstilling – restaurant, kantine og catering
- 2.4. FKB 2286 Mad til grupper med varierede behov for ernæring
- 2.5. FKB 2799 Slagtning, forædling og salg af kød og convenience

2.1. FKB 2267 Brød-, kage-, dessert- og konfektrefremstilling

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde

Udvikling af sortiment, salgskanaler og nytænkning af den traditionelle bagerforretning er i fokus. Bagermesteren ser sig selv som iværksætter, hvor ledelse, salgsformer og markedsføring er vigtige kompetencer i forhold til butiksdrift og udvikling.

I dag kan man ikke bare bage brød, lægge det i vinduet og vente på, at kunderne kommer af sig selv. Konzeptudvikling og det at fortælle den gode historie om brødet, kagerne og håndværket sælger og giver mere tilfredse medarbejdere, der lettere kan fastholdes i branchen. Det klassiske sortiment, som man stadig kan finde i mange bagerforretninger, er ikke i sig selv tilstrækkeligt.

Der ses stadig en stigende efterspørgsel på veganske varianter af stenalderbrød, kage og chokolade. Yderligere er der en stigende efterspørgsel på specialprodukter. Både bagere og konditorer oplever, at flere kunder kommer ind med billeder fra Instagram, Facebook eller Pinterest og ønsker lign. kager eller bagværk.

Udvalget iværksatte i 2020 behovsanalyse på bager- og konditorområdet. Analysen er endnu afsluttet. Resultatet må forventes at være påvirket af Covid-19, der har sat branchen under pres.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Udvalget har tidligere haft indtryk af, at der var behov for elitekurser for faglærte. Der er dog ikke sikkerhed for dette behov. Der ses aktivitet i privat regi, hvor der udbydes kurser, som er anerkendt i branchen. Der er ofte tale om udenlandske kurser eller leverandørkurser. Noget tyder på, at der er et behov for ad-hoc udvikling af kurser, der matcher de aktuelle trends og pludseligt opståede behov, der er i branchen. Kurser der opstår hurtigt, men som også har relativt kort levetid. Måske er der kun behov for, at de udbydes et par gange og herefter nedlægges igen.

Efterspørgslen på faglærte kompetencer og opkvalificeringen af ufaglærte ses ikke afspejlet i anvendelsen af efteruddannelsestilbud ved brug af AMU. Det kan skyldes manglende tradition for brug af amu til dette – men det kan også skyldes, at vi ikke har en passende sammensat kursusportefølje.

Udvalget søger derfor om midler til udvikling af et nyt kursus inden for området, der netop vil kunne imødekomme en situation som beskrevet ovenfor.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

Kursusaktiviteten på FKB'en er i 2019 efter nogle år med fald steget med over en tredjedel sammenlignet med samme periode i 2018.

Fremgangen viser sig over en bred palet af kernekurser, men kurser i fremstilling af desserter, is, chokolade og surdej efterspørges i særlig grad.

Tallene for 1. kvartal 2020 viser et markant fald på kernekurser i forhold til samme periode i 2019. Dette skal dog ses i lyset af covid-19 og følgevirkninger heraf.

2.2. FKB 2279 Reception, servering og service

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde

Hotel- og restaurationsbranchen er en af de hårdest ramte brancher som følge af Covid-19. Det betyder høj ledighed i branchen på nuværende tidspunkt. Som situationen med Covid-19 ser ud, vil det ikke ændre sig markant lige foreløbigt. Det kan betyde, at flere i 2020 og 2021 vil benytte AMU som opkvalificeringstilbud, hvilket gælder både ledige og ansatte på hoteller og restauranter, der ikke oplever den store travlhed. Covid-19 har også medført restriktioner og en ny verden, der stiller krav til personalet på restauranten og på hotellet. Der ses derfor et behov for kurser med øget fokus på hygiejne og værtskab i en krisesituation.

Flere hotelgæster og turister kan give øget miljøbelastning, medmindre det gøres på en smartere måde. I hotelbranchen er bæredygtighed udover at være et vigtigt økonomisk parameter også en måde, hvorpå et hotel kan differentiere sig positivt over for gæster og medarbejdere i bæredygtige ydelser. Miljøbevidsthed og fokus på bæredygtighed er et konkurrenceparameter.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Udvalget har en forventning om, at Covid-19 situationen vil medføre et behov for nye kurser. Behov, der ligesom beskrevet på bager og konditorområdet, kan opstå pludseligt. Der er behov for, at udvalget kan få udviklet kurser så hurtigt, at kursusudbuddet hele tiden er relevant og aktuelt.

For at imødekomme dette søger udvalget om midler til at kunne udvikle to nye kurser inden for området.

Yderligere har udvalget et ønske om, at evaluere udviklingen af dørmandsuddannelsen samt den tilhørende prøve, der blev revideret i 2019. Udvalget ønsker dette på baggrund af tilbagemeldinger fra faglærere og en indsats igangsat af justitsministeriet om forebyggelse af hate crimes i nattelivet.

Udvalget søger om midler til at afholde en workshop med faglærere fra hele landet. Det er desuden udvalgets forventning, at en samling af faglærere inden for det samme fag, som kan udveksle viden, vil gavne uddannelse og give bedre undervisning.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

I 2019 steg aktiviteten på kernekurserne samt Almen fødevarehygiejne samlet med 53% i forhold til 2018.

I 1. kvartal af 2020 er aktiviteten på udvalgets kernekurser steget med over 20% sammenlignet med samme periode i 2019 - hvilket må siges at være positivt, da det reelt kun er baseret på data for årets første to måneder.

Generelt er det kurser i service, værtskab, kommunikation, vin og gæstebetjening, der efterspørges.

Trods fremgangen i 1. kvartal er forventningen til amu-aktiviteten for året 2020 et fald, hvilket er baseret på covid-19 situationen og følgevirkningerne deraf.

2.3. FKB 2281 Madfremstilling – restaurant, kantine og catering

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde

I 2019 kunne man konstatere, at restaurantområdet i perioden 2014-2018 har haft en vækst på 25% i omsætningen og 9% i antallet af restauranter, og at behovet for flere hænder i branchen var markant. Dette er med covid-19 vendt på hovedet og p.t. er det svært at forudsige, hvordan brancheudvikling vil bevæge sig i nærmeste fremtid. Siden marts 2020 har restriktioner i åbningstider og gæsterelationer har haft en dramatisk effekt på branchen, og for manges vedkommende er det en kamp for overlevelse.

Uagtet denne udvikling er bevidstheden om klima og bæredygtighed blevet vigtige parametre for virksomheder, medarbejdere og gæster at forholde sig til. Det klimaafttryk, som fødevareproduktionen sætter, bliver nu vurderet og nytænkt ind i fremstillingsprocesser og arbejdsgange.

I forlængelse heraf kan iagttages, at det vegetariske køkken ses stærkt voksende, og interessen er især markant hos den unge generation. Herudover er sundhed og ernæring også et vigtigt aspekt inden for madfremstilling.

Under nedlukningen som følge af corona har restauranter, spisesteder, delikatesser, gårdbutikker m.fl. i stort tal måtte opgive deres traditionelle virksomhedsdrift. Mange har valgt at tilbyde take away for at have en vis indtjening. Det er også lovgivningsmæssigt blevet understøttet af Fødevarestyrelsen via undtagelse fra registrering af take away-aktiviteten, som et spisested ellers normalt skal anmelde. Det at mange danskere har valgt at holde ferie herhjemme i år har også haft en effekt på efterspørgslen på bestillinger og leveringer af take away.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Madfremstillingen på restauranter og i køkkener bidrager til udviklingen af bæredygtig mad og retter, som har mindst mulig indvirkning på miljøet. Det er et fokuspunkt og et afsæt for udvikling og innovation – herunder arbejdes bl.a. med flere grøntsager og mindre kød, reduceret madspild og emballageforbrug.

Der efterspørges kompetenceudvikling, så de bæredygtige ambitioner bliver omsat til konkret køkkenpraksis i det daglige arbejde. Dette imødekommes p.t. af udvalget ved den igangværende analyse af "Bæredygtighed på tvær af brancheområder", se side 3

Der efterspørges endvidere kompetencer og koncepter udi i take away. Målgruppen er aktører, som normalt tilbyder a la carte, og som ingen eller kun lidt erfaring har med take away. Der er mange overvejelser forbundet med det: Produktion, emballage, hygiejne, salg og markedsføring. Derfor søger udvalget om udvikling af kurser, der kan imødekomme dette behov.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

I 2019 steg den samlede aktivitet 15% sammenlignet med 2018. Heraf udgjorde Almen fødevarerhygiejne, som ikke længere er obligatorisk, 25% af stigningen.

Aktiviteten i kernemål viser fortsat efterspørgsel og behov for kompetencer relateret til bæredygtighed og klimavenlig mad samt til råvarer og grundtilberedning i restaurant og kantine – desuden tilkoblede kurser udi kommunikation og samarbejde.

Tallene for 1. kvartal 2019 viser en fremgang på 18% i aktiviteten på kernekurser i forhold til samme periode i 2018.

På trods af fremgangen forventer udvalget dog et fald i aktiviteten i 2020 sammenlignet med 2019, hvilket er begrundet i covid-19 situationen og følgevirkningerne deraf.

2.4. FKB 2286 Mad til grupper med varierede behov for ernæring

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde

De professionelle køkkener bidrager til udviklingen af en bæredygtig kost, som har mindst mulig indvirkning på miljøet. Ved omlægning til en mere bæredygtig produktion vil køkkenerne gerne arbejde mere bæredygtigt med bl.a. flere grøntsager og mindre kød, reduceret madspild og emballageforbrug.

Udviklingen inden for institutionskøkkenområdet har stadig fokus på sunde måltider og på måltidernes sensoriske og næringsmæssige udtryk gennem anvendelse af både traditionelle og utraditionelle råvarer.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

Der efterspørges kompetenceudvikling, så de bæredygtige ambitioner bliver omsat til konkret køkkenpraksis i det daglige arbejde. Dette imødekommes p.t. af udvalget ved den igangværende analyse af "Bæredygtighed på tværs af brancheområder", se side 3.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

I 2019 faldt aktiviteten for kernekurser med 25% og med 10% på tilkoblede kurser sammenlignet med 2018. Den samlede aktivitet på tilkoblede kurser er højere end på kernekurser.

Aktiviteten i kernemål viser efterspørgsel og behov for kompetencer bredt inden for området, men kurser relateret vegansk mad, reducere madspild, sensorik og smag er efterspurgt.

Der er dog også stor efterspørgsel på tilkoblede kurser relateret til kommunikation, konflikthåndtering og samarbejde.

Tallene for 1. kvartal 2020 viser et markant fald i aktiviteten på udvalgets kernekurser sammenlignet med samme periode i 2019, hvilket sandsynligvis kan relateres til i covid-19 situationen og følgevirkningerne deraf.

2.5. FKB 2799 Slagtning, forædling og salg af kød og convenience (tidl. FKB 2248 og 2249)

a. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på FKB'ens jobområde

Inden for branchen ses stadig flere lukninger af de traditionelle slagterbutikker. I 2017-2019 er der således lukket omkring 50 butikker, mens der er åbnet 20 butikker. De sidste 15 år er antallet af detailslagterbutikker gået fra 500-600 til nu kun ca. 250 butikker. Udviklingen ses mest markant i større byer. De nye slagterforretninger er fortrinsvis halal-butikker.

Årsagen til udviklingen skal bl.a. findes i, at flertallet af forbrugerne går i supermarkeder for at købe kød fremfor hos den lokale slagter. I supermarkederne er der større mulighed for at købe tilbud, færdigretter og convenience-produkter. Slagterafdelingerne i supermarkederne er modsat

slagterbutikkerne i fremgang, og der efterspørges både faglært og ufaglært arbejdskraft. Herudover er online salg af kød i vækst.

Det større fokus på klima kommer til udtryk ved nye madvaner eksempelvis i form af kødfrie dage og en generel tendens til at spise mindre kød. Dette udfordrer branchen på lidt længere sigt.

Udvalget har fra nogle af de større slagterier i Danmark fået oplyst, at der er et behov for kurser til ufaglærte slagterimedarbejdere. Der er et ønske om, at disse medarbejdere kan tage et strukturforløb eller dele af et strukturforløb bestående af AMU-kurser for at kunne gå fra ufaglært til faglært.

b. Beskrivelse af nye uddannelsesbehov inden for FKB'en, herunder konkrete udviklingstiltag

På baggrund af henvendelser fra større slagterier i Danmark ønsker udvalget af undersøge mulighederne for at udvikle og sammensætte et strukturforløb. Behovet skal også ses i sammenhæng med den ændrede erhvervsuddannelse til slagter. Der ønskes udvikling af kurser, der kan modsvare dele af slagteruddannelsen. Det er udvalgets og branchens forventning, at et sådan forløb kan vil give nogle slagterimedarbejdere mod på efterfølgende at vælge at færdiggøre hele erhvervsuddannelsen og derved blive faglærte.

Der søges således midler til at gennemførelsen analyse af muligheder for et kompetenceløft af ufaglærte slagterimedarbejdere. Fokuset vil være på slagtere inden for industri.

Fra skolernes side efterspørges et kursus inden for gourmetpølser og charcuteri. Der søges derfor også om midler til at udvikle et kursus omhandlende dette.

c. Behovsredegørelse for FKB'en

I 2019 steg aktiviteten på kernekurser med 102% sammenlignet med 2018, omend det er baseret på få kurser.

I 2019 var der aktivitet på tre kernekurser samt et tilkøbt, fagligt relevant kursus.

Trods fremgangen i 1. kvartal er forventningen til amu-aktiviteten for året 2020 et fald, hvilket er baseret på covid-19 situationen og følgevirkningerne deraf.

3. Tværgående behov og analyser

Tydelige mål – bedre læring 2,0

Projektet tager afsæt i to tidligere analyseprojekter og et af de udmeldte temaer fra STUK "Gode målformuleringer og prøver".

I det igangværende projekt *Tydelige mål – bedre læring* fra 2020 er det en forventning, at resultatet bliver en guide til udvikling af bedre målformuleringer og målgruppebeskrivelser, når der skal udvikles nye AMU kurser. Desuden vil guiden blive afprøvet på udvalgte kurser, da denne guide også kan bruges til omskrivning af målformuleringer og målgruppebeskrivelser, så disse fremstår tydeligere.

Ved kursusrevisionen i 2017/2018 blev alle udvalgets kursusporteføljer revideret. Nogle kurser blev nedlagt, andre lagt sammen, og helt nye kurser blev oprettet. Men kursusrevisionen blev lavet før, der blev udviklet prøver på AMU-kurser, hvorfor det vil være nyttigt at foretage en mindre kursusrevision igen. Dette er blandt andet blevet tydeligt, da man ved prøveudviklingen har fået øje på flere kurser, der minder for meget om hinanden.

Ved dette projekt ønskes det af tage elementer fra begge ovennævnte projekter med hovedfokus på en videreudvikling af guiden fra 2020 med henblik på at opnå en taksonomi inden for områder som f.eks. service og værtskab. Dette gøres for at skabe kursusporteføljer, der både imødekommer aktuelle krav, tendenser og behov på arbejdsmarkedet samt arbejdet med målformuleringer. Det ønskes at tydeliggøre den læring, der skal opnås, og hvilke målgrupper, et kursus henvender sig til. Dette skal bl.a. mindske risikoen for fejlscreening af kursister, uanset om de bliver henvist via virksomheder, jobcentre eller skoler. Samlet skal projektet fremme kursusudbytte og målrettet kompetenceudvikling.

Faglig lærerkvalificering - bedre undervisning i amu

Projektets formål er at kvalificere undervisere på udbyderskoler til bedre faglig undervisning i amu i specifikke fagområder inden for udvalgets branche- og jobområder. Ved at gøre underviserne fagligt dygtigere antages det, at undervisningen blive mere attraktiv og udbytterigt for kursisterne.

Amu står inden for hele brancheområdet i skyggen af eud, og der mangler en selvstændig faglig forståelse af indholdet i amu og af amu-potentialet. Oftest er det eud-undervisere, som også underviser på amu.

Kursusrevisionen i 2017-2018 ændrede kompetenceindholdet og har afstedkommet et behov for en klarere fælles forståelse af kursusindhold på landsplan, så det ikke beror på få eller en enkelt undervisers forståelse af et givet fagområde eller kursusindhold.

Udvalgets inspirationsmaterialer til amu-kurser har været og er til dels retningsgivende, men mange af er forældede og ikke dækkende længere.

Udvikling af prøver i efteråret 2020 og organiseringen deraf har vist, at der er en positiv effekt af at have undervisere fra forskellige skoler samlet og erfaringsudveksle. Det har skabt og skaber en fælles forståelse af kursusindhold, målbeskrivelser, målgrupper, udvikling og afholdelse af prøver.

Udvalget søger derfor midler til at gennemføre en analyse, hvis mål er at kvalificere undervisere på skoler til bedre faglig undervisning på 8-10 kurser, hvor kompetenceudvikling primært er af praktisk karakter. I valg af kurser tages afsæt i kurser, som indgår den igangværende analyse "Tydelige mål – bedre læring på amu-kurser, som er relateret til tema 3 "Bedre handlingsorienterede målformuleringer og fokus på deltagerforudsætninger" under UUL-puljen 2019-2021.

Faglig efteruddannelse af AMU-lærere udi bæredygtighed

Udvalget ønsker at gennemføre en opfølgning på igangværende analyseprojekt "Bæredygtighed på tværs af brancheområder". I analyseprojektet udvikles en ny tværgående AMU-uddannelse i bæredygtighed med input til inspirationsmateriale til undervisere.

Det er imidlertid blevet klart undervejs i analyseprojektet, at der er behov for at uddanne og gøre undervisere på skolerne klogere på bæredygtighed i forhold udvalgets brancheområder og udvikle materiale, der kan understøtte og integrere undervisningen i bæredygtighed - herunder sammenspillet mellem fysisk og online-undervisning.

Det er vigtigt, at alle udvalgets 5 brancheområder er med i dette arbejde. Derfor søger udvalget om midler til udvikling af 5 faglige læreruddannelser, således at alle vores brancher og FKB'ere bliver repræsenteret.

Efteruddannelse af AMU-faglærerne i bæredygtighed spiller således fint ind i det udmeldte tema 2 for UUL-puljen 2020-2022 om "Bæredygtighed og klimatilpasning".

Arbejdsmarkedspolitiske redegørelse 2020, udarbejdet af Transporterhvervets Uddannelser (TUR).

Sammenfatning af redegørelsen med konklusioner:

De vigtigste punkter i den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse for Transportbranchen er kendetegnet ved følsomhed i forhold til konjunkturændringer, demografiske udfordringer samt almene samfundsstrukturelle forhold. Taxi og OST-området er et område, hvor den nye taxilov væsentligt ændrer på strukturerne og kravene til branchen og de afledte uddannelsesbehov.

COVID-19 har haft betydning for alle områder, men særligt de brancher som beskæftiger sig med persontransport er berørt. Der vil inden for disse områder være behov for at vurdere behov for yderligere uddannelser med fokus på håndtering af COVID-19.

De traditionelle transportområder (vejgods og lager/terminal) er kendetegnet ved en relativ stor andel af ufaglærte medarbejdere. Andre områder (f.eks. redder området) består udelukkende af faglærte medarbejdere. Inden for flere brancher er der udfordringer med rekruttering af medarbejdere. TUR har derfor i samarbejde med Nordea Fonden og de faglige organisationer bag TUR iværksat en informationskampagnen "Transportbranchen i en ny tid" om TURs erhvervsuddannelser. Projektets to hovedformål er, at transportbranchen og dets uddannelser opnår anerkendelse fra offentligheden, som derigennem kan være med til at øge antallet af ansøgere til transportuddannelserne. Der er 5 temaer i projektets narrativ:

- Frihed: Branchen er karakteriseret ved frihed fra det normale arbejdsliv og frihed til at være sig selv på arbejdet.
- Selvstændighed: Branchen er karakteriseret ved en høj grad af selvstændighed i arbejdet, hvilket efterspørges af mange arbejdstagere.
- Faglighed: Branchen er karakteriseret ved en stor faglighed.
- Mening: Branchen er karakteriseret ved meningsfulde erhverv, der bidrager positivt og helt essentielt til samfundets sammenhængskraft.
- Usynlighed: Branchen er karakteriseret ved usynlighed, fordi erhvervet varetages til perfektion og fungerer gnidningsfrit.

Udviklingstendenserne inden for alle områder er præget af de nye muligheder, som den teknologiske udvikling giver, dvs. øget automatisering, øget brug af teknologiske hjælpemidler, samt øget digitalisering. Der er mange nye teknologiske muligheder, hvilket omtales som starten på den fjerde industrielle revolution. Udviklingen er karakteriseret af integrationen mellem det digitale og det fysiske, hvor alt begynder at blive forbundet. Automatiseringsmulighederne bliver mere avancerede og alsidige og er supporteret af trådløs teknologi, avanceret data og kunstig intelligens. Automatiseringen er i høj grad drevet af et behov for effektivisering af arbejdsprocessen, forøgelse af sikkerhed og arbejdsmiljø.

Den teknologiske udvikling sker langt hurtigere end hidtil. Samtidig er det ikke alle teknologier, som bliver udnyttet. Brugen af nye teknologier motiveres primært af to nøglefaktorer:

1) Tilgængelighed – teknologiens modenhed

2) Tilbagebetalingsgrad – hvorvidt fordelene ved teknologien opvejer investeringens størrelse og dermed forventes at give et positivt investeringsafkast.

Samtidig er virksomhedens størrelse også en vigtig parameter. De større virksomheder – særligt de med et mere standardiseret flow i driften – er påbegyndt konverteringen til automatiserede løsninger, mens mindre virksomheder ikke er så langt fremme.

Forholdene i brancherne har også ændret sig i de senere år. F.eks. er omfanget af e-handel steget markant i de seneste år og forventes kun at blive større med tiden. COVID-19 ses at have acceleret denne tendens, og viste vigtigheden af også at være tilgængelig via e-handel.

Kundernes forventninger er stigende. De har høje forventninger til både fleksibilitet, leveringsmuligheder og -hastigheder. Kunden er i centrum, og det er vigtigt, at virksomhederne tilpasser sig kundernes behov, hvilket har medført en stigning i kompleksitet og et pres på virksomhederne til at skabe nye, innovative løsninger og effektiviseringer. Samtidig stiller dette også øget krav til medarbejdernes service over for kunderne.

Der er stor konkurrence inden for brancherne, hvilket fører til, at virksomhederne er presset på prisen, og det er derfor nødvendigt for virksomhederne, at de kontinuerligt har fokus på produktiviteten og effektiviseringer.

Denne udvikling må forventes at føre til ændringer i de krav, der stilles til medarbejderne. I fremtiden forventes det, at medarbejderne kan bruge den nye teknologi og arbejde sammen med robotter og automatiseringsløsninger samt overvåge og monitorere driften (oftest via en skærm) og være i stand til at problemløse, hvis løsningen går i stå eller fejlmelder. Det vil medføre stigende krav til IT-kompetencer og en god teknisk forståelse.

Der er en forventning om, at medarbejderne er omstillingsparate og fleksible, der bliver vigtige kompetencer hos medarbejderne ikke mindst på grund af ændringerne i opgaveløsningen grundet den teknologiske udvikling.

Endvidere stilles der i stigende omfang krav om, at medarbejderne indgår i tilrettelæggelse og optimering af driften, hvorfor medarbejderne forventes at kunne udføre simple analyseopgaver.

Krav til miljø og bæredygtighed fylder mere og mere, og det må forventes, at kravene til virksomhederne på dette område er stigende ikke mindst som følge af den indgået politiske aftale, hvor der er opsat ambitiøse mål omkring reduktion af partikel- og CO₂ udledning frem mod år 2030. Godstransportbranchen tegner sig for en stor del af den nuværende partikel- og CO₂-udledning, som efter målene skal begrænses betydeligt. Branchen arbejder derfor aktivt med at udnytte de muligheder, der ligger i alternative energiformer og et energirigtigt forbrug heraf. Aktører inden for busområdet stiller allerede krav om overgang til kørsel med busser med nul emission eller CO₂ neutrale drivmiddelteknologier.

Alle TURs brancheområder er underlagt forskellige myndigheders regler og krav (på nationalt og internationalt niveau) – herunder krav om særlige uddannelser, certifikater, kørekort mv., som medfører krav til uddannelserne. Der er derfor inden for TURs område behov for uddannelse i gældende regler på området, og løbende opdatere uddannelserne i forbindelse med regelændringer.

TUR har fokus på:

- Digital læring og fjernundervisning.
- Kompetenceløft med vejledende forløb/ strukturer af arbejdsmarkedsuddannelser
- Teknologiudviklingen og digitaliseringens betydning for uddannelser inden for brancherne.
- COVID-19 betydning for særligt de brancher, som beskæftiger sig med persontransport.
- Bæredygtighed og klimatilpasning
- Gode målformuleringer og prøver. TUR har iværksat et projekt med en revision af alle uddannelsesmål og delmål. Formålet er at sikre, at de er tidssvarende i forhold til udviklingen i brancherne og nye krav til kompetencer, samt sikre fokuserede målformuleringer, der bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og beskriver de emner som indgår i prøven på det enkelte mål.
- 6 ugers jobrettet uddannelse
- Opkvalificering af faglærerne i didaktisk, pædagogisk og faglig henseende
- Implementering af prøver i AMU.

Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesbehovet og beskrivelse af udviklingsopgaver:

Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet af relevans for uddannelsesbehov på udvalgets jobområder.

Transporterhvervene omfatter vejgodstransport, kran, lager og terminal, havn og terminal, lufthavn, personbefordring, togklargøring, metro, letbane, redder samt erhvervsfiskeri området.

Teknologiens udvikling har givet nye muligheder inden for uddannelsesområdet både i forhold til afvikling af uddannelserne ved fjernundervisning og udvikling af nye digitale medier til brug i undervisningen, som f.eks. i-bøger, virtuel reality, simulatorer og interaktive læringsmedier. TUR har gennem flere år arbejdet med forskellige digitale medier til brug for undervisningen, og der er potentiale for videre arbejde hermed. Fjernundervisning kan give kursisterne nye og anderledes muligheder i forhold til deres kompetenceudvikling, samtidig med de også kan give bedre mulighed for at inkorporere den daglige drift på virksomheden i undervisningen, når medarbejderne gennemfører undervisningen på arbejdspladsen. I forbindelse med COVID-19 i foråret 2020 blev det nødvendigt i løbet af relativ kort tid at udvikle og anvende fjernundervisning som nødundervisning. Dette har betydet, at der er afprøvet fjernundervisning og webinarer i mange former, hvilket giver en hidtil uset mulighed for at evaluere på de erfaringer, dette har givet. Dette vil være til stor gavn for den fremtidige anvendelse af fjernundervisning. TUR ønsker derfor at gennemføre en Tværgående analyse af disse erfaringer med fjernundervisning. Faglærerne vil også -i kraft af faglæreruddannelse, have behov for få denne viden. Denne analyse ses at lægge under tema 1 digital læring i AMU.

Udviklingen fordrer, at der gives størst mulig fleksibilitet i kompetenceudviklingen af medarbejderne. Samtidig er det vigtigt, at brancherne er opmærksomme på de muligheder for videreuddannelse, der eksisterer i AMU. Turistbusbranchen stiller en række krav til deres chaufførers kompetencer, således at de kan varetage en række forskellige opgaver. Branchen udtrykker behov for efteruddannelse og opkvalificering af chaufførerne, men er ikke opmærksomme på AMU-systemets muligheder. TUR ønsker at gennemføre en analyse, der fastlægger de forventede fremtidige kompetencebehov i turistbussektoren, som herefter kan implementeres i revision og nye uddannelsesmål på området, som forhåbentlig kan bidrage til, at turistbranchen bliver opmærksomme på og anvender AMU til uddannelse af deres chauffører. Denne analyse ses at lægge under tema 3 kompetenceløft med vejledende forløb/strukturer af arbejdsmarkedsuddannelser.

Brancheudvalg Lager og Terminaler ønsker at se på en mere fleksibel måde at afholde uddannelser inden for lager og terminalområdet. Udvalget ønsker at se på muligheden for afvikling af efteruddannelseskurser inden for en åben værkstedsmodel. Denne analyse ses at lægge under tema 3 kompetenceløft med vejledende forløb/strukturer af arbejdsmarkedsuddannelser.

Teknologiudviklingen og digitaliseringen går stærkere og stærkere og stiller nye krav til medarbejderne, som medfører behov for yderligere kompetenceudvikling. Der er derfor behov for løbende at analysere udviklingen inden for de enkelte brancher og efterfølgende opdatere FKB'er og revidere og udvikle nye uddannelsesmål, som f.eks. nye uddannelsesmål til brug for implementering af den gennemførte analyse inden for lager-, havn- og terminalområdet og analysen om "renovationschaufførens kompetencebehov.

Lufthavnsområdet har i de senere år været inde i både en teknologisk udvikling, regelændringer og ikke mindst COVID-19. Der er derfor behov for at belyse, hvilken betydning denne udvikling har i forhold til medarbejdernes kompetencer og den heraf afledte kompetenceudvikling.

Krav til miljø og bæredygtighed fylder mere og mere, og det må forventes, at kravene til virksomhederne på dette område er stigende ikke mindst som følge af den indgået politiske aftale, hvor der er opsat ret ambitiøse mål omkring reduktion af partikel- og CO₂-udledning frem mod år 2030. Godstransportbranchen tegner sig for en stor del af den nuværende partikel- og CO₂-udledning, som efter målene skal begrænses betydeligt. Branchen arbejder derfor aktivt med at udnytte de muligheder, der ligger i alternative energiformer og et energirigtigt forbrug heraf. Udviklingen af disse muligheder går stærkt og det er nødvendigt, at chaufførerne er bekendt med anvendelsen og de særlige forhold det stiller f.eks. sikkerhedsforskrifter, vedligehold og eventuelle begrænsninger i anvendelsen af alternative energiformer. Der er derfor et udtalt behov for at analysere området for anvendelsen af energiformer og implementeringen af disse i branchen og i forlængelse heraf behov for både at udvikle nye mål og faglæreruddannelse, som støtter op omkring de behov og trends, analysen vil pege på.

COVID-19 har haft betydning for alle områder, men særligt de brancher som beskæftiger sig med persontransport er berørt, herunder ikke mindst lufthavn og buschaufførområdet. Der går forventeligt år før begge områder er tilbage på tidligere tiders niveau. Samtidig er der behov for at se på, om der inden for disse områder er behov for nye uddannelser til at understøtte håndteringen af COVID-19.

Det er vigtigt at have fokuserede målformuleringer, der er bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og samtidig beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. TUR vil inden for tre år gennemgå alle uddannelsesmål med henblik på at sikre, at de lever op til disse krav. Fokus er også at angive emnerne for de nye prøver i AMU.

TUR har iværksat en tværgående analyse omkring bedre handlingsorienterede målformuleringer og fokus på deltagerforudsætninger, der skal munde ud i en vejledning til dem, som skal udarbejde uddannelsesmålene og hermed også sikre en ens tilgang til opgaven, hvor der er fokus på de krav, som Undervisningsministeriet stiller og særligt på lettilgængelige og afgrænsede målbeskrivelser. Dette arbejde forventes afsluttet i efteråret 2020.

TUR har fokus på leveringssikkerhed i AMU, og arbejder derfor kontinuerligt med udvikling af uddannelsesstrukturer, uddannelsespakker og garantikurser på det samlede transportområde med henblik på, at virksomhederne og deres medarbejdere samt ledige har de kompetenceudviklingsforløb, der er behov for.

Arbejdsmarkedsuddannelserne inden for transportområdet spiller en stor rolle for de enkelte brancheområders adgang til opkvalificering af medarbejdere, både i forhold til grunduddannelse og efter- og videreuddannelse. Tillige understøtter et velfungerende arbejdsmarkedsuddannelsessystem, som det der findes på transportområdet, erhvervets løbende rekrutteringsbestræbelser, hvilket er vigtigt i disse tider med mangel på arbejdskraft inden for brancherne. I sammenhæng med ovennævnte skal muligheden for jobmobilitet medtænkes, hvilket naturligvis vil omfatte synliggørelse af mulighederne for vertikale og horisontale kompetenceløft, gennem udvikling af relevante uddannelsespakker/strukturer.

Uddannelsesstrukturer og branchepakker giver brugere og virksomheder (samt a-kasser og jobcentre), overblik over konkrete uddannelsesmuligheder og muligheder for efter- og videreuddannelse inden for transporterhvervet. På transportområdet er AMU-uddannelserne efterspurgt og attraktive for virksomhederne i deres bestræbelser på at sikre de rette jobprofiler på det rette og nødvendige tidspunkt.

TUR tillægger arbejdet med strukturer og branchepakker høj prioritet, da de tjener flere formål:

- Branchepakker giver overblik for brugere, virksomheder og vejledere - Branchepakker fungerer som inspirationsgrundlag for uddannelsesinstitutionernes udbud. - Branchepakker understøtter leveringssikkerhed, da disse giver muligheder for realistiske holddannelser.

For så vidt angår Positivlisten for 6 ugers jobrettet uddannelse i 2020, har TUR fokus på at udarbejde vejledende branchepakker, der giver både inspiration om arbejde i erhvervet og relevante faglige kompetencer, der kan bidrage til, at kursisterne kommer i arbejde.

Transportområdet er karakteriseret ved, at der løbende fastsættes nye standarder på mange brancheområder, eksempelvis personbefordring, godstransport, tog, S-tog, letbane, renovation, lastsikring, transport af levende dyr, svær godstransport, farligt gods, transport af animalske foderstoffer, arbejde i og ved spor på jernbanerne, i lufthavne, ved terrorsikring af havne og lufthavne, hygiejne m.m. På alle disse områder stilles ofte krav om dokumenteret uddannelse til medarbejderne i transportbranchen. Der opstår derfor løbende nye uddannelsesbehov og behov for revidering af eksisterende uddannelser, hvilket medfører behov for revision af et antal FKB'ere samt nyudvikling/revision af uddannelsesmål og faglærerkurser.

Skolerne har fokus på at gennemføre undervisning på højt niveau. En af forudsætningerne herfor er en løbende kompetenceudvikling af faglærerne. Udviklingen medfører løbende nye behov for faglig kompetenceudvikling af faglærerne, hvorfor TUR søger om midler til udvikling af faglærerkurser og undervisningsmaterialer. TUR har særlig fokus på faglæreruddannelse og efter samråd med transportskolerne, et ønske om at udbygge denne aktivitet til gavn for skoler, kursister, virksomheder og faglærerne selv. Kursisternes læringsudbytte har en afgørende betydning for hele AMU-programmets relevans. Det er derfor vigtigt, at der også er fokus på læringsudbytte i en vinkel, der fokuserer på didaktik,

pædagogik, undervisningsmetoder og anvendelse af relevante undervisningsmaterialer samt testmuligheder, herunder ikke mindst digital læring. TUR søger om midler til et projekt, der søger at skabe flere og bedre muligheder for hvordan forskellige digitale læringsformer og metoder kan tages i brug på 'TUR Faglæreruddannelser (tema 1).

TUR har en mangeårig og indgående erfaring med brug af prøver inden for TURs certifikatuddannelser i Multitest. TUR er således det uddannelsesudvalg, som har den største erfaring med digital testning. Og dette inden for alle tænkelige prøveformer og i alle former for design. TUR har tillige arbejdet med statistik i et kvalitetsmæssigt perspektiv relateret til den gennemførte undervisning. Ofte vil rammer og testmetodik bygge på myndighedsfastlagte rammer og vilkår. Derfor er TURs viden på området for prøveaflægning i AMU, både af praktisk og teoretisk karakter. TUR har siden efteråret 2018 arbejdet intensivt, og i tæt samarbejde med skolerne, med at udarbejde og implementere prøver i AMU. TUR bruger Multitest til afvikling af skriftlige prøver. Herved har TUR valgt at anvende en velafprøvet og professionel platform til afholdelse af prøver, som skolerne inden for TUR ressort har anvendt gennem mange år og har udtrykt stor tilfredshed med. TUR har i 2019 og 2020 haft stor fokus på implementering af prøver i AMU i samarbejde med skolerne. TUR har i et mindre omfang udlagt prøver til skoler på særlige områder, hvor branchens behov eller behov for fleksibilitet har krævet dette. TUR har arbejdet med forskellige prøveformer, som i udgangspunktet har virket som passende i forhold til målformuleringerne. TUR vurderer, at det nu vil være relevant at se på de erfaringer, det indtil nu har givet. Formålet med en sådan analyse vil være at få et mere nuanceret syn på hvilke prøveformer, der med fordel bør arbejdes med fremadrettet. TUR ønsker derfor at gennemføre en analyse på området.

Afprøvning i AMU via realkompetencevurderinger har TURs løbende opmærksomhed. Det overordnede mål med IKV i AMU er at få vurderet og anerkendt den voksnes realkompetencer i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse (FKB). Tillige arbejdes der intensivt med etablering af retfærdige og gennemsigtige systemer for standardmeritering og afprøvning i forhold til EUV. Erfaringer og læring opnået uden for det offentlige uddannelsessystem er en vigtig, men ofte upåagtet ressource, som skal anerkendes på lige fod med de formelle uddannelser.

Behovsredegørelsen med samlet angivelse af, om udvalget forventer en stigning eller et fald i aktiviteten.

TUR vurderer, at der samlet set i forhold til TURs brancher bliver tale om en vis stigning i uddannelsesaktiviteterne i 2021. Det kan således konkluderes, på baggrund af en sammenligning af antallet af årselever i perioden 2016 – 2019, at der løbende har været en aktivitetsstigning inden for TURs område i perioden. Transportområdet kan derfor notere sig en jævn og tilfredsstillende aktivitet, der baserer sig på, at transportuddannelserne imødekommer nødvendige kompetencebehov i virksomhederne og i arbejdsstyrken. Dette er tilfældet for alle transportområdets uddannelser, hvad enten de er certifikatbelagte eller ej. Der er derfor grund til at antage, at transportområdet magter, via et effektivt samarbejde mellem skoler og udvalg at markedsføre og afvikle AMU-aktivitet på et højt kvalitativt niveau.

Vejgodstransportområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020

Målgrupper

Målgruppen inden for vejgodstransport består af chauffører, der kører godstransport i mange forskellige typer af køretøjer, med og uden påhængskøretøjer herunder modulvognetog. Som følge af en lovændring i 2019 er en del af varebilschaufførerne nu også omfattet af uddannelseskrav i form af en kvalifikationsuddannelse, som hvert 5. år skal fornyes. Da nogle af arbejdsopgaverne for en varebilschauffør stiller nogle nye krav til opgaveløsningen, må der løbende udvikles uddannelser, som retter sig specifikt mod varebilschaufførerne.

Som en del af chaufførens daglige arbejde hører også betjening af en lang række af forskelligt udstyr, under hensyn til love og bekendtgørelse der beskriver en lang række forhold bl.a. omkring sikkerhed og miljø. Målgruppen består også af øvrige operative medarbejdere, medhjælpere og kørselsledere m.fl., som har ansvar for større eller mindre individuelle nøgleopgaver i de mangeartede virksomheder.

Følgende FKB'er hører under dette område:

- 2280 Vejgodstransport
- 2225 Tanktransport
- 2226 Transport af levende dyr
- 2227 Særtransport
- 2297 Renovation
- 2719 Flytning og møbeltransport
- 2732 Mobile kraner
- 2733 Mobilkraner med ballast
- 2298 Vintertjeneste

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Undersøgelser viser, at chaufførernes gennemsnitsalder stadig er stigende. Således er over halvdelen mere end 50 år og hver syvende er over 60 år. Dette betyder, at en stor del af de erhvervsaktive chauffører indenfor de nærmeste år kan forventes at forlade arbejdsmarkedet.

En tendens der har været aktuel gennem de senere år. Dette vil betyde, at virksomhederne har et stigende rekrutteringsbehov af nye og specielt unge til branchen, som udover chaufførmanglen mærker et stærkt stigende aktivitetsniveau.

De yngre, der vælger at uddanne sig til chauffører, kan ikke alene opfylde det stigende behov for arbejdskraft.

Dette medfører store konsekvenser for det øvrige danske erhvervsliv og samfundet generelt, da forsyningskæden, som branchen er en vigtig del af, er essentielt for samfundet og i særdeleshed både detailhandel og produktionsvirksomheder. Branchen søger derfor til stadighed at rekruttere nye grupper,

og der er derfor et ganske betydeligt behov for at kompetenceudvikle nye målgrupper, som ikke tidligere har haft tradition for at uddanne sig inden for vejgodstransportområdet. Herudover vil der være både behov og forventninger til at fastholde medarbejdere ved hjælp af målrettet efteruddannelse og kompetenceudvikling.

I forbindelse med den grønne omstilling, hvor der er opsat ambitiøse mål omkring reduktion af partikel- og CO₂ udledning frem mod år 2030, spiller godstransporten en væsentlig rolle. Branchen tegner sig for en stor del af den nuværende partikel- og CO₂-udledning, som efter målene skal begrænses betydeligt. Branchen arbejder derfor aktivt med at udnytte de muligheder, der ligger i alternative energiformer og et energirigtigt forbrug heraf. Dette både af hensyn til miljømålene, men også af kommercielle årsager, for at øge virksomhedernes konkurrencedygtighed i et presset marked.

Udviklingen af disse muligheder går stærkt, og det er derfor nødvendigt, at chaufførerne er bekendt med anvendelsen, og de særlige forhold det stiller f.eks. sikkerhedsforskrifter, vedligehold og eventuelle begrænsninger i anvendelsen af alternative energiformer. Chaufførerne bliver uden tvivl arbejdsgivernes vigtigste aktiv i denne udvikling. Der ses i branchen at anvendelse af alternative energiformer ikke begrænser sig alene til last- og varebiler, men også til de typer af hjælpeudstyr som køretøjerne er opbygget med. Det er f.eks. løfte, pumpe og komprimator systemer (på renovationsbiler). Der er derfor et udtalt behov for at analysere området for anvendelsen af energiformer og implementeringen af disse i branchen. For at fremtidssikre denne viden bør analysen laves i et 5-årigt perspektiv. Der vil i forlængelse af analysen være behov for både at udvikle nye mål og faglæreruddannelse, som støtter op omkring de behov og trends analysen vil pege på. Denne analyse og de afledte behov for revision af uddannelsesmål og faglæreruddannelser har netop fokus på emnet i tema 2 bæredygtighed og klimatilpasning.

3 partsaftalen af 2018 betød, at stort set alle AMU-kurser nu afsluttes med en prøve. Udvalget har arbejdet med forskellige prøveformer, som i udgangspunktet har virket som passende i forhold til målformuleringerne. Der vil nu være en tiltrængt mulighed for at se på de erfaringer, det indtil nu har givet. Formålet vil være at få et mere nuanceret syn på hvilke prøveformer der med fordel bør arbejdes med fremadrettet. Der er her tale om en genansøgning, idet analysen blev ansøgt og bevilget i 2019/20 bevillingen. Det var dog ikke muligt at gennemføre den på daværende tidspunkt. Denne analyse hører med sit fokus på evaluering og læring af udviklede AMU prøver under tema 4 Gode målformuleringer og prøver.

Udvalget finder desuden, at det er essentielt, at der til stadighed arbejdes videre med faglærerudvikling i skolesystemet. Det er væsentligt for branchen, at undervisere inden for brancheområdet er helt opdaterede på b.la. sikkerhed, nye teknologier og i høj grad den omstilling til grønenergi, der vil komme fremadrettet.

Indenfor nogle brancheområder er der sket en stor teknologisk og regelmæssig udvikling, hvorfor det er nødvendigt at gennemgå den pågældende FKB for at sikre at indholdet, herunder at de tilkoblede mål, stadig er tidssvarende.

Som følge af en analyse om "renovationschaufførens kompetencebehov", udarbejdet af TUR i 2019, er det blevet afdækket, at der jævnligt opstår konfliktsituationer i forbindelse med udførslen af renovations arbejdet med andre trafikanter eller borgere. Renovationschaufførerne har i dag en ikke uvæsentlig kundekontakt. Der har derfor vist sig et behov for at udvikle særligt undervisningsmateriale rettet mod branchen omhandlende de særlige situationer, der opstår for renovationschaufføren. I forlængelse af

samme analyse er der konstateret behov for at udvikle nye mål til branchen, som skal dække nogle af de behov, der blev synliggjort.

Virkningerne af de megatrends der utvivlsomt vil påvirke branchen, gør at der stilles stadig større krav til chaufførernes kompetencer, hvilket naturligt genererer et øget behov for et fornyet syn på uddannelse af nye og erfarne chauffører.

Der er desuden behov for at gennemgå alle TURs kompetencemål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer. Målet er også at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. Da dette er en større opgave, vil dette arbejde blive gennemført over forventelig en tre årsperiode. Denne revision ses at høre under tema 4 gode målformuleringer og prøver. Denne ansøgning dækker del. 2 af denne treårsperiode. Der søges derfor om midler til en gennemgang af ca. 1/3 af uddannelsesmålene inden for området.

Behovsredegørelse

2280 Vejgodstransport

Der forventes en lidt stigende aktivitet, idet branchen efterspørger medarbejdere, og set i lyset af arbejdsmarkedssituationen som følge af Covid-19/forår 2020, kan det have en positiv effekt på tilgangen til kurser under denne FKB. FKBen er den absolut største og bredeste, idet der i 2019 har været 1130,44 årselever.

2225 Tanktransport

Aktiviteten forventes uændret, idet det er et mindre jobområde, som har en høj grad af specialisering. Der har været 126,27 årselever i 2019.

2226 Transport af levende dyr

Aktiviteten forventes uændret, idet der er tale om et mindre jobområde, hvor specialiseringsgraden er stor. Der har været 130,02 årselever i 2019.

2227 Særtransport

Aktiviteten forventes lidt stigende. Årsagen er at uddannelserne indenfor STA (særtransportassistent) skal recertificeres hvert femte år, hvilket falder i år 2021 for en stor dels vedkommende. 127,56 årselever i 2019.

2297 Renovation

Aktiviteten forventes let stigende, idet der i forbindelse med et stort politisk fokus på indsamling og oparbejdning af affald er en forventning til, at branchen vil efterspørge mere uddannelse. 126,33 årselever i 2019.

2719 Flytning og møbeltransport

Aktiviteten forventes at være uændret. Der har i 2019 ikke været aktivitet, men ultimo 2019 er der oprettet et nyt mål, som er ajourføring af flyttechauffører. Efter branchens udsagn er det et kursus, de vil efterspørge og benytte i forbindelse med den lovpligtige EU-Efteruddannelse af flyttechaufførerne.

2732 Mobile kraner

Aktiviteten forventes uændret. Efterspørgslen på chauffører med denne uddannelse er stabil. 212,45 årselever i 2019.

2733 Mobilkraner med ballast

Aktiviteten forventes uændret, da behovet for kranførere på denne type kraner er uændret. Der har i 2019 været 3,83 årselever.

2298 Vintertjeneste

Aktiviteten forventes uændret. Efterspørgslen på kurser på området styres i høj grad af udbud fra vejdirektoratet, som stiller krav til entreprenører om uddannede medarbejdere. Jobområdet er et af de mindste, og der har i 2019 været 1,89 årselev.

Opsamling

Der ansøges om udviklingsmidler til følgende:

Revision af FKB:

- 2227 Særtransport

Analyser:

- "Testformers egnethed" (Genansøgning.)
- Analyse af udviklingen og udbredelsen af alternative energiformer på vejgodstransport området i et 5-årigt perspektiv.

Uddannelsesmål:

- 44629 Tanktransport - adfærd ved aflæsning
- 46903 Tank - forebyggelse af uheld og uheldsbekæmpelse
- 47865 Færdselsregulering i forbindelse med særtransport
- 48147 Suppleringskursus færdselsregulering særtransport
- 48467B lokvognskørsel tung transport
- 31863-D Kørsel med sættevogn
- 40457 Kørsel med modulvogn
- 42851 Sikker adfærd - nul arbejdsulykker
- 43960 Transport af temperaturfølsomt gods
- 45082 Manøvrering, forsikringer og færdselsregler
- 45083 Arbejdsulykker og adfærd i nødsituationer
- 45110 Håndtering af olie- og kemikalieaffald (AK)

- 45310 Lastsikring og stuvning af gods
- 47120 Brancherettet kørsel, m. high fidelity simulator
- 47745 Grundlæggende kvalifikationer for varebilschauffør
- 48183 Modulvogn tog sammenkobling og regler
- 48465 Køreteknik for erhvervschauffører - trin 1
- 48466 Køreteknik for erhvervschauffører - ajourføring
- 48488 Skadestop for erhvervschauffører
- 48851 Efteruddannelse for varebilschauffører
- 48850 Grunduddannelse for varebilschauffører
- 47649 Ajourf sneryd og glatførebekæmp af sti/fortov
- 47651 Ajour snerydning og glatførebekæmpelse på vejbane
- NY - Renovation

Faglæreruddannelser:

- Underviser fjernundervisning EU- Efter uddannelsen
- Instruktør på kransimulator
- Alternative driftsformer godstransport
- Chaufførkonferencen
- Køre- hviletid for nørder
- ERFA lastsikring ver. 2.0
- Brandunderviser elementær
- Arbejde med/anvendelse af webinar
- ERFA varebil/ergonomi og lastsikring

Undervisningsmaterialer:

- Konflikthåndtering for renovationschauffører

Lager og terminalområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe:

Målgrupperne under lager og terminalområdet omfatter medarbejdere, som primært arbejder med modtagelse af indkomne varer, ordremodtagelse, plukning, pakning, forsendelse, kundeservice og håndtering af farligt gods. Der findes ikke en egentlig definition af lagerbranchen, idet lagerfunktionen i bred forstand indgår i stort set alle typer virksomheder og på tværs af de kendte og veldefinerede brancher. Man vil således kunne se lagerfunktioner i både produktions-, handels- og servicevirksomheder.

Lagerfunktionen har forskellig betydning afhængig af virksomhedens art og virksomhedens placering i forhold til afsætningsmønstret på det pågældende marked. I 2018 var knap 36.000 personer beskæftiget med lagerarbejde. Beskæftigelsen har været stødt stigende mellem 2013 og 2018.

Medarbejderstaben udgøres hovedsageligt af ufaglærte samt en mindre gruppe faglærte inden for lager- og logistikområdet. Medarbejderne har ofte behov for at erhverve sig relevante certifikater og kørekort (gaffeltruck eller stabler).

Terminalbranchen beskæftigede små 6.000 terminalmedarbejdere i 2017. Beskæftigelsen har således været marginalt stigende mellem 2013 og 2017. De grundlæggende opgaver udført af terminalmedarbejdere inkluderer modtagelse og håndtering af indkomne varer eller containere, ordrehåndtering, varekontrol, fremtagelse af varer eller gods, emballering og mærkning, forsendelse, kundeservice samt håndtering af farligt gods. Medarbejderne har ofte behov for at erhverve sig relevante certifikater og kørekort. Ca. 5 % af medarbejderne er faglærte inden for transportområdet, mens de resterende ikke besidder en egentlig uddannelse.

Følgende FKB hører under dette område:

2290 Lager, terminal- og logistik

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Udviklingstendenserne inden for lagerområdet er præget af en stigende centralisering af lagerfunktioner, øget anvendelse af tredjepartslogistik samt øget fokus på logistikstyring og anvendelse af teknologi/automatisering. Konsekvenserne af denne udvikling er modsatrettede. På den ene side vil kravene til kompetencerne hos nogle nøglemedarbejdere stige, da der i forbindelse med opbygning og vedligeholdelse af logistiksystemer, kvalitetsstyringssystemer mv. kræves viden om såvel teknologi, udstyr og informations- og kommunikationsteknologi (IKT). På den anden side er mange af arbejdsfunktionerne på lagerområdet forholdsvis simple, med mange gentagelser og opgaverne kræver kun ganske kort jobinstruktion.

Den kraftige vækst inden for e-handel, blandt andet som følge af at mange private køber varer mv. via internettet, har store konsekvenser for handelsvirksomhedernes logistiksystemer. Det stiller ganske anderledes krav til ordrebehandling, ekspedition, pakning og forsendelse af varer samt returlogistikken (systemer til behandling af returvarer). Alt sammen funktioner, lagermedarbejdere er involveret i.

Generelt er der inden for brancheområdet meget fokus på procesoptimering hvilket medfører uddannelsesbehov i de systematikker og koncepter, der anvendes til dette – som fx Lean, SCM (Supply Chain Management).

Brancheudvalget har fået foretaget en analyse af jobområdet, som bekræfter de ovennævnte tendenser (Kompetenceefterspørgsel for havne –, lager – og terminalmedarbejdere - effekt af trends og tendenser på kompetencer for medarbejdere beskæftiget inden for havn, lager og terminal de kommende 5 år af Valcon A/S). Derudover peger analysens foreløbige konklusioner på følgende nye tendenser i forhold til forventede kompetencebehov fremover:

- Teknologiforståelse – herunder vedrørende automatisering og digitalisering: Medarbejderne forventes at have en grundforståelse for den teknologiske udvikling. Nye teknologier, digitale

løsninger og systemer stiller stigende krav til generelle IT-kompetencer hos medarbejderen. De fleste opgaver, som medarbejderen håndterer, forventes at blive understøttet af et styringssystem (lagersystem, logistiksystem, styringssystem osv.), hvorfor medarbejderne skal kunne benytte systemet til at indtaste og vedligeholde information, aflæse overbliksbilleder såsom lageroverblik og plukkelister, styre arbejdsgangene, planlægge samt udføre anden varehåndtering. Medarbejderne forventes at kunne arbejde sammen med robotter og automatiseringsløsninger. De skal kunne overvåge og monitorere driften (oftest via en skærm) og være i stand til at problemløse, hvis teknikken går i stå eller fejlmelder.

- Servicekompetencer: Det forventes, at medarbejderne i stadig stigende grad vil skulle varetage servicen ud mod kunderne, både internt såvel som eksternt. Derfor skal de ansatte være klædt på til at håndtere kundesituationer. Det kræver en interesse for virksomheden og kunders situation, gode kommunikationsevner samt evnen til at samarbejde og koordinere for at komme frem til den bedst mulige løsning.

- Data- og analysekompetencer: Medarbejderne forventes at indgå i tilrettelæggelse og optimering af driften, hvorfor medarbejderne forventes at kunne bidrage til at udføre simple analyseopgaver.

- Miljø og bæredygtighed: Medarbejderne forventes at forstå og være i stand til at arbejde med den grønne agenda i virksomhederne. De forventes at kunne bidrage til optimering, f.eks. relateret til fyldningsgraden af bokse og lastbiler samt logistikken hvorved lastbilen lastes.

- Arbejdsmiljø og sikkerhed: Medarbejderne forventes at have en grundlæggende viden om arbejdsmiljø og sikkerhed samt kunne arbejde med at sikre og forbedre arbejdsmiljøet og være sparringspartner for ledelsen.

- Logistik- og forretningsforståelse: Der er et behov for, at medarbejderne forstår virksomhedens totale værdikæde og processer, jobområdets rolle i værdikæden, samt hvordan deres egen funktion indvirker på områdets drift og resultatskabelse. Hermed kan medarbejderne bidrage til forbedringer i og optimering af driften.

På baggrund af den gennemførte analyse af jobområderne havn, lager og terminal er Udvalget i gang med at undersøge behovet for en revidering af den eksisterende FKB 2290 Lager, Terminal- og logistik, samt behov for at revidere og udarbejde nye uddannelsesmål og faglæreruddannelser. Udvalget vurderer, at der er behov for udvikling af eksisterende uddannelser.

Udvalget finder desuden, at det er essentielt, at der til stadighed arbejdes videre med faglærerudvikling i skolesystemet. Det er væsentligt for branchen, at undervisere inden for brancheområdet er helt opdaterede på bl.a. sikkerhed, nye teknologier og i høj grad den omstilling til grøn energi, der vil komme fremadrettet.

Med baggrund i den gennemførte analyse er der behov for udarbejdelse af nye kompetencemål og en revidering af eksisterende kompetencemål inden for FKB 2290 Lager, Terminal- og logistik. Der er behov for udvikling af følgende nye uddannelsesmål:

- Teknologi og optimering
- Optimal læsning/losning
- Emballage, herunder brug af og bortskaffelse af emballage

Som tværfagligt område på ovenstående nye uddannelsesmål skal arbejdsmiljø prioriteres ind i hvert uddannelsesmål.

Der er desuden behov for at gennemgå alle TURs kompetencemål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer og for at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. Da dette er en større opgave, vil dette arbejde blive gennemført over forventelig en tre årsperiode. Der søges derfor om midler til en gennemgang af ca. 1/3 af uddannelsesmålene.

Efteruddannelseskurser inden for lager og terminalområdet er på landsplan præget af en forskelligartet tilmelding. Visse skoler oplever en forholdsvis god aktivitet på områderne, og andre skoler oplever en aktivitet med forholdsvis få kursister på hvert hold. Der er derfor behov for at se på hvorledes afviklingen af efteruddannelseskurser på området kan afvikles på en anden måde, så skolerne kan undgå aflysninger af efteruddannelseskurser grundet få tilmeldinger, samtidig med at kursisterne og virksomheder undgår at opleve aflysning af tilmeldte hold. Der ansøges derfor om en analyse på området, hvor analysen vil tage udgangspunkt i en mulighed for afvikling af efteruddannelseskurser inden for en åben værkstedsmodel. Der er få skoler i landet som har gjort sig visse erfaringer inden for den åbne værkstedsmodel på lager og terminalområdet. Analysen vil tage udgangspunkt i disse skolars erfaringer, og på baggrund heraf bidrage til fastlægge, hvordan sammensætning af bestemte efteruddannelseskurser på området kan afvikles på pædagogisk og udbytterige måde. Formålet med analysen er at belyse, hvordan skolerne kan sammensætte forløb, der kan afvikles i den åbne værkstedsmodel, faglærerens rolle som facilitator for kursister i deres forskellige efteruddannelsesforløb, behovet for udvikling af nye undervisningsmaterialer mv. Målet skal være, at skolerne fremover kan anvende denne åbne værkstedsmodel, med den hensigt at der kan gennemføres flere hold, samt kursister og virksomheder vil opleve færre aflysninger, og ventetiden for efteruddannelse på nye områder bliver afkortet.

Behovsredegørelse

Der må forventes en stigning i uddannelsesaktiviteten på området grundet den ovenfor beskrevne udvikling inden for området.

Opsamling

Der ansøges om udviklingsmidler til følgende:

Uddannelsesmål:

- NY - Teknologi og optimering
- NY - Emballage, herunder brug af og bortskaffelse af emballage
- NY - Optimal læsning/losning

- 40967 Lagerøkonomi
- 44770 Stregkoder og håndterminaler
- 45077 Enhedslaster
- 45078 Kundebetjening- lager
- 45259 Sikkerhedsuddannelse ved farligt gods
- 45646 Organisations og samarbejde i transporterhvervene
- 46893 Efteruddannelse for erfarne truckførere
- 46894 Manuel Lagerstyring
- 47623 Sikkerhed ved anvendelse af lagerreoler
- 47894 Lagerstyring med IT- grundlæggende funktioner

Undervisningsmaterialer:

- 32895-2 Time, Sag- og ressourcestyring
- 40967 Lagerøkonomi

Undervisningsmaterialer

- Teknologi og optimering
- Optimal læsning/losning
- Emballage, brug af og bortskaffelse af emballage

Faglæreruddannelser:

- Reolsikkerhed online kursus
- AMU lager kurser som åbent værksted
- Teknologi og optimering
- Optimal læsning/losning
- Emballage, brug af og bortskaffelse af emballage

Havn og terminalområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe:

Målgrupperne under havne og terminalområdet omfatter havnearbejdere, der udfører både lager- og transportfunktioner, samt havne- og terminalfunktioner i forbindelse med lastning og losning af skibe. Desuden udføres surring/stuvning af gods, og der foretages lastsikring ombord på skibe. Særlige opgaver inkluderer kontrol af temperatur på kølecontainere. Jobområdet kan også omfatte fremtagning, emballering, modtagelse og forsendelse af varer og gods fra lager, terminal eller pakhuse.

I 2018 var der ca. 1.150 personer fastansat som havnearbejdere. En stor del af arbejdskraften på området udgøres af løsarbejdere. Derfor vurderes antallet af havnearbejdere reelt at være tættere på 1.500. Beskæftigelsen af havnearbejdere har været stødt stigende mellem 2013 og 2018.

Medarbejderne har ofte behov for at erhverve sig relevante certifikater og kørekort. Ca. 5 % af medarbejderne er faglærte inden for transportområdet, mens de resterende ikke besidder en egentlig uddannelse. Ofte håndterer havnearbejderne både havne- og terminalrelaterede opgaver.

Følgende FKB hører under dette område:

2795 Havn og Terminal

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Havnene i Danmark er en vigtig del af infrastrukturen og en vigtig faktor i transportsystemet. Inden for havne- og terminalområdet udføres både lager- og transportfunktioner, sammen med havne- og terminalfunktioner i forbindelse med lastning og losning af skibe.

Udviklingen går i retning af, at havnene specialiserer sig inden for forskellige områder. Det har medført at arbejdet varierer meget fra havn til havn.

Branchen oplever, at der sker udvikling både i forhold til struktur, teknologi, arbejdsprocesser og forretningsområder. Især inden for automatisering af processer og generel anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) forventes markante ændringer de kommende år. Udviklingen betyder blandt andet, at den operative medarbejder selvstændigt skal træffe flere beslutninger. Der vil desuden typisk være krav til medarbejderen om stor fleksibilitet med hensyn til at kunne udføre stort set alle arbejdsfunktioner inden for området. Et af de områder, som for tiden er i særlig vækst, er håndtering, lastning og losning af overdimensioneret gods – primært vindmøller, dele til vindmøller og inden for off-shore området.

Brancheudvalget har netop fået foretaget en analyse af jobområdet, som bekræfter de ovennævnte tendenser (Kompetenceefterspørgsel for havne –, lager – og terminalmedarbejdere - effekt af trends og tendenser på kompetencer for medarbejdere beskæftiget inden for havn, lager og terminal de kommende 5 år af Valcon A/S). Derudover peger analysens foreløbige konklusioner på følgende nye tendenser i forhold til forventede kompetencebehov fremover:

- Teknologiforståelse – herunder vedrørende automatisering og digitalisering: Medarbejderne forventes at have en grundforståelse for den teknologiske udvikling. Nye teknologier, digitale løsninger og systemer stiller stigende krav til generelle IT-kompetencer hos medarbejderen. De fleste opgaver, som medarbejderen håndterer, forventes at blive understøttet af et styringssystem (lagersystem, logistiksystem, styringssystem osv.), hvorfor medarbejderne skal kunne benytte systemet til at indtaste og vedligeholde information, aflæse overbliksbilleder såsom lageroverblik og plukkelister, styre arbejdsgangene, planlægge samt udføre anden varehåndtering. Medarbejdernes forventes at kunne arbejde sammen med robotter og automatiseringsløsninger. De skal kunne overvåge og monitorere driften (oftest via en skærm) og være i stand til at problemløse, hvis teknikken går i stå eller fejlmelder.

- Servicekompetencer: Det forventes, at medarbejderne i stadig stigende grad vil skulle varetage servicen ud mod kunderne, både internt såvel som eksternt. Derfor skal de ansatte være klædt på til at håndtere kundesituationer. Det kræver en interesse for virksomheden og kunders situation, gode kommunikationsevner samt evnen til at samarbejde og koordinere for at komme frem til den

bedst mulige løsning.

- Data- og analysekompetencer: Medarbejderne forventes at indgå i tilrettelæggelse og optimering af driften, hvorfor medarbejderne forventes at kunne bidrage til at udføre simple analyseopgaver.

- Miljø og bæredygtighed: Medarbejderne forventes at forstå og være i stand til at arbejde med den grønne agenda i virksomhederne. De forventes at kunne bidrage til optimering, f.eks. relateret til fyldningsgraden af bokse og lastbiler samt logistikken hvorved lastbilen lastes.

- Arbejdsmiljø og sikkerhed: Medarbejderne forventes at have en grundlæggende viden om arbejdsmiljø og sikkerhed samt kunne arbejde med at sikre og forbedre arbejdsmiljøet og være sparringspartner for ledelsen.

- Logistik- og forretningsforståelse: Der er et behov for, at medarbejderne forstår virksomhedens totale værdikæde og processer, jobområdets rolle i værdikæden, samt hvordan deres egen funktion indvirker på områdets drift og resultatskabelse. Hermed kan medarbejderne bidrage til forbedringer i og optimering af driften.

Med baggrund i den gennemførte analyse er der behov for revidering af et kompetencemål inden for FKB 2795 Havn og Terminal, idet det eksisterende uddannelsesmål ikke er tilstrækkeligt dækkende for området. Som tværfagligt område på ovenstående uddannelsesmål skal arbejdsmiljø prioriteres ind i dette. Herudover skal der laves en faguddannelse til dette uddannelsesmål.

Behovsredegørelse

Der må forventes en mindre stigning, når uddannelse i Lastsikring af gods og lastbærer på skibe implementeres.

Opsamling

Der ansøges om udviklingsmidler til følgende:

Uddannelsesmål:

- 47360 Lastsikring af gods og lastbærer på skibe

Undervisningsmaterialer:

- Lastsikring af gods og lastbærer på skibe

Faglæreruddannelse:

- Lastsikring af gods og lastbærer på skibe

Personbefordringsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe

Personbefordringsområdet omfatter jobområder inden for både bus, taxi og offentlig servicetrafik (OST).

Målgrupperne inden for personbefordring består af:

- Buschauffører i kollektiv trafik
- Turistbuschauffører
- Taxichauffører
- Chauffører som udfører offentlig servicetrafik (OST)
- Kørselsledere og andre mellemledere
- En mindre men ikke uvæsentlig målgruppe som har behov for uddannelse inden for operative funktioner.

Følgende FKB'er hører ind under personbefordringsområdet:

- 2859 Personbefordring med mindre køretøjer
- 2220 National og international personbefordring med bus
- 2288 Personbefordring med bybus og rutebil

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Branchen har hen over en årrække oplevet strukturforandringer, der blandt andet knytter sig til nye transportformer i den offentlige transport; offentlig servicetrafik (OST), herunder flextrafik. Branchen er præget af en udvikling, hvor en lang række operatører byder på mange forskellige slags kørselsopgaver.

Rutebusbranchen er dog primært karakteriseret ved få store busselskaber, der specialiserer sig i rutekørsel, men mange turist- og handicapvognmænd har også rutekørsel for trafikelskaberne ved siden af deres andre kørsler. Dette stiller krav om ændrede kvalifikationer for både buschauffører og taxichauffører, som i stigende grad forventes at være fleksible, ikke kun hvad angår type af kørsel, men også i forhold til arbejdstid.

Samtidig udgjorde rekruttering til branchen en løbende problemstilling, frem til udbruddet af Covid-19. Både inden for busbranchen og taxi- og OST-området har det været vanskeligt at skaffe kvalificerede chauffører. Efter udbruddet af Covid-19, har der været en stigende ledighed i branchen, især på turistbusområdet. Der forventes dog en tilbagevenden til situationen før Covid-19, men i forskellige tempi på de enkelte brancheområder.

Taxi og OST-området

Inden for taxi og OST-området (offentlig servicetrafik) er der sket en del væsentlige ændringer, idet en ny taxilovgivning trådte i kraft pr. 1. januar 2018 og vil være endeligt indfaset i 2021, herefter vil der ikke længere være nogen begrænsninger på antallet af tilladelser, hvilket betyder, at alle der lever op til de primært økonomiske krav, vil kunne erhverve en tilladelse (vognmandstilladelse). Lovgivningen ændrer

markant taxi- og OST-området, som har indflydelse på efteruddannelsesudvalgets udvikling af uddannelser til branchen.

De væsentligste ændringer omfatter:

- A. Tilladelser til kørslen
- B. Kørekortkrav
- C. Revision og ændring af den lovpligtige kvalifikationsuddannelse med nye prøveformer
- D. Adgangen til erhvervet for nye vognmænd/chauffør

Ad. A.

I de ændrede regler på taxiområdet ændres tilladelserne fra specifikke tilladelser til taxi, OST eller handicap til at være universaltilladelser. Dette betyder, at virksomhederne vil få en væsentligt bredere kundegruppe, som stiller større og forskellige krav til chaufførens måde at servicere og kommunikere med kunderne på.

I forbindelse med ændringerne af tilladelserne, ophæves de nuværende geografiske begrænsninger for taxiens operationsområde. Chaufførens arbejdsområde vil derfor være hele landet, hvilket stiller større krav til chaufførens selvstændighed og uddannelse.

Ad. B.

Det specielle Ep-kørekort B (erhvervsmæssig personbefordring personbil/minibus) er bortfaldet på taxiområdet. Det betyder, at kørekortuddannelsen underlagt Færdselsstyrelsens krav er bortfaldet, og nye chauffører vil derfor ikke længere skulle gennemføre systematisk tilrettelagt undervisning i færdselsregler samt særlig køreprøve, som tidligere blev afholdt af Politiet.

Det betyder, at nye chauffører fremadrettet vil skulle gennemføre et andet uddannelsesniveau, som på sigt, vurderes at kunne skabe behov for en ny type efteruddannelse.

Ad. C.

I forbindelse med ovenstående, er uddannelseskravene for nye chauffører ændret.

Den brancherettede del af uddannelsen, kaldet kvalifikationsuddannelsen, er udvidet til 10 dage mod de tidligere 6 dage, og der stilles krav til dansk sprogkundskab.

Ad. D.

I forbindelse med ændringerne af taxilovgivningen lettes adgangen til branchen for chaufførerne, som beskrevet i ovenstående. Ligeledes er adgangen til at blive vognmand, dvs. arbejdsgiver, også blevet lettet betydeligt, sådan at der udelukkende stilles økonomiske krav og ikke uddannelsesmæssige krav. Tidligere blev der stillet krav om en 10 dages vognmandsuddannelse, som ved indføring af ny taxilovgivning er bortfaldet. Det kan betyde, at nye vognmænd ikke er i besiddelse af de kompetencer, som kan stilles til og forventes af en arbejdsgiver. På baggrund af dette er der udviklet 4 nye kurser rettet mod vognmændene i Flextrafikken. Disse kurser er nu et krav for vognmænd, der kører under Nordjyllands Trafikselskab, og det forventes, at kravet rulles ud til flere regioner.

Det er nu også muligt at etablere taxivirksomhed i selskabsform, hvor det tidligere udelukkende har været muligt i personligt drevet virksomheder. Dette betyder, at de kendte strukturer i branchen ændrer sig.

Der er ikke krav om løbende efteruddannelse for taxichauffører, men det udelukker ikke et behov og en efterspørgsel fra branchen på relevante kursustilbud. For chauffører, der udfører OST-kørsel/Flextrafik, stiller de regionale trafikselskaber krav om specifikke branchecertifikater og ajourføringskurser.

Afledt heraf, ønsker TUR at gennemføre en specifik undersøgelse af hvorledes uddannelsesdækningen er på området for OST (flextrafik), set i relation til arbejdsopgaverne og med involvering af ulykkesstatistikker på området. Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i den analyse TUR gennemførte under UUL 2018-2019, "ANALYSE AF KOMPETENCEKRAV TIL TAXI- OG OST CHAUFFØRER."

Der ansøges om udvikling/revision af mål i relation til de ændrede/øgede krav trafikselskaberne stiller til chaufførerne. F.eks. er kurserne for vognmænd i Flextrafikken nu gennemført flere gange, og der forventes en evaluering og revision af disse. Endvidere skal der udarbejdes vejledninger til kurserne.

Behovsredegørelse

TUR forventer en stigende uddannelsesaktivitet på dette område.

Rutebusområdet

Den kollektive bustrafik står midt i - og foran - en række betydelige udviklingstendenser.

Tendens 1: Chaufføren betyder noget – faktisk meget

Både resultaterne af trafikselskabernes kundetilfredshed og generelle tendenser i servicesektoren viser, at det personlige møde er afgørende for en god kundeoplevelse. At bussen er ren, kører til tiden og opfattes som et sikkert transportmiddel, forventes af kunderne som "hygiejnefaktorer" – det SKAL være på plads for at opnå et minimum af tilfredshed. For at kundeoplevelsen skal opleves som særligt god, kræver det oplevelser eller komfort ud over det forventede, og her er chaufførens betydning stor i mødet med de enkelte kunder.

Krav til uddannelse: "Kundeservice-delen" af uddannelsen skal have et løft med en ekstra dimension. Der skal sondres mellem de basale, traditionelle servicefunktioner (Håndtering af billetsalg, viden om køreplaner og muligheder for omstigning osv.) og den mere udvidede del, hvor chaufføren – som repræsentant for sin virksomhed/trafikselskab – giver kunden en ekstra god oplevelse, der rækker ud over, hvad kunden grundlæggende forventer ved chaufførens service

Krav til uddannelse: "Konflikthåndterings-delen" Grundet en tendens i samfundet omkring en faldende respekt for autoriteter, opstår der situationer mellem passagerer og chauffører, der stiller højere krav til kompetencer i forbindelse med konflikthåndtering. Det er primært verbale overfald som i få tilfælde ender med vold mod chaufføren.

Tendens 2: Samarbejdet med trafikselskaber

Vores eller deres kunder? Kunderne i den kollektive bustrafik er jo kunder hos trafikselskaberne og ikke hos den enkelte operatør. Derfor har der altid været fokus på, hvordan trafikselskab og operatør skal samarbejde om netop kvaliteten og kunderne. Det er stadig vigtigere, at chaufførerne også kender til dette samarbejde. Alle parter skal samarbejde om at benytte kundetilfredshedsmålinger og kundehenvendelser af både positiv og negativ art til at forbedre det daglige arbejde om trafikken og kunderne.

Krav til uddannelse: Det er vigtigt, at chaufføren kender ansvarsfordelingen mellem operatør og trafikselskab og herunder er bekendt med det niveau og de forventninger, trafikselskabet har til chaufførens service og adfærd. Uddannelsen kan med fordel udvikles og afvikles i samarbejde med trafikselskaberne. Dertil kommer behovet for, at chaufføren forstår den overordnede sammenhæng i det kollektive trafiksystem inkl. jernbane, lokaltog, metro, letbane m.v.

I nyere tid er der også kommet en øget opmærksomhed på, at chauffører, operatører og trafikselskaber skal arbejde sammen om forhold, der vedrører den "fælles drift". Det kan være i form af chaufførens bidrag til bedre køreplaner, behov for forbedringer og/eller justeringer af busfremkommeligheden og signalprioritering m.m.

Tendens 3: Nye teknologier

Så hurtigt går det heller ikke, men i takt med at elbusser og andre former indføres i bustrafikken, skal chaufførerne tilegne sig den nødvendige erfaring med køretøjet og dets egenskaber. Drivmidler er meget oppe i tiden, men nye funktioner i forhold til betjening og sikkerhed sammen med køretøjets dimensioner og køreegenskaber spiller også en rolle.

Dansk Persontransport oplyser at der i dag er ca. 3500 busser i drift i rutesektoren. Disse busser har en gennemsnitlig levetid på omkring 12 år, hvilket resulterer i, at der er en udskiftning af ca. 300 busser i sektoren om året. Der har yderligere været en ophobning de seneste år, hvilket medfører ifølge Dansk Persontransport, at det forventes at behovet for udskiftninger vil være over 300 pr. år i de kommende år. Dansk Person transport oplyser yderligere, at deres hovedregel er, at det kræver 3-4 chauffører at holde en bus i drift pr. år.

Flere af de store kommuner i Danmark har målsætninger om at afskaffe dieselbusser i byerne; f.eks. har København og Frederiksberg kommune en målsætning om at alle busser i 2025 skal være emissionsfrie (enten el eller brint) og Aalborg kommune har besluttet at alle nye busser fra 2020 som minimum skal være CO₂ neutrale (gas, el eller brint) m.fl. I henhold til EU's miljøplan vil dieselbusser i 2030 ikke længere være tilladt i byerne.

Krav til uddannelse: Navnlig kørsel med elbusser kræver særlig træning. Der kan også være forhold omkring sikkerhed på elbusser (højspænding) og særlige forholdsregler i forbindelse med tankning / opladning med alternative drivmidler (el, gas, brint). Der søges om midler til udvikling af nye mål, samt faglæreruuddannelse på dette område.

Tendens 4: Mening med jobbet

Jobbet som buschauffør skal give mening, og det gør det. Helt overordnet bidrager man til en for samfundet stadig mere vital sektor, der mindsker trængsel og miljøbelastning. Samtidig møder man jo hver dag de passagerer, der er afhængig af bussen til deres daglige transport til skole, uddannelse, job eller gøremål i fritiden. Danskernes behov for og efterspørgsel efter mobilitet er stadig stigende, og bustrafikken skal sørge for at blive en del af udviklingen.

Krav til uddannelse: Chaufføren skal kende den betydning kollektiv trafik har i den overordnede sammenhæng og for det enkelte individ eller familie, der er afhængig heraf til sine daglige gøremål. Dette vil styrke selvbevidstheden og stoltheden indenfor faget og medvirke til, at man som chauffører leverer en god service.

Tendens 5: Automatiseringen

Endelig kommer vi ikke uden om de førerløse busser og den forestående automatisering. I første omgang understøttes chaufførens kørsel, så den bliver mere sikker, energirigt og eventuelt mere behagelig for passagererne. Chaufføren er ikke overflødig, men jobbet er gjort lettere på samme måde som automatisering har hjulpet i mange andre jobfunktioner. På sigt kan automatiseringen bevirke, at chaufføren skal have helt nye og andre roller i forbindelse med busdriften og betjeningen af kunderne.

Krav til uddannelse: Uddannelsen skal adressere de nævnte tendenser.

På rutebusområdet er der krav om lovpligtig efteruddannelse af chaufførerne hvert 5. år.

Indholdet på efteruddannelsen er blevet revideret, og ændringerne blev implementeret pr. 1. januar 2018.

Strukturen i uddannelsen er en kombination af et obligatorisk modul, et brancherettet modul, samt et modul med et valgfrit indhold. Det er derfor muligt for arbejdsgiveren og chaufføren at vælge et relevant indhold, som kan understøtte og udvikle chaufføren i forhold til arbejdsområdet.

Som følge af en revision af bekendtgørelsen (maj 2020), der ligger til grund for kvalifikationsuddannelserne, vil der sandsynligvis være et behov for revision af flere af uddannelserne, hvis indhold er reguleret af Færdselsstyrelsen.

Herudover stilles der regionalt fra Trafikselskaberne krav om specifikke kompetencer og certificeringer.

Udviklingen på området peger på, at operatørerne på området af optimeringshensyn vil forsøge at udbyde flere ydelser på områderne indenfor personbefordring. Udvidelsen af tilladelserne på taxiområdet til at være universaltilladelser vil betyde, at chaufførerne vil få en større og bredere passagergruppe at arbejde med, hvilket vil stille nye og større krav.

Endelig viser situationen med Covid-19 også, at der kan være behov for, at chaufførerne kvalificeres i forhold til sikring mod smittespredning samt kendskab til retningslinjer fra sundhedsmyndighederne.

Med udgangspunkt i ovenstående skitserede udvikling i virksomhedsområder og deraf følgende øgede kompetencekrav til chaufførerne, vil der også blive behov for at se på en mere fleksibel afvikling af uddannelserne inden for lovgivningens rammer.

Der er endvidere behov for at gennemgå alle TURs uddannelsesmål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer og for at fortsætte udviklingen med at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer deltagerne skal opnå, og beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. Denne revision ses at høre under tema 4 gode målformuleringer og prøver.

Selvkørende busser

Flere kommuner ønsker at få selvkørende busser som supplement til den ordinære rutebustrafik og i forbindelse med levering af kommunale serviceydelser. På sigt kan det erstatte dele af den ordinære rutebustrafik. Der er også et ønske om at kombinere det nye koncept med flextrafik. Der er endvidere planer om selvkørende busser i lufthavne og på hospitalsområder (til og fra parkeringsarealer og terminaler/hovedbygning).

Med ændringen af færdselsloven i maj 2017 (L 120, Lov om ændring af færdselsloven, bemyndigelse til at fastsætte regler om og give tilladelse til forsøg med selvkørende motorkøretøjer) er der mulighed for at søge Transport-, Bygnings- og Boligministeriet om forsøg med selvkørende motorkøretøjer, herunder

selvkørende busser. Der forventes en yderligere revision af Færdselsloven, med dette emne, i folketingsåret 2020-2021.

Udviklingen på området går dog ikke så hurtigt som først antaget. Der er dog igangsat et projekt i Aalborg, hvor de kører i delvist blandet trafik.

Eksempelvis har virksomheden Autonomous Mobility flere projekter med selvkørende busser i gang, både i udlandet og her i landet. Nogle af projekterne er så langt fremme at virksomheden er begyndt at rekruttere "operatører" til busserne. Egentlig kan busserne køre helt uden fører, men af forskellige hensyn vil der i projekterne være en person til stede, der kan gribe ind ved behov.

I forbindelse med denne begyndende brug af førerløse busser i den kollektive trafik rejser der sig mange spørgsmål, udover de rent teknologiske, også de mere menneskelige:

- Konsekvenser for efteruddannelse af buschauffører og andre jobfunktioner i forbindelse med introduktion af selvkørende busser på kort sigt (niveau 3 og 4) og langt sigt (niveau 5).
- Hvilke nye medarbejderkompetencer kræves, og hvilke nye jobfunktioner vil opstå på kort og lang sigt, når selvkørende busser introduceres?
- Hvordan påvirkes den kollektive trafik og sammenhængen med andre transportformer?

Svar på disse spørgsmål søges afdækket i en analyse TUR agter at gennemføre i efteråret 2020.

Såfremt analysen viser, at der er et kompetence gap i forhold til nye og eksisterende jobfunktioner, vil TUR dække dette ved udvikling af nye uddannelsesmål. På denne baggrund ansøger udvalget om midler til at udvikle et eller flere nye uddannelsesmål til brug ved implementering af selvkørende køretøjer i den kollektive trafik.

Behovsredegørelse

TUR forventer en svagt stigende uddannelsesaktivitet på dette område.

Turistbusområdet

Brancheområdet beskæftiger ca. 5000 medarbejdere. Kompetencemæssigt spænder jobområdet vidt fra skole/kontraktkørsel, togbuskørsel, national og international turist/sightseeing, busrejser/langturs kørsel etc. De enkelte områder kræver hver især særlige kompetencer, og den enkelte chauffør skal kunne varetage alle former for kørsel for virksomheden. Branchen udtrykker behov for efteruddannelse og opkvalificering af chaufførerne, men er ikke opmærksomme på AMU-systemets muligheder og benytter sidemandsoplæring samt interne kurser til deres chauffører.

Turistbusområdet er nok den del af branchen der er blevet hårdest ramt af situationen med Covid-19. Udviklingen vil blive præget af, hvor hurtigt man vender tilbage til normale tilstande, fsv. angår grænseåbninger, mulighed for større forsamlinger etc.

Dansk Person Transport har gennemført en stor medlemsundersøgelse, og den viser, at 63% af turistbusvognmændene er i 'meget stor' eller 'stor' risiko for at gå konkurs inden 2021, hvis hjælpepakkerne ophører 8. juli, samtidig med der ikke sker yderligere åbning af samfundet før august/september.

Midt 2020 er det meget vanskeligt at vurdere, hvorledes denne del af branchen udvikler sig i de kommende 2 år, og af samme grund er det svært at vurdere eventuelle krav til kompetenceudvikling. Der er netop på grund af situationen i branchen som følge af COVID-19, behov for inden for de næste to år at se på, hvilken indflydelse dette har haft på branchen og de heraf afledte kompetencebehov.

På grund af ovenstående, ønskes en analyse af de forventede fremtidige kompetencebehov i turistbussektoren.

Behovsredegørelse

TUR forventer en svagt stigende uddannelsesaktivitet på dette område.

Opsamling

Der ansøges om følgende:

Analyser m.m.

- Analyse af nye kompetencebehov i turistbusbranchen.
- Analyse af uddannelsesdækningen på området for OST (flextrafik)

Udvikling eller revision af FKB

- FKB 2220 National og international personbefordring med bus

Uddannelsesmål

FKB 2859:

- 47874 Introduktion til offentlig servicetrafik
- 48104 Befordring af sygdoms- og alderssvækkede pass.
- 48105 Befordring af fysisk handicappede pass.

FKB 2288

- 40857 Sundhed for personbefordringschauffører
- 40883 Befordring af handicappede i ordinær rutetrafik
- 45870 Sundhed for erhvervschauffører
- NY Kørsel med alternative energikilder
- NY Hindring af smittespredning i busbranchen

FKB 2220

- 47442 Turistbuschaufførens serviceydelser

Faglæreruddannelser

- ERFA Bus
- ERFA taxi
- Underviser på "Befordring af fysisk handicappede pass."
- Underviser på sundhedskurser

Undervisningsmaterialer

- Vejledning til 48736 Branche og forretningsforståelse i Flextrafik
- Vejledning til 48737 IT- og økonomiforståelse i Flextrafik
- Vejledning til 48738 Formidling og samarbejde i Flextrafik
- Vejledning til 48739 Service og kvalitet i Flextrafik

Redningsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe

Målgruppen under redningsområdet omfatter reddere der arbejder i private, kommunale eller statslige virksomheder, der omfatter dele af eller alle nedennævnte arbejdsfunktioner:

- Ambulancetjeneste
- Redningstjeneste
- Brandtjeneste
- Autohjælp/ bugsering/bjærgningstjeneste
- Patientbefordring
- Meldingsmodtagelse og disponering (vagtcentral)
- Skadestedsledelse

Følgende FKB'er hører ind under redningsområdet:

- 2720 Redning

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Ambulance og redningsområdet har de seneste år været karakteriseret ved omfattende forandringer og nye behov i branchen. Dette har blandt andet affødt etableringen af en ny erhvervsuddannelse 'ambulancebehandler' pr. 1. januar 2019 samt en del nye uddannelsesmål.

Ambulanceområdet har fået tilført nye arbejdsfunktioner og større fokus på nye kompetencer. Autodelen blev under etableringen af den nye erhvervsuddannelse nedlagt med den hensigt at udvikle området på ny. Brancheudvalget har indgående drøftet det fremtidige design af området og lægger op til en ny erhvervsuddannelse på autohjælpsområdet og revision af uddannelsesmålene i FKB'en med henblik på efteruddannelse. Kombineret med ny teknologi – og markante ændringer i markedsvilkårene - indenfor autoområdet, er der behov for løbende at få efteruddannet medarbejdere indenfor jobområdet.

Der stilles i stigende grad krav til, at arbejdskraften både besidder grundlæggende og højt specialiserede kvalifikationer. Det skyldes, at autohjælpsopgavernes kompleksitet vokser på grund af ny teknologi i den samlede bilpark. Samtidig fokuseres der i stigende grad på udviklingen af et sundere arbejdsmiljø, som kan medvirke til at forebygge og mindske de skader og ulykker, som forekommer i erhvervet. Der er derfor behov for at uddanne medarbejdere i autohjælpstjenesterne, som kan varetage arbejdsfunktioner, der generelt set indeholder en væsentlig sikkerhedsmæssig risiko i anvendelsen af områdets køretøjer og hjælpemidler. Der søges derfor om midler til revision af flere af eksisterende uddannelsesmål på området, således at de er tidssvarende. Der er særligt fokus på at forny de mål, der er af autoteknisk karakter med henblik på at gøre autohjælpsområdet tidssvarende. Herudover søges der også om midler til en faglærer uddannelse på området, så det sikres at faglærerne er opdateret med den nyeste viden på området.

Der ses i forbindelse med opdateringen af uddannelsesmålene et behov for udvikling af prøver og en nærmere vurdering af, hvordan disse skal tilrettelægges og med hvilket indhold. TUR har til hensigt at udvikle en ERFA-konference om AMU-prøver for faglærerne. Denne konference skal også bidrage til, at TUR modtager en kvalificeret tilbagemelding fra skolerne om TURs prøver samt forslag til forbedring af prøver i AMU-regi, som kan bruges i arbejdet med udvikling af de nye prøver på autohjælpsområdet. Dette arbejde ses at falde ind under tema 4 gode målformuleringer og prøver.

Der sker årligt en række færdselsuheld med personskade til følge af udrykningskørsel. Disse uheld sker ofte med høj fart, og der er derfor ofte tale om voldsomme færdselsuheld. Uheld af denne type kan være stærkt traumatiserende for chaufføren og kan betyde længerevarende sygeforløb. Det er derfor vigtigt, at personer, der skal køre udrykningskørsel, sikres en kvalificeret træning og uddannelse, så man som chauffør instinktivt ved, hvordan der skal reageres korrekt på uforudsete og farlige situationer.

Træning i udrykningskørsel udføres som en vekselvirkning mellem teoretisk undervisning og praktiske øvelser. For de praktiske øvelsers vedkommende, er det en klar udfordring, at disse kun må udføres på køretekniske anlæg, da der er forbud mod at øve udrykningskørsel på offentlig vej. På køretekniske anlæg er det svært at skabe og simulere de reelle kørselssituationer. Det er eksempelvis svært at skabe og simulere de dynamiske situationer, der kan opstå ved udrykningskørsel i byzoner, som kan involvere fodgængere, cyklister o.a. Med de muligheder der findes i dag inden for VR teknologi, er det nu muligt at øve praktisk træning i pludselige opståede situationer. VR teknologi er i disse år præget af en kraftig teknologisk udvikling. En lang række internationale producenter konkurrerer om at kunne tilbyde prisbillige, brugervenlige og tilgængelige VR-briller. Teknologien er nu et sted, hvor det både er økonomisk og kvalitetsmæssigt relevant at anvende som et undervisningsmateriale. På samme tid er brugervenligheden forbedret markant, sådan at implementeringen af VR i undervisningslokalet rent lavpraktisk er mulig. TUR vil fremadrettet følge med i og se på mulighederne for at bruge denne nye teknologi.

Redderområdet stiller store krav til medarbejdernes evne til at kunne håndtere kriser og ikke mindst håndtere de traumer, de møder i hverdagen. Der søges derfor midler til udvikling af nye mål med fokus på forebyggelse af trauma, med henblik på at give deltagerne nye værktøjer til håndtering af krisesituationer.

Der sker en løbende udvikling inden for redderområdet, det er derfor vigtigt at have fokus på faglærerne og deres kompetenceudvikling. TUR ønsker at udvikle en række faglæreruddannelser og konferencer, hvor der sker en opdatering og videreuddannelse af faglærerne inden for området.

Som konsekvens af 3-partsaftalen 2018 er der kommet øget fokus på anvendelse af digitalisering og egentlig fjernundervisning. Fokusset er at skabe større fleksibilitet for virksomhederne og medarbejderne. I forbindelse med COVID-19 udfordringer i begyndelsen af 2020, blev det nødvendigt i løbet af relativ kort

tid, at udvikle og anvende fjernundervisning som nødundervisning. Dette har betydet, at der er afprøvet fjernundervisning og webinarer i mange former, hvilket giver en hidtil uset ny mulighed for at evaluere på de erfaringer dette har givet. Dette vil være til stor gavn for den fremtidige anvendelse. Faglærerne vil også -i kraft af faglæreruddannelse, have behov for få denne viden. Der søges derfor midler til en tværgående analyse på transportområdet, hvor erfaringer med fjernundervisning bliver kortlagt og beskrevet på tværs af de faglige udvalg. Dette projekt ses at falde ind under tema 1 Digital læring i AMU.

TUR Faglærerkurser har i forbindelse med COVID-19 gennemført enkelte faglærerkurser som fjernundervisning og vurderer, der er et klart potentiale i udbredelsen af fjernundervisning inden for faglærerkurser. TUR ønsker derfor at gennemføre en analyse, som har til formål at afdække, hvordan forskellige digitale læringsformer og metoder kan tages i brug på 'TUR Faglæreruddannelser' inden for Transporterhvervets Uddannelser - efteruddannelsesudvalg for transport og logistik i DK. Dette projekt ses at falde ind under tema 1 Digital læring i AMU.

Behovsredegørelse:

TUR forventer en stigende uddannelsesaktivitet på dette område, da der forventes et stigende efteruddannelsesbehov.

Opsamling

På denne baggrund ansøger udvalget om midler til følgende:

Analyser

- Tværgående analyse af erfaring med fjernundervisningen på transportområdet.
- Fleksibel 'TUR Faglæreruddannelse'

Uddannelsesmål:

- 40880 Autohjælp, ny teknologi
- 42598 Redningsdykker
- 43965 Udrykningskørsel
- 44437 Frigørelsesteknik - Specialopgaver
- 45579 Autohjælp
- 47195 Frigørelsesteknik - personbil
- 47254 Frigørelsesteknik - bus og lastbil
- 47352 Autohjælp ny teknologi avanceret
- 47612 Bjærgning
- 47614 Bjærgning og bugsering af storvogn
- 47742 Koordinering og instruktionsteknik - bjærgning
- 48069 Ajourføring for autohjælpschauffører
- NY – Trauma 1
- NY – Trauma 2

- NY- Trauma 3

Faglæreruddannelser:

- Anvendelse af test i AMU ERFA
- Simulationstræning – øvelse
- Introduktion til ny autohjælp – udvikling i branchen
- ERFA – Redder (best practice med fokus på autohjælp) ERFA Redder
- ERFA udrykningskørsel

Undervisningsmaterialer:

- Vejledning til udvikling og implementering af Virtual Reality i undervisningen

Letbane- & Metroområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgrupper

Målgruppen inden for letbane- og metroområdet består af metrosteward, letbaneførere og trafikstyringsmedarbejdere samt kørelærere og instruktører.

Jobområdet ansatte medvirker ved fremføring og drift af metro og letbane. Arbejdet udføres under hensyntagen til trafiksikkerhed, komfort for passagerer, kundeservice og køreplaner.

Metrostewarderne arbejder i toget eller på stationen. Metrostewarderne kontrollerer billetter, udfører lettere rengøring på stationerne og har ansvar for, at passagererne føler sig trygge, når de bruger metroen. De svarer desuden på spørgsmål fra passagererne og udfører kundeservice. De spiller en vigtig rolle i forhold til sikkerhed (bl.a. ved evakuering især i tunnel) og skal om nødvendigt, ved tekniske fejl i det fuldautomatiske system, kunne føre toget frem til nærmeste station og tømme toget for passagerer.

Letbaneførerens opgaver omfatter sikker kørsel af letbanekøretøj under hensyntagen til passagerer og medtrafikanter. Letbaneføreren spiller en vigtig rolle i forhold til sikkerhed (bl.a. passagersikkerhed ved uheld, evakuering).

Trafikstyringsmedarbejderens opgaver omfatter håndtering af styringsværktøjer og -programmer til sikring af rettidig afvikling af metro- og letbanetrafikken. Dette sker med fokus på sikkerheden for passagerer, for øvrige trafikanter og for ansatte i depot, på rangerterræn og i værksted. Trafikstyringsmedarbejderen har også en nøglerolle i forbindelse med hændelser i trafiksystemet og ved genetablering af trafikken.

Følgende FKB'er hører under dette område:

FKB 2868 Personbefordring med metro og letbane

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Transportområdet har fået nye uddannelsesmæssige udfordringer i forhold til et nyt jobområde i Danmark: letbanetrafik. Letbanesystem er blevet taget i drift i Aarhus, Odense følger efter i 2020/2021 og siden kommer Hovedstadens Letbane. Letbanetrafik er skinebåret personbefordring i både bymiljøer og på selvstændige banestrækninger. Letbanetrafik indgår derfor i det normale trafikale billede i interaktion med krydsende færdsel fra gående, cyklister og kørende trafik. Letbanetrafik er styret af eget signalsystem med prioriteret kørsel, men ved kørsel i blandet trafik, er det de almindelige færdselsregler, som gælder. Dette stiller særlige krav til både letbaneførere og trafikstyringsmedarbejdere samt deres uddannelsesforløb.

Metrodrift i den københavnske metro er en minimetroløsning, som er et fuldautomatisk styret system uden fører om bord. Minimetroen kører på spor, som kun bruges af metroen selv og er således helt isoleret fra anden trafik. I stedet forefindes servicemedarbejdere, som hjælper passagerer, kontrollerer billetter mv. (kendt som Metro-steward). Disse medarbejdere har desuden kompetence til at udføre manuel fremføring af metrotog ved forskellige former for driftsforstyrrelser, fejl m.m. I de centrale dele af København kører metrotogene i tunneler under jorden. Fordelene ved dette system inkluderer korte tidsrum mellem togene, hvilket tillader brugen af kortere tog og perroner. Togene strømforsynes af en strømskinne (750 V jævnstrøm) tæt på jorden, hvilket giver nogle særlige sikkerhedsproblemer. I 2017 tog 63,5 mio. passagerer metroen fra de nuværende 22 stationer mellem Vanløse-Lufthavnen og Vanløse-Vestamager. Cityringen, den såkaldte M3 er åbnet i september 2019 med yderligere 17 stationer. Kort efter i starten af 2020 åbnede Cityringen, således at man også kan tage med metro fra to stationer i Nordhavn og i 2024 fra fem stationer i Sydhavn. Det betyder, at København snart er forbundet af 44 metrostationer.

Der er behov for at gennemgå alle TURs kompetencemål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer og for at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og beskriver de emner som indgår i prøven på de enkelte mål. Der søges derfor om midler til revision af 5 uddannelsesmål, hvoraf de 4 er overtaget fra anden FKB, og derfor skal gøres specifikke til metro og letbane. Denne opgave ses at høre under tema 4 gode målformuleringer og prøver.

Transporterhvervets Uddannelser skal desuden ansøge om midler til udvikling af 1 nyt uddannelsesmål om Manuel fremføring af førerløst tog i vinterhalvåret – ajourføring, da der er behov for en kort ajourføringsuddannelse af metrosteward til henholdsvis sommer- og vinterhalvår.

For at styrke udviklingen og undervisningen søges der også om midler til at udvikle 5 faglæreruddannelse inden for de reviderede og nyudviklet uddannelser.

Behovsredegørelse

Med åbning af de nye afsnit af metroen og de nye letbaner forventes en stigning i uddannelsesaktiviteten de kommende år.

Opsamling

Der ansøges om følgende:

Uddannelsesmål:

- 45261 Kundeservice. Ny titel Kundeservice i metro og letbane
- 45288 Billettering og kundeservice. Ny Titel Billettering og grundlæggende kundeservice i metro og letbane
- 45644 Kommunikation og kulturforståelse. Ny titel Kommunikation og kundeservice i metro og letbane
- 46493 Konfliktåndtering. Ny titel Konfliktåndtering i metro og letbane
- 48377 Manuel fremføring af førerløst tog – ajourføring på ½ dag
- NY - Manuel fremføring af førerløst tog i vinterhalvåret – ajourføring på ½ dag

Faglæreruddannelser:

- Kundeservice i metro og letbane
- Billettering og grundlæggende kundeservice i metro og letbane
- Kommunikation og kulturforståelse i metro og letbane
- Konfliktåndtering i metro og letbane
- Manuel fremføring af førerløst tog – ajourføring

Lufthavnsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe

Målgrupperne inden for lufthavnsområdet omfatter transportarbejdere i lufthavne, der udfører et arbejde indenfor et afgrænset område i lufthavnen eller i en relateret virksomhed, som er underleverandør til lufthavnen. Arbejdsopgaverne består typisk i:

- Bagagehåndtering
- Cargohåndtering
- Flysidefunktioner
- Markservice
- Support funktioner, f.eks. brand og redning, fly cleaning, catering, opbygning og transport af sikkerhedskontrolleret luftfragt
- Optankning af fly samt kørsel med benzin og olie.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

2794 transportarbejde i lufthavne

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Luftfarten spiller en stadig vigtigere rolle for transport af gods både som led i globaliseringen og som følge af de korte fragttider. Der forventes en gradvis øgning af persontrafikken, så den i løbet af de næste par år kommer op på tidligere niveau.

Et stigende krav om effektivisering, pandemisikring og nye samarbejdsflader i virksomhederne vil berøre flere jobfunktioner på området. Desuden er området præget af flere mindre entreprenører end tidligere, og at disse har andre måder at organisere arbejdet på. De øvrige specielle krav om sikkerhed og miljø vil ligeledes præge kravene til medarbejdernes kvalifikationer, herunder kan der også forventes større opmærksomhed på passageradfærd i lufthavne.

Desuden forventes der et kompetenceløft af medarbejderne i forhold til bedre helhedsforståelse omkring jobområdet samt bedre specifikke sprogkunderskaber.

Der søges derfor om midler til udvikling af 8 uddannelser, som tidligere er blevet bevilliget, men hvor andre mere presserende opgaver blev prioriteret. Da der fortsat er behov for uddannelser inden for regelgrundlag, forretningsforståelse, arbejdsplanlægning og sprog.

Der er endvidere behov for at gennemgå alle TURs kompetencemål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer og for at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå og beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. Da dette er en større opgave, vil dette arbejde blive gennemført over forventelig en tre årsperiode. For nærværende vil 12 mål blive gennemgået. Denne revision ses at høre under tema 4 gode målformuleringer og prøver.

Der ansøges om analyse til belysning af ændringer af uddannelsesbehov og jobfunktion i forbindelse med regelændringer, ny teknologi (herunder robot, drone osv.) og konsekvenser af covid-19/pandemiforebyggelse på udvalgte jobfunktioner inden for lufthavnsuddannelserne omfattet af FKB 2794 Transportarbejdere i lufthavne. Nogle af de emner, som forventes af få mere fokus de kommende år er f.eks. omstillingsparathed, ændrede og bredere jobfunktioner i et 5 årsperspektiv. Desuden omfatter analysen også en vurdering af om gentræning / ajourføringsuddannelse af medarbejdere, som har været sendt hjem eller medarbejdere, som er blevet afskediget pga. covid-19, men som efterfølgende genoptager arbejde inden for jobområde, herunder om dette medfører nye uddannelsesbehov. Der er i forbindelse hermed også behov for at se på, om de regelmæssige uddannelseskrav fra myndigheder, organisationer, lufthavne m.m., for at personale kan udføre specifikke jobfunktioner, medfører krav til uddannelse. Desuden skal projektet også omfatte et forsøg på kortlægning af, hvad der er den nye virkelighed i driften for lufthavnsarbejdere efter covid-19 f.eks. outsourcing af specifikke arbejdsopgaver fra flyselskaber til handlingselskaber mv. Er der f.eks. forventninger til mere generelle regler og mindre specifikke regler fra de enkelte luftfartsselskaber for f.eks. bagage, afisning m.m. Og hvad kommer det til at betyde for uddannelsesbehovet. I tilknytning til analysen søges der om midler til revision af FKB 2794 transportarbejde i lufthavne, således at konklusionerne fra analysen kan indarbejdes i denne.

For at styrke udviklingen og undervisningen søges der også om midler til at udvikle 11 faglæreruddannelse inden for de reviderede uddannelser og de nyudviklede uddannelser.

Behovsredegørelse

Det forventes, at de nye uddannelser vil medføre en fokuseret uddannelsesindsats og stigende uddannelsesaktivitet samt øget efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft.

Opsamling

Der ansøges om følgende:

Revision af FKB.

2794 Transportarbejde i lufthavne

Analyser.

Analyse af ny teknologi i Lufthavne

Uddannelsesmål.

- NY - Arbejdsplanlægning og samarbejde, lufthavn
- NY - Arbejdsplanlægning og samarbejde, lufthavn, ajourføring
- NY - Grundlæggende regelforståelse, lufthavn
- NY - Grundlæggende regelforståelse, lufthavn, ajourføring
- NY - Forretningsforståelse for transportarbejdere i lufthavn
- NY - Forretningsforståelse for transportarbejdere i lufthavn, ajourføring
- NY - Brancherettet engelsk, lufthavn
- NY - Brancherettet engelsk, lufthavn, ajourføring
- 46509 Lodstjeneste i lufthavn
- 47316 Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads
- 47405 Afgangstjek og afsend af fly fra standplads-ajour
- 47858 Lufthavnenes it-systemer, ajour
- 47859 Aflæsning af data i lufthavnens it-systemer
- 47860 Registrering af data i lufthavnens it-systemer
- 47924 Skubning af fly
- 47925 Skubning af fly, ajourføring
- 48208 Aircargo Warehouse, stykgods
- 48209 Aircargo Warehouse, stykgods, ajourføring
- 48210 Aircargo Warehouse, Opbygning af ULD
- 48211 Aircargo Warehouse, ULD ajourføring

Faglæreruddannelse.

- Arbejdsplanlægning og samarbejde, lufthavn; grunduddannelse og ajourføring
- Grundlæggende regelforståelse, lufthavn; grunduddannelse og ajourføring
- Forretningsforståelse for transportarbejdere i lufthavn; grunduddannelse og ajourføring
- Brancherettet engelsk, lufthavn; grunduddannelse og ajourføring
- Revideret 46509 Lodstjeneste i lufthavn
- Revideret 47316, 47405 Afgangstjek og afsendelse af fly fra standplads; grunduddannelse og ajourføring
- Revideret 47859 Aflæsning af data i lufthavnens it-systemer
- Revideret 47860 Registrering af data i lufthavnens it-systemer
- Revideret 47924, 47925 Skubning af fly; grunduddannelse og ajourføring
- Revideret 48208, 47209 Aircargo Warehouse, stykgods; grunduddannelse og ajourføring
- Revideret 48210, 48211 Aircargo Warehouse, Opbygning af ULD; grunduddannelse og ajourføring

Togklargøringsområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020.

Målgruppe

Målgrupperne under togklargøringsområdet omfatter medarbejdere der udfører klargørings-, rangerings- og kørselsopgaver indenfor både person- og godstog samt S-tog. Arbejdsopgaverne kan være meget forskellige for persontog og godstog og omfatter både arbejde direkte på toget, på perron og stationsområde samt arbejdsopgaver i forbindelse med tunnelkørsel.

Følgende FKB'er hører ind under dette område:

FKB 2869 Klargøring af og tunnelkørsel med togmateriel

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Den positive udvikling i den indenlandske godstogsdrift ser ud til at fortsætte. Årsagen til dette formodes dels at være øgede udgifter til visse former for landevejstransport samt politisk vilje i hele EU-området til at flytte gods fra landevej til bane.

Der er stort politisk fokus på den indenlandske persontogsdrift, hvor der er politisk vilje til at flytte persontrafik fra landevej til bane. Dette gælder både for S-tog samt for regional- og fjerntog. Desuden vil indførelse af ERTMS, nyt radiosystem og GPS-baseret togkontrolanlæg på det danske jernbaneanlæg få indflydelse på togdriften og herunder rangeringsopgaver mm. Det er dog ikke helt afklaret, hvornår dette bør afspejle sig i AMU-systemet i forhold til den regelmæssige efter- og videreuddannelse.

Der er behov for at udvikle en uddannelse omkring Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie godstog, for at supplere den tilsvarende inden for persontog.

Der er behov for at gennemgå alle TURs kompetencemål både i forhold til at opdatere dem i forhold til udviklingen i branchen og nye krav til kompetencer og for at sikre fokuserede målformuleringer, så de bliver bedre afgrænsede og mere entydige i deres beskrivelse af de arbejdsmarkedsrettede kompetencer, deltagerne skal opnå, og beskriver de emner, som indgår i prøven på de enkelte mål. Der søges derfor om midler til en revision af 1 uddannelsesmål, 48705 Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie persontog. Denne opgave ses at ligge under tema 4 gode målformuleringer og prøver.

For at styrke udviklingen og undervisningen søges der også om midler til at udvikle 2 faglæreruddannelser inden for den reviderede uddannelse og den nyudviklede uddannelse.

Behovsredegørelse

Der forventes at være et tilsvarende uddannelsesaktivitetsniveau i den kommende periode.

Opsamling

Der ansøges om følgende:

Uddannelsesmål.

- NY - Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie godstog
- 48705 Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie persontog

Faglæreruddannelse.

- Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie godstog
- Materielsikkerhed på jernbanemateriel, boogie persontog

Erhvervsfiskerområdet – ansøgning om midler til udvikling 2020

Målgruppe

Erhvervsfiskere der er beskæftiget på dæk, i styrehus og i maskinrum. Erhvervsfiskere er typisk aflønnet efter principperne for partsfiskere. En eller flere af medlemmer af besætningen kan være ejer af fartøjet, eller fartøjet kan være ejet af en ejerkreds på land. Der er ca. 4700 erhvervsfiskere i Danmark.

Lodsmedhjælpere og båds mænd ansat ved lodserierne. Antallet i målgruppen er ca. 150.

Følgende FKB hører under dette område:

2744 Erhvervsfiskere

Udviklingen inden for brancheområdet og heraf afledte uddannelsesbehov

Den danske fiskerisektor bidrager betragteligt til den danske økonomi. Når alle aktiviteter lægges sammen, fra fisken fanges og landes i havnene, til forarbejdning og eksport til nære og fjerne markeder, hos underleverandører og afledt gennem forbrug i Danmark – bidrager fiskerisektoren med i alt 13,6 mia. kr. til bruttonationalprodukt (BNP) og målt på beskæftigelsen med 16.100 årsværk.

Sektoren omsatte i 2018 for 33,8 mia. kr. (inkl. interne køb og salg af varer og tjenester).

Fiskerisektorens aktiviteter foregår hovedsageligt i danske lokalsamfund og særligt i Nord- og Vestjylland. Fiskerisektorens betydning er her af stor betydning. Beskæftigelsen og store dele af det lokale erhvervsliv i og omkring havnene er direkte og indirekte knyttet til fiskerisektoren. I 2018 var mere end 90% af danske fiskeres landinger bæredygtighedscertificeret med MSC-mærket.

Erhvervsfiskeriet gennemgår i øjeblikket en rivende teknologisk udvikling og omstilling. Fra at skulle betjene forholdsvist enkelt og lavteknologisk udstyr, skal erhvervsfiskeren i dag forholde sig til helt andre komplicerede styringsteknikker og anlæg. Erhvervsfiskerne og skipperne/rederne skal omsætte de stadigt

stigende teknologiske udfordringer til praktisk handling. Vedligeholdelse og mindre reparationer af teknisk udstyr og fiskeredskaber skal kunne foretages til søs, så tabet af havdage minimeres. Erhvervsfiskeriet er derfor meget afhængigt af dygtige og faglærte medarbejdere, hvis kvalifikationer og viden direkte påvirker kvaliteten af produkter og tjenester.

Behovet for nye kompetencer stiller nye krav til fiskeriuddannelserne. Erhvervsfiskere har ikke tradition for at videreudanne sig, hvorfor løsningen på udfordringerne også forudsætter nytænkning i forhold til nye og mere praksisnære læringsfaciliteter.

Fiskerierhvervet vil inden for få år formentligt stå overfor udfordringer med manglende arbejdskraft. Gennemsnitsalderen for erhvervsfiskere i Danmark er siden år 2007 og til i dag, steget fra 45 år til 52 år. Der er desværre alt for få unge til at tage over. Fiskeriskolen har også vanskeligt ved at skaffe elever nok til de praktikpladser der er. Der er behov for at kompetenceudvikle nye målgrupper, som ikke tidligere har haft for vane for at uddanne sig inden for erhvervsfiskeriområdet.

Virkningerne af de ovenfor omtalte udviklingstendenser er, at der stilles stadig større krav til medarbejdernes kompetencer og et øget behov for uddannelse af nye medarbejdere. På denne baggrund finder udvalget det vigtigt, at der arbejdes videre med faglærerudvikling. Det er fundamentalt for branchen, at undervisere inden for brancheområdet er helt opdaterede på bl.a. sikkerhed og de nye teknologier inden for jobområderne.

Erhvervsfiskerens arbejde er meget varieret og spænder fra dæks- og lastarbejde over kabys- og motortjeneste til navigering, styring og manøvrering af fartøjet under fiskeri og sejlads.

Erhvervsfiskere skal desuden kunne håndtere og vedligeholde en række forskellige fiskeredskaber, afhængig af de aktuelle fangstmuligheder. Derfor er kendskab til almindeligt forekommende fiskeredskaber, deres betegnelse, opbygning og vedligeholdelse, vigtig. Endvidere skal erhvervsfiskeren have kendskab til vodbinderarbejde og de anvendte materialer. Endelig er fiskeriet i dag et så lovreguleret erhverv, at erhvervsfiskeren skal være bekendt med de lovmæssige krav til fiskeredskaberne samt regler for kvoter og havdage.

Erhvervsfiskeren skal have kendskab til havbiologi, økosystemer, biologisk rådgivning og ressourceforvaltning for fremme af et bæredygtigt fiskeri.

Der er løbende behov for at revidere uddannelserne inden for branchen med henblik på at sikre, at de følger med udviklingen og gældende ret på området.

Behovsredegørelse

Uddannelsesaktiviteten forventes at være på samme niveau som 2020 i den kommende periode.

Opsamling

Der ansøges om udviklingsmidler til følgende:

Uddannelsesmål

- 45246 Vedligeholdelse af fiskeredskaber
- 46665 Gældende lovgivning inden for fiskeriområdet
- 47881 Kabystjeneste - for besætning på skib

Faglæruddannelser:

- EGDIC – elektroniske søkort og radar
- Ny teknologi i fiskerierhvervet

TUR samlede ansøgning 2020

Den 23. september 2020

På vegne af Transporterhvervets Uddannelser

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Pernille H.', written in a cursive style.

Pernille Hedin
Sekretariatschef
Transporterhvervets Uddannelser

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse 2021

Indhold

1. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet for erhvervsrettede velfærdsuddannelser	2
1.1 Udvalgets indsatsområder	3
2. Udviklingen på de enkelte FKB'ers område	5
2.1 FKB 2222: Ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi	5
2.2 FKB 2223: Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap	7
2.3 FKB 2272: Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet	9
2.4 FKB 2629: Pædagogisk arbejde med børn og unge	10
2.5 FKB 2726: Arbejde på klubområdet og i kulturhuse	13
2.6 FKB 2688: Patientrelateret service på sygehusene	14
2.7 FKB 2274: Det audiologiske og neurofysiologiske område	15
3. Tværgående indsatser	16
3.1 Stigende efterspørgsel efter digitale kompetencer	16
3.2 Praktikvejledning	16
4. Behov for udvikling af læreruddannelse	17
5. Samlet konklusion på udvalgenes samlede aktivitet på tværs af jobområder (med samlet opstilling af hvad der søges tilskud til)	18

1. Redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet for erhvervsrettede velfærdsuddannelser

Flere ældre med plejebehov, færre ansøgere til social- og sundhedsuddannelserne og et højt antal medarbejdere, som snart går på pension betyder, at udfordringerne med rekruttering og fastholdelse på sundheds-, ældre- og socialområdet bliver større i de kommende år.

Det er især i dette lys, at parterne på området, herunder FOA, KL og Danske Regioner har samlet ressourcerne og fusioneret det tidligere EPOS og det tidligere PASS i et nyt fællesudvalg for de erhvervsrettede velfærdsuddannelser (FEVU). Parterne forventer at stå stærkere til at løse rekrutteringsudfordringerne til især social- og sundhedsområdet og skabe øget kvalitet i efteruddannelses tilbuddene.

Rekruttering til sundheds-, ældre- og socialområdet er derfor én af de væsentligste uddannelsespolitiske dagsordener for FEVU, og udvalget ser AMU-uddannelserne og et stærkere samspil mellem AMU og EUD som et vigtigt redskab i dette arbejde.

Mangel på arbejdskraft på social- og sundhedsområdet

Regeringen, KL og Danske Regioner nedsatte i 2019 en task force, der fik til opgave at drøfte rekruttering af social- og sundhedsmedarbejdere, samt hvordan flere medarbejdere får mulighed for at gå op i tid, hvordan sygefraværet nedbringes og hvordan medarbejdernes kompetencer udnyttes bedst muligt. Gruppen har gennemført en række analyser af rekrutteringen og optaget på social- og sundhedsuddannelserne samt social- og sundhedsmedarbejdernes beskæftigelsesadfærd. Task force gruppen fremsendte sin endelige rapport "Veje til flere hænder" i maj, 2020.

Den demografiske udvikling tilsiger, fremgår det af rapporten, at der frem mod 2030 vil være 150.000 flere ældre over 80 år. Denne aldersgruppe forventes at have plejebehov og dermed vil der ske en efterspørgsel efter flere sundhedsfaglige medarbejdere til området.

Trods stigning i den samlede medarbejdergruppe til at varetage pleje og omsorgsopgaver i forhold til såvel den stigende ældregruppe, som syge og fysisk/psykisk handicappede borgere modsvarer arbejdsstyrken ikke den demografiske udvikling. Det fremgår således, at der er sket et fald i søgningen til social- og sundhedsuddannelserne på ca. 25 pct. fra 12.200 elever i 2015 til 9.200 elever i 2018¹. Samtidig er der sket et fald i antallet af færdiguddannede fra SOSU-uddannelserne på ca. 65 pct. fra 8.200 i 2016 til 2.800 i 2019²

Omkring 75% af de uddannede social- og sundhedsmedarbejdere arbejder på deltid, og der er stor afgang fra jobområdet. 10 år efter afsluttet uddannelse er andelen af social- og sundhedsassistenter beskæftiget indenfor det offentlige sundheds- ældre- og socialområde reduceret til ca. 60% og for social- og sundhedshjælpere reduceret til ca. 35%. Samtidig er der næsten ingen ledighed blandt de uddannede faggrupper, ca. 2 - 4% i 2018³

Derfor vil det være nødvendigt at gennemføre særlige indsatser for at øge rekrutteringen og mindske frafaldet på erhvervsuddannelserne for at kunne imødekomme den forventede stigende

¹ Veje til flere hænder, 2020

² Antallet af fuldførte skal dog tolkes med stor varsomhed, da disse tal afspejler delvist en omlægning fra en trindelt uddannelse til i stedet to selvstændige uddannelser. Der er en forventet nedgang i antal nyuddannede social- og sundhedsassistenter i 2018 og 19 fordi uddannelsen er blevet længere. (Undervisningsministeriets datavarehus, sept. 2020.)

³ Veje til flere hænder, Taskforcen 2020

efterspørgsel efter medarbejdere på sundheds-, ældre- og socialområdet, ligesom det er helt centralt at der er en god sammenhæng til AMU-uddannelserne på området.

COVID-19 situationen har ført til en vækst af antallet af ledige på ca. 25 pct. fra 241.4331 nytilmeldte af ledige i perioden 9. marts til 6. september 2020 mod 193.638 i samme periode i 2019. (Jobindsats.dk, STAR). Derfor har FEVU igangsat en kortlægning af hvem de nytilmeldte ledige er, mhp. at undersøge muligheder og barrierer for at opkvalificere disse ledige til sundheds- og omsorgsområdet. Dette fokus vil fortsat fylde for udvalgets arbejde i det kommende år og vil naturligvis følge op på analysens resultater.

Stigende behov for digitale kompetencer

Den nuværende COVID-19 situation har haft stor indflydelse på arbejdsmarkedet på udvalgets områder. På sundheds- og ældreområdet har social- og sundhedsmedarbejderne været i front og skulle tilpasse plejen til nye retningslinjer. FEVU udviklet en ny midlertidig COVID-19 AMU-uddannelse, som skulle sikre et digitalt uddannelsesstilbud til nye ufaglærte og ledige, som ville kunne bistå med opgaverne.

COVID-19 situationen har bevirket nedgang i AMU-udbuddet, men udbyderne har haft mulighed for at gennemføre uddannelse med digitale undervisningsformer. Tilbage meldinger fra LUU og skoler tilkendegiver dog, at målgrupperne har behov for øgede digitale kompetencer for at denne mulighed skal kunne udnyttes i større skala.

Samtidig ser udvalget et bredt behov for flere digitale kompetencer hos medarbejderne, både i forhold til konkrete opgaver og i forhold til en mere digital kompetenceprofil.

Antallet af borgere med demenssygdomme stiger

Sundheds- og ældreministeriet anslår, at 15.000 danskere hvert år rammes af demens. Regeringen og Folketingets satspuljepartier indgik derfor i efteråret 2015 en aftale om at afsætte midler til at understøtte udviklingen på demensområdet. Dette blev i 2016 udmøntet i Den nationale demenshandlingsplan 2025. Demensområdet er på den baggrund fortsat et særligt fokusområde for udvalget.

Aftale om højere normering på dagtilbudsområdet

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet har indgået en politisk aftale om at indføre lovbundne minimumsnormeringer, således at de er fuldt indfasede i 2025.

FEVU vil følge udviklingen mhp. at sikre, at der findes de relevante AMU-tilbud på området.

1.1 Udvalgets indsatsområder

FEVU arbejder overordnet set på at forbedre sammenhænge og synergi mellem AMU og EUD og øge mulighederne for, at det samlede uddannelsesstilbud modsvarer arbejdsmarkedets behov. Udvalget har fastlagt tre temaer for udviklingen af udvalgets AMU-tilbud, som bl.a. er begrundet i rekrutteringsudfordringen på sundheds- og ældreområdet.

Udvalgets prioriterede temaer er følgende:

- En styrket rekrutteringsindsats med fokus på ny-ledige og fleksible overgange til EUD
Udvalget har fokus på om AMU-udbuddet kan kvalificeres for at motivere ledige og brancheskiftende til at søge ind på især social- og sundhedsområdet. I denne sammenhæng undersøges også muligheder for at AMU-pakker kan give merit i forhold til erhvervsuddannelserne.

- Fastholdelse med fokus på karriereveje for uddannede medarbejdergrupper
Udvalget har endvidere fokus på, at efteruddannelsestilbuddet for allerede uddannede medarbejdere er relevant og ønsker at tydeliggøre sammenhænge mellem udbuddet og typiske jobprofiler og karriereveje på jobområderne
- Styrket kvalitet af praktikforløb
Udvalget har fokus på kvaliteten af praktikuddannelsen på erhvervsuddannelserne og ønsker at fremme et relevant AMU-udbud, der kan understøtte praktikvejledningen.

Med udgangspunkt i disse temaer ser FEVU særligt muligheder for, at to af de fire temaer, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har beskrevet for UUL-puljen 2020-22 kan understøtte udvalgets arbejde:

- 1) Digital læring i AMU
Udvalget ser i temaet "*digital læring i AMU*" mulighed for at understøtte målgruppernes kompetenceudvikling med moderne teknologier og fleksible læringsformer. Udvalget ønsker både at øge målgruppernes digitale kompetencer på jobområderne og at fremme arbejdet med at udbyde et mere fleksibelt AMU vha. digitale metoder.
- 2) Kompetenceløft med vejledende forløb/strukturer af arbejdsmarkedsuddannelserne
Udvalget har som indsatsområde, at AMU på udvalgets område i højere grad udbydes i forløb og ikke blot som enkeltuddannelser. Dette skal synliggøre attraktive veje til kvalificering for såvel jobsøgende til området, som for allerede ansatte medarbejdere, der ønsker specialisering og fordybelse. Udvalget arbejder for at øge mulighederne for, at specifikke forløb kan give merit i forhold til erhvervsuddannelserne og på sigt muligvis til videreuddannelse.

I det følgende vil udvalget udfolde hvordan disse indsatsområder konkretiseres i forhold til udvalgets syv FKB'er, og hvilke uddannelser, læreruddannelser og analyser udvalget derfor søger om midler fra UUL-puljen til i 2021-2022.

2. Udviklingen på de enkelte FKB'ers område

2.1 FKB 2222: Ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Aeldrepleje-sygepleje-og-sundhed-i-kommunalt-regi>

Behovsredegørelse

Der er sket et fald i AMU-aktivitet inden for FKB 2222, fra 22.112 deltagere i 2018 til 18.292 deltagere i 2019. Faldet i aktiviteten kan i høj grad tilskrives et aktivitetsfald på AMU-uddannelserne inden for rehabilitering, samt faglig styring og dokumentation FS III, som vurderes at være et udtryk for at det største kompetenceudviklingsbehov inden for disse områder er dækket i sektoren.

Der forventes et stort fald i aktiviteten i 2020 pga. corona-pandemien, mens det forventes at aktiviteten igen vil stige i 2021.

Tabel 2.1: Udviklingen i antal deltagere på FKB 2222, 2014-2019

FKB	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi	35.438	21.382	15.507	15.662	22.112	18.292	fald	Let stigning

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er opnået ved tilmeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

Nytilmeldte ledige på arbejdsmarkedet og rekruttering til social- og sundhedsområdet

I øjeblikket er der et stort antal nyledige grundet den særlige situation som Coronaepidemien har medført. Der var således 241.431 nytilmeldte ledige i perioden 9. marts til 6. september 2020 mod 193.638 i samme periode i 2019.

Disse ledige kan have forskellig uddannelsesmæssig- og jobmæssig baggrund, men det er udvalgets formodning, at der blandt de ledige vil være en gruppe, der kan se sig selv i et kommende brancheskift til ældre- og sundhedsområdet. Udvalget har derfor igangsat en kortlægning af målgruppen af nytilmeldte ledige for at rekruttere målrettet mod denne målgruppe.

Som del af undersøgelsen spørges der ind til behov for nye initiativer i forhold til de allerede eksisterende tiltag af AMU-uddannelser med fokus på at rekruttere til social- og sundhedsområdet. Ligeledes om motivations – og fastholdelsesfaktorer i form af efter-videreuddannelsesmuligheder. FEVU forventer i forlængelse af denne analyse, et behov for udvikling af nye uddannelser eller revision af eksisterende uddannelser, så udbuddet kan bidrage mere effektivt til rekruttering af ledige til social- og sundhedsområdet.

Det demensfaglige område

Videncenter for Demens opgør, at 89.985 mennesker har en demenssygdom (2018-tal) og dette antal forventes at stige i de kommende år som følge af den demografiske udvikling med flere ældre, og en bedre og mere præcis diagnosticering. Flere og flere yngre personer i aldersgruppen

50-70 år diagnosticeres med demens. Sundheds- og ældreministeriet anslår, at omkring 15.000 danskere rammes af demens hvert år.

Alle medarbejdere indenfor sundheds, ældre- og socialområdet beskæftiget i hjemmepleje, plejecentre, særlige demensafsnit, visitation, genoptræning, aktivitets- og dagcentre, samt til dels også i botilbud for mennesker med udviklingshæmning mv., vil fremover møde mennesker med en demenssygdom.

Det vil stille krav til differentieret kompetenceudvikling hos unge, nyansatte og ældre medarbejdergrupper, der skal imødegå komplekse udfordringer og have blik for omsorgsmæssige opgaver samt fx opsporing, forebyggende tiltag, magtanvendelseslovgivning og velfærdsteknologiske løsninger.

Udvalget har en række AMU-uddannelser, der omhandler det demensfaglige område. Der er allerede en høj aktivitet på disse uddannelser, og set i lyset af de fremtidige kompetencebehov, forventes en stigende efterspørgsel.

Som følge af initiativet i Den nationale demenshandlingsplan 2025⁴ og den lokale efterspørgsel vurderer udvalget, at der er behov for en analyse af demensområdet i forhold til en yderligere afdekning af brugen af AMU-uddannelserne. Dette set i relation til hvilken kompetenceudvikling der efterspørges i forhold til aktuelle udfordringer samt om mere synlige AMU-uddannelsesveje frem mod yderligere videreuddannelse kan understøtte en bedre kvalitet i pleje og omsorg af personer med demens.

Delkonklusion vedr. ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi

Der forventes en faldende aktivitet i 2020 pga. corona-pandemien. Aktiviteten forventes at stige igen i 2021.

På baggrund af ovenstående beskrivelse af udviklingen på jobområdet søges UUL-midler til

- tre nye AMU-uddannelser målrettet ledige
- en analyse af kompetencebehov og udvikling af uddannelsesforløb på demensområdet

Forslag til projektansøgning for demensanalyse er vedlagt som bilag.

⁴ <https://www.sst.dk/da/viden/demens/den-nationale-demenshandlingsplan-2025>

2.2 FKB 2223: Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Socialpsykiatri-og-fysiskpsykisk-handicap>

Behovsredegørelse

Der har været en mindre nedgang i aktiviteten på FKB'en fra 13.631 deltagere i 2018 til 12.769 deltagere i 2019 på den samlede FKB 2223. Der forventes et stort fald i aktiviteten igen i 2020 pga. corona-pandemien, mens det forventes at aktiviteten igen vil stige let i 2021.

Tabel 2.2: Udviklingen i antal deltagere på FKB 2223, 2014-2019

FKB	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap	14.876	10.907	8.578	8.836	13.631	12.769	Fald	Let stigning

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

I 2016 modtog omkring 31.000 voksne borgere med psykiske vanskeligheder ydelser efter service-loven. Antallet af borgere, der modtager hjælp i socialpsykiatrien, er ifølge Socialstyrelsen steget med 17 pct. fra 2014 til 2017. Borgere med psykiske vanskeligheder omfatter både borgere med lettere vanskeligheder samt borgere med komplekse behov, der udskrives fra behandlingspsykiatrien⁵.

Ny analyse på det socialpsykiatriske område dokumenterer nye uddannelsesbehov

I perioden 2019-22 har socialstyrelsen iværksat en række initiativer under overskriften 'En styrket indsats i kvaliteten i socialpsykiatrien', der tilbyder landets kommuner et samlet videns- og kvalitetsløft og dermed bedre indsatser til mennesker med psykiske vanskeligheder.

Formålet er at give hele socialpsykiatrien et væsentligt videns- og kompetenceløft indenfor centrale temaer som rehabilitering og recovery, inddragelse og medbestemmelse, helhed og sammenhæng, pårørende, misbrug, peers, fritid, sundhed, civilsamfund, uddannelse og beskæftigelse samt arbejdet med dokumentation af progression og udvikling for borgerne.

Udvalget har i 2020 afsluttet en analyse: *"Udvikling i AMU-målgruppens jobprofil, rolle og arbejdsproces på det socialpsykiatriske jobområde"*.

Analysen beskriver en øget kompleksitet på det socialpsykiatriske jobområde. Ligeledes peger analysen på, at der i arbejdet med recovery stilles krav om, at medarbejderne fastholder fokus på borgerens udvikling i de praktiske opgaver; møder borgeren med ligeværdighed; bruger relationen i arbejdet; samt kan håndtere det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde med blandt andet bostøtte og hjemmepleje.

⁵ <https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/handicap/styrket-kvalitet-i-socialpsykiatrien/styrket-kvalitet-i-socialpsykiatrien>

På baggrund af analysens anbefalinger ansøges om udvikling af 2 nye uddannelser, som udvalget vurderer, ikke er dækket af det eksisterende AMU-udbud. Uddannelserne skal fokusere på to aspekter af den socialpsykiatriske praksis, hvor udbuddet er mest mangelfuldt: En uddannelse, der skal understøtte borgerens deltagelse i samfundslivet og en uddannelse om arbejdet med tværfaglig og tværsektoriel koordination.

Blandt FKB'ens samlede række af uddannelser ses fortsat aktivitet på uddannelser indenfor dokumentationspraksis på området. Her har det især været stigende efterspørgsel på uddannelser om arbejdet med handleplaner og pædagogiske planer, effektmåling, arbejdet med kvalitetsstandards, patientsikkerhed og utilsigtede hændelser.

Tilsvarende høj aktivitet ses i brugen af AMU-uddannelser, der omhandler kommunikation, magt, voldsforebyggelse og konfliktløsning, samt særlig viden og tilgange indenfor socialpædagogik, aktiverende metoder, udviklings- og adfærdsforstyrrelser, voksenhandicap- aldring og demens.

Flere lokale uddannelsesudvalg indmelder en stigende bekymring for de nuværende kortere uddannede medarbejdergruppers kompetencer i forhold til ovennævnte bevægelser og øgede jobkrav på området på det specialiserede socialområde.

Udvalget forventer på baggrund af allerede tildelte UUL-midler at igangsætte en analyse i foråret 2021, med fokus på et relevant, overskueligt og fremtidssikret uddannelsesudbud på det specialiserede socialområde.

Delkonklusion vedr. Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap

Der forventes en faldende aktivitet i 2020 pga. Corona-pandemien. Aktiviteten forventes at stige igen i 2021

På baggrund af ovenstående beskrivelse af udviklingen på FKB'ens område og den netop afsluttede analyse om AMU-målgruppens jobprofil og udbuddet på det socialpsykiatriske område ansøges om UUL-midler til

- udvikling af to nye uddannelser
 - Understøtte udsatte borgers deltagelse i samfundslivet
 - Arbejdet med tværfaglig og tværsektoriel koordination i socialpsykiatrien

2.3 FKB 2272: Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Sundheds-og-sygeplejeopgaver-i-sygehusvaesenet>

Behovsredegørelse

Der har været et kraftigt fald i udviklingen på jobområdet for FKB'en Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet fra 5.378 deltagere i 2014 til 1.393 i 2019. Udvalget har ikke en dokumenteret forklaring på dette fald, men indmeldinger fra LUU viser, at faldet forventes at fortsætte.

Tabel 2.3: Udviklingen i antal deltagere på FKB 2272 i sygehusvæsenet, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet	5.378	4.196	5.088	3.721	3.679	1.393	fald	fald

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

Sundheds- og sygeplejeområdet har igennem flere år været båret af en dagsorden om tidlig udskrivning af patienter fra sygehusene, og som følge heraf flytning af opgaver fra det regionale til det kommunale område. Flere komplekse behandlingsopgaver løses i det nære sundhedsvæsen udenfor sygehusregi, hvilket både stiller krav til medarbejdernes kompetence på plejecentrene og i hjemmeplejen og hos de social- og sundhedsassistenter, der varetager sygeplejefag på sygehusene.

Regionerne udvikler i tæt samarbejde med kommunerne nye tilbud, hvor behandlingen flyttes fra sygehusene til patienternes nærområde, evt. til eget hjem. Udviklingen stiller krav til medarbejdernes viden om de regionale og kommunale tilbud samt til evnen til at kunne medvirke ved koordinering af indsatsen.

I regionerne er der fokus på den patientnære tilgang til borgeren i form af aktiv patientstøtte og patientuddannelse. Den sundhedspædagogiske tilgang er i fokus. Dette kan forventes at få betydning for AMU-målgruppens kompetencebehov.

Sundhedsstyrelsen anbefalede i 2017 i rapporten "Anbefalinger for den palliative indsats"⁶, at der er behov for at løfte kvaliteten af den palliative indsats og understøtte det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde for hermed at skabe indsatser af høj faglig kvalitet og sammenhæng i patientforløbet.

Som følge heraf har udvalget netop revideret to uddannelser indenfor det palliative område samt udviklet to nye uddannelser i sygepleje i den grundlæggende og avancerede palliative indsats.

Delkonklusion vedr. Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet

Der søges ikke om UUL-midler til FKB Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet.

⁶ <https://www.sst.dk/da/sygdom-og-behandling/~media/79CB83AB4DF74C80837BAAAD55347D0D.ashx>

2.4 FKB 2629: Pædagogisk arbejde med børn og unge

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Paedagogisk-arbejde-med-boern-og-unge>

Behovsredegørelse

Aktiviteten på FKB'en Pædagogisk arbejde med børn og unge har været faldende over en årrække, men i 2019 ses en stigning næsten svarende til niveauet i 2014, som var det hidtil højeste.

Den forventede stigning begrundes af de lokale uddannelsesudvalg med en stigende efterspørgsel efter kompetencer hos medarbejdere på jobområdet relateret til implementeringen af Den styrkede pædagogiske læreplan.

Tabel 2.4: Udviklingen i antal deltagere på FKB 2629, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Forv. 2020	Forv. 2021
Pædagogisk arbejde med børn og unge	13.576	12.632	9.900	8.151	10.420	13.418	fald	stigning

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

Der forventes en stigende efterspørgsel efter faglærte medarbejdere på dagtilbudsområdet for at kunne opfylde den politiske målsætning om højere uddannelsesniveau i daginstitutionerne. Ufaglærte medarbejdere i landets dagtilbud udgør i dag af ca. 40 % af arbejdsstyrken på institutionerne⁷.

I juni 2020 var der ansat 9.063 dagplejere i kommunerne. Heraf er 1.243 pædagogiske assistenter, svarende til 13,7 %⁸

Der er således et stort grundlag for at efterspørge AMU-uddannelser, som kan tilbyde kompetenceudvikling for den ufaglærte medarbejdergruppe, og der ses en stigende aktivitet på området.

Vækst i AMU-aktiviteten i 2019 kan især tilskrives brug af basismoduler målrettet implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Især AMU-uddannelsen "Den styrkede pædagogiske læreplan" har oplevet en markant stigning fra 69 deltagere i 2018, hvor uddannelsen blev oprettet, til 1.969 deltagere i 2019.

FEVU arbejder aktuelt på revision af fire AMU-uddannelser, der omhandler selve målene i læreplanstemaerne i den styrkede pædagogiske læreplan og forventer at revisionen er afsluttet efter året 2020. Se oversigt over det samlede fleksible udbud af AMU-uddannelser på dagtilbudsområdet i forbindelse med den styrkede pædagogiske læreplan⁹

⁷ <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/paedagogisk-personale-daginstitutioner-uddannelse>

⁸ KRL - det kommunale og regionale løndatakontor.

⁹ <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/Dagtilbud/Model>

Dagtilbudsområdet

I indmeldingerne fra LUU beskrives et kommende kompetenceudviklingsbehov omkring evalueringskulturen på arbejdspladsen for at udvikle det pædagogiske grundlag lokalt. Det pædagogiske personale og ledelsen skal forholde sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, som en del af den styrkede pædagogiske læreplan. Uddannelsen skal omhandle arbejdet med den konkrete evalueringskultur i hverdagen.

De lokale uddannelsesudvalg har ligeledes beskrevet et behov for en revision af AMU-uddannelsen Børns leg. Børns leg har en dobbelthed, fordi leg både har en værdi i sig selv og samtidig er blevet en pædagogisk aktivitet. Netop den kritiske refleksion i forhold til legens væsen og betydning ønskes fremskrevet i revisionen af uddannelsen "Børns leg".

Den daværende regering besluttede i 2018 en særlig indsats for små børn "1000-dages programmet – en bedre start på livet"¹⁰. Indsatsen er understøttet af puljemidler 2019-2022 fra Børne- og undervisningsministeriet målrettet kompetenceløft af pædagoger og dagplejere (PAU-uddannede), der arbejder med 0-2-årige børn fra sårbare familier. De lokale uddannelsesudvalg tilkendegiver, at der også er behov for at øvrige medarbejdergrupper på dagtilbudsområdet har indsigt i og kan arbejde ud fra disse målsætninger. Derfor ønsker udvalget at søge UUL-midler til udvikling af en ny uddannelse om det pædagogiske og rationelle blik for det 0 – 2 årige barn.

Skole- og SFO-området

En undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (2017)¹¹ konkluderer, at der er brug for et tættere samarbejde mellem SFO og skole, for at sikre overgangen fra SFO til skole. Undersøgelsen konkluderer, at der hersker forskellige pædagogikker henholdsvis i SFO og skole. Hvor skolen er præget af en målstyret pædagogik med afsæt i læreplaner og mål, så bygger SFO'en på fritidspædagogik. Med udgangspunkt i udviklingen på skole- og SFO-området vurderes det i rapporten, at der vil blive stillet yderligere krav til de pædagogiske målgruppers arbejde med at fremme børnenes trivsel og skabe sammenhænge mellem skole og fritidstilbud. Udvalget vil følge udviklingen mhp. at vurdere behovet for at tilpasse AMU-udbuddet.

Famlieplejeområdet

I 2018 indgik satspuljepartierne en aftale om et større initiativ "*Mere kvalitet i plejefamilier – en bedre opvækst for det anbragte barn*", der skal sikre et løft af plejefamilieområdet. Med initiativet valgte man at afsætte midler til at fortsætte det kommunale netværk på familieplejeområdet frem til 2021. Samtidig var der politisk enighed om, at der med Satspuljen på børne- og socialområdet 2018-2021¹² skal sikres øget kvalitet i plejefamilieanbringelserne, så børnene får den indsats, de har brug for.

I dette initiativ har der været fokus på indføring af nye plejefamilietyper og et nyt koncept for godkendelsen af plejefamilier. Der ønskes en mere ensartet godkendelse på tværs af de fem socialtilsyn¹³ gennemført bla. ved hjælp af et nyt nationalt grundkursus til plejefamilier. For at ruste plejefamilierne intensiveres støtten til plejefamilier i begyndelsen af en anbringelse, og der udvikles et tæt støttet opstartsforløb for nye plejefamilier.

¹⁰ <https://www.regeringen.dk/nyheder/2018/1000-dage/>

¹¹ <https://www.eva.dk/grundskole/laerere-paedagogers-samarbejde-om-undervisningen>

¹² <http://sim.dk/media/27594/aftale-om-udmoentning-af-satspuljen-for-2018-2021.pdf>

¹³ Socialtilsyn består af 5 socialtilsynskommuner, som har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud for udsatte børn og unge.

Indførelsen af et nyt nationalt grundkursus gennem socialtilsynene er håndteret forskelligt på landsplan. I nogle regioner og kommuner varetages grundkurset selvstændigt af socialtilsynet, i andre regioner og kommuner er det fortsat praksis at anvende AMU – basisuddannelsen "*Arbejdet som familieplejer*".

AMU-aktiviteten for 2019 bekræfter det deraf forventede fald i brugen af basisuddannelsen fra 1.000 deltagere i 2017, til 709 deltagere i 2018 og seneste 442 deltagere i 2019. Samme fald ses i brugen af de øvrige uddannelser som *Netværksanbringelser* og *Arbejdet som aflastningsfamilie*, som stort set ikke længere har aktivitet.

Mange kommuner har tradition for at tilbyde familieplejere årlig kompetenceudvikling, hvortil ANU-uddannelserne efterspørges. En række uddannelsesinstitutioner har desuden lokale igangværende AMU-forløb for familieplejere, der retter sig mod særlige behov i målgruppen, fx "*Anbragte børns udvikling*", "*Børn i udsatte positioner*", "*Arbejdet med anbragte børns livshistorie*", "*Samarbejdet med plejebarnets forældre/netværk*" og "*De retlige rammers betydning for plejefamilien*". Der er og kan således fortsat forventes fremadrettet aktivitet på dette område.

Delkonklusion vedr. Pædagogisk arbejde med børn og unge

Der har været et stort fald i aktiviteten på denne FKB i 2020 pga. Corona-pandemien. Det forventes at aktiviteten vil stige igen i 2021.

Udvalget ønsker på baggrund af ovenstående udvikling at søge UUL-puljen for midler til

- Revision af uddannelsen: Børns leg
- Udvikling af to nye uddannelser:
 - Evalueringsmetoder og pædagogiske læringsmiljø
 - Det pædagogiske og relationelle blik for det 0-2 årige barn

2.5 FKB 2726: Arbejde på klubområdet og i kulturhuse

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Arbejde-paa-klubomraadet-og-i-kulturhuse>

Behovsredegørelse

Aktiviteten på FKB 2726 har i perioden fra 2014-2019 været faldende. I 2018 var der 15 deltagere og 0 deltagere i 2019. Der er umiddelbart ikke forventninger til markant stigning i aktiviteten.

Tabel 2.5: Udviklingen i antal deltagere på FKB 2726, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arbejde på klubområdet og i kulturhuse	341	458	492	304	211	0	Sta-tus quo	Sta-tus quo

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

I EVA's undersøgelse fra 2017 om Børns og unges brug af fritids- og klubtilbud¹⁴ dokumenteres at klubber med stærke og mange aktiviteter har stor tilslutning. I undersøgelsen beskrives endvidere et behov for at klubberne har stort fokus på forebyggelse af mistrivsel, ensomhed og kriminalitet for 'børn og unge på kanten'.

Delkonklusion vedr. FKB 2726 Arbejdet på klubområdet og i kulturhuse

Der søges ikke om UUL-midler til FKB Arbejdet på klubområdet og i kulturhuse. Udvalget vil overveje om FKB'en indeholder de relevante uddannelser og drøfte muligheder for at øge aktiviteten på FKB'ens uddannelser

¹⁴ <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/boerns-unges-brug-fritids-klubtilbud-kendetegn-ved-kvalitet-tilbuddene>

2.6 FKB 2688: Patientrelateret service på sygehusene

Se jobområdet her: <https://www.epos-amu.dk/Uddannelser/FKBer/Patientrelateret-service-paa-sygehusene>

Behovsredegørelse

Aktivitetsudviklingen viser et fald i aktiviteten på området fra 1.832 i 2014 til 602 i 2019, hvilket svarer til en reduktion på 2/3. De lokale uddannelsesudvalg forventer et fald igen i 2020 (bl.a. pga. corona-situationen) og måske status quo i 2021.

Tabel 2.6: Udviklingen i antal deltagere på FKB Patientrelateret service på sygehusene, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Patientrelateret service på sygehusene	1.832	1.132	663	774	595	602	fald	Status quo

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

Målgruppen for uddannelserne i denne FKB er medarbejdere med funktion som portører eller som serviceassistenter på hospitalerne. For begge faggrupper indgår uddannelserne som elementer i de respektive grunddannelser og som efteruddannelsestilbud.

Det er især uddannelserne til brug for grunduddannelserne, der udviser aktivitet, mens der er vilgende efterspørgsel på efteruddannelsestilbuddene.

Delkonklusion vedr. FKB Patientrelateret service på sygehusene

Der søges ikke om UUL-midler til FKB Patientrelateret service på sygehusene.

2.7 FKB 2274: Det audiologiske og neurofysiologiske område

Se jobområdet her: <http://www.fuha-info.dk/Efteruddannelse/Kompetencebeskrivelse>

Behovsredegørelse

Der har i alt deltaget 323 kursister på uddannelserne, hvilket udvalget betragter som meget tilfredsstillende, da aktiviteten svarer til at ca. halvdelen af målgruppen, har deltaget på udvalgets uddannelser.

Målgruppen udtrykker stor tilfredshed med uddannelsernes kvalitet

På grund af corona-pandemien og den særlige situation på sygehuse og klinikker forventer udvalget ikke nogen AMU-aktivitet på FKB's område i 2020. Der arbejdes på at udbyde både eksisterende og nye uddannelser næste år, hvorfor udvalget forventer en let stigende aktivitet i 2021.

Tabel 2.7: Udviklingen i antal deltagere på FKB Det audiologiske og neurofysiologiske område, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Forv 2020	Forv. 2021
Total antal deltagere	88	92	68	49	0	26	0	35

Kilde: BUVM's datavarehus

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg

Udviklingen på jobområdet

Hospitalsteknisk assistentuddannelsen består af to meget forskellige specialer, hhv. audiologiassistent (audio) og neurofysiologiassistent (neuro).

Det audiologiske jobområde er knyttet til sygehusenes audiologiske afdelinger/øre-næse-hals-klinikker, til private høreklinikker, kommunikationscentre samt høreapparatproducenter. Det neurofysiologiske jobområde er knyttet til sygehusenes neurofysiologiske afdelinger. Arbejdet indenfor jobområderne omfatter hhv. høreprøver og undersøgelser af nerveledningsaktivitet ved brug af højteknologisk udstyr og tolkning af resultater fra undersøgelser

Udvikling på jobområdet

Jobområdet er præget af en hastig udvikling på begge specialeområder hvor nye muligheder inden for diagnostik og behandling kvalitativt ændrer indholdet af jobbene. Udviklingen er i høj grad båret af en avanceret og specialiseret teknologisk udvikling.

Desuden er der stigende forventninger i forhold til medarbejdernes kompetencer til kommunikation og relationsdannelse i forhold til både patienter og pårørende.

Endelig ser udvalget øgede krav som rollen som praktikansvarlige/praktikvejleder og roller som kvalitetsansvarlig med udvidet teknisk viden inden for IT og apparatur medfører.

Udvalget gennemførte en analyse af kompetencekravene på jobområdet i 2018 og er på den baggrund i gang med udvikling af nye uddannelser i hht. ovenstående kompetencebehov.

Delkonklusion FKB Det audiologiske og neurofysiologiske område

Der ansøges ikke om UUL-midler til FKB Det audiologiske og neurofysiologiske område

3. Tværgående indsatser

3.1 Stigende efterspørgsel efter digitale kompetencer

Data, som FEVU har indsamlet fra de lokale uddannelsesudvalg, fastslår, at 90% af udbyderne oplever, at andre tilrettelæggelsesformer, herunder digitale læringsformer, vil kunne fremme brugen af AMU, samt at 80% af udbyderne melder om behov for en særlig AMU-indsats i relation til digital læring.

Opgaver som dokumentation, koordinering og håndtering af teknologiske hjælpemidler stiller øgede krav til alle medarbejdere på det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet. Udvalget ser behovet for digitale kompetencer som værende både knyttet til konkrete opgaveløsninger og som et generelt behov for mere digitalt kompetente medarbejdere.

Desuden ønsker LUU fleksible læringsforløb, hvor en del af undervisningen gennemføres digitalt. Dette vil også fremme mulighederne for, at medarbejderne kan deltage på uddannelser, der har svært ved at samle hold lokalt (reduceret transporttid mv.).

På den baggrund ønsker udvalget at udvikle en uddannelse rettet mod målgrupperne på det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet, som giver AMU-deltagerne grundlæggende viden om digitale værktøjer, som forudsætning for at indgå i digitale opgaveløsninger og deltage i online undervisning.

Udvalget ønsker at søge om UUL-midler til udvikling af en uddannelse i beherskelse af digitale redskaber.

3.2 Praktikvejledning

Praktikvejlederindsatsen og dermed styrket kvalitet i praktikforløbene er et væsentligt punkt i Taskforce anbefalingerne¹⁵.

På jobområderne indenfor social- og sundhedsområdet og det pædagogiske område er der forskellige organisatoriske tiltag omkring praktikvejledningsopgaven, og der uddannes kontinuerligt praktikvejledere til opgaven. Jf. BUVM' datavarehus ses en stigning på basisuddannelsen *Praktikvejledere*, PAU- og SOSU elever på 10% fra 1.234 deltagere i 2018 til 1.358 deltagere i 2019.

I lyset af det fortsatte store rekrutteringsbehov til social- og sundhedsuddannelserne samt behovet for både at fastholde flere elever og sikre et fortsat fagligt højt niveau på social- og uddannelserne ser parterne behov for nye måder at uddanne og understøtte praktikvejledere og arbejdet i praktiken på.

Udvalget gennemfører pt. en særlig analyse *Udvikling af digitale læringsforløb – målrettet praktikvejledere*. I dette projekt undersøges hvordan nye indsatser på praktikvejlederuddannelsen, kan medvirke til at øge kompetencerne hos praktikvejlederen i brug af digitale vejledningsredskaber, som udvider læringsrummet, giver øget kvalitet af vejledningen og af det samlede praktikforløb.

Udvalget vil i forlængelse af rapporten vurdere om der skal igangsættes yderligere tiltag som revisioner eller nyudvikling af AMU udbuddet på praktikvejlederområdet.

¹⁵ Veje til flere hænder, Taskforce 2020

4. Behov for udvikling af læreruddannelse

For at understøtte at underviserne på arbejdsmarkedsuddannelserne er fagligt opdaterede inden for udvalgets prioriterede faglige områder som fx den styrkede pædagogiske læreplan, demens og brugen af digitale teknologier i undervisningen ansøges om midler til et faglærerseminar målrettet undervisere på AMU for FEVUs målgrupper.

Temaet for seminaret er "Udviklingstendenser inden for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet, som følge af politiske initiativer og øgede kompetencekrav".

Der søges om UUL-midler til udvikling af faglig læreruddannelse mhp. at gennemføre et seminar af 2 dages varighed for undervisere på AMU. Det konkrete indhold i seminaret prioriteres i forhold til udvalgets fokusområder og behovet for kompetenceudvikling hos undervisergruppen.

5. Samlet konklusion på udvalgenes samlede aktivitet på tværs af jobområder (med samlet opstilling af hvad der søges tilskud til)

Udvalget forventer en stigende søgning til udvalgets arbejdsmarkedsuddannelser i både 2020 og 2021.

I tabel 5.1 ses den samlede aktivitetsudvikling på udvalgets område. Der har været et fald i antallet af kursusdeltagere fra 2018 til 2019, mens der er sket en stigning i udviklingen i antallet af årselever fra 843,9 til 848,3 i samme periode. Dette kan forklares med, at deltagerne i højere grad deltager i længerevarende uddannelser.

Den forventede udvikling i antal årselever i det indeværende og kommende år er opnået ved indmeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg. LUU forventer en væsentlig tilbagegang i 2020 fra 848,3 årselever i 2019 til 536 årselever i 2020, primært pga. den aktuelle COVID-19 situation, som har begrænset de fleste målgruppers muligheder for deltagelse.

LUU er en smule mere optimistiske i det kommende år, hvor de forventer en stigning i aktiviteten af årselever sammenlignet med 2020 fra 536 til 628,37 årselever. Dette ligger fortsat under antallet af årselever for 2019.

Tabel 5.1: Udviklingen i antal deltagere fordelt på FKB inden for FEVUs område 2014-2019, og forventet aktivitet 2020 - 2021

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Forv. 2020	Forv. 2021
Ældrepleje, sygepleje og sundhed i kommunalt regi	35.438	21.382	15.507	15.662	22.112	18.292	fald	Let stigning
Socialpsykiatri og fysisk/psykisk handicap	14.876	10.907	8.578	8.836	13.631	12.769	fald	Let stigning
Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet	5.378	4.196	5.088	3.721	3.679	1.393	fald	fald
Pædagogisk arbejde med børn og unge	13.576	12.632	9.900	8.151	10.420	13.418	fald	Let stigning
Arbejde på klubområdet og i kulturbuse	341	458	492	304	211	0	fald	Status quo
Patientrelateret service på sygehusene	1.832	1.132	663	774	595	602	fald	Status quo
Det audiologiske og neurofysiologiske område	88	92	68	49	0	26	fald	Let stigning
Total antal kursusdeltagere	71.588	50.799	40.296	37.012	50.648	46.500	fald	Let stigning
Antal årselever	1.376,60	996,70	821,80	703,80	843,90	848,3	536	628,37

Kilde: BUVM's datavarehus og survey fra lokale uddannelsesudvalg

Note: De forventede antal årselever for 2020 og 2021 er skønnede på baggrund af tilbagemeldinger fra de lokale uddannelsesudvalg.

Oversigt over udvalget samlede ansøgninger til UUL-puljen 2021.

På baggrund af de stigende ledighedstal som følge af COVID-19 situationen, samt den aktuelle og stigende udfordring med rekruttering til social- og sundhedsområdet ønsker udvalget, ønsker udvalget at følge op på den igangværende analyse af nyilmeldte ledige, ved at revidere 3 uddannelser, mhp. at uddannelserne målrettes yderligere til målgruppens behov.

Som opfølgning på analyse af det socialpsykiatriske område ønsker udvalget at udvikle 2 nye uddannelser, som følge af den stigende kompleksitet på dette arbejdsområde, samt det manglende udbud. Desuden ønsker udvalget at søge midler til revision af 2 uddannelser og udvikling en 1 ny uddannelse på det pædagogiske område, så uddannelserne matcher behovene ift. den pædagogiske læreplan.

Tværgående i forhold til udvalgets FKB'er ønsker udvalget at søge om midler til udvikling af en uddannelse, der kan øge deltagernes kompetencer til at deltage i virtuelle AMU-uddannelser.

Desuden ønsker udvalget at ansøge om midler til at gennemføre et seminar for AMU-undervisere, så de er opdaterede i forhold til udviklingen på FEVUs område.

Endelig ønsker udvalget at ansøge om midler til gennemførelse af en analyse på demensområdet, for at forbedre udbuddet på dette prioriterede indsatsområde.

Oplisting af UUL-ansøgninger	
Revision eller nyudvikling af uddannelser	1 uddannelse rettet mod Pædagogisk arbejde med børn og unge
Udvikling af nye uddannelser	1 uddannelse rettet mod hele jobområdet (digitale kompetencer) 3 uddannelser rettet mod ledige 2 uddannelser rettet mod det socialpsykiatriske område 2 uddannelser rettet mod pædagogisk arbejde med børn og unge
Læreruddannelse	Ansøgning om 2 dages AMU-seminar for undervisere
Analyser	Analyse af demensområdet

Den 28. september 2020

svr

1. Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringstekniks brancheområde

Det er Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringsteknik vurdering, at den øget digitalisering og automatisering i industrisektoren vil have afgørende betydning for det fremtidige kompetencebehov. Udvalget varetager en bred vifte af brancheområder, hvor anvendelse og implementering af digitale og nye teknologier tilgås forskellige også i forhold til uddannelse og opkvalificering af medarbejdere. Nogle virksomheder har behov for kompetencer inden for den seneste robot- og laserteknologi, mens andre efterspørger mere traditionelle svejse- og støbetekniske færdigheder. Det er udvalgets vurdering, at det nuværende udbud af AMU-kurser afspejler efterspørgslen i branchen.

Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringsteknik har en tæt føling med teknologiudviklingen generelt, herunder udviklingen inden for digitalisering i særdeleshed. De nye digitale tendenser vil medføre nye kompetencebehov, hvor anvendelse og betjening af simuleringsværktøjer, robotter og større datamængder bliver afgørende for udførelsen af arbejdsopgaver.

Derudover stiller den grønne dagsorden og fokus på bæredygtighed nye krav til produktionen og produkterne i branchen. De nye kompetencebehov vil rette sig mod optimering af produktionen, nye produktionsprocesser, anvendelse af nye materialer og øget fokus på genanvendelse.

Udvalget har i de seneste år formået at tilpasse den eksisterende kursusportefølje, således den afspejler kompetence- og uddannelsesbehovet i branchen. Dertil er der udviklet prøver og prøvematerialer til samtlige mål samt gennemført uddannelsesaktiviteter for undervisere på området, som har haft stor betydning for fastholdelse af et højt fagligt og pædagogisk læringsmiljø hos udbyderne.

2. Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringstekniks branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser

2.1. Svejsning, skæring og maritim produktion i metal

FKB 2858 Svejsning, skæring og maritim produktion i metal

Med UUL-bevillingen fra sidste år til analyse af mulighederne for at styrke kvaliteten og fleksibiliteten i det åbne svejseværksted, har Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringsteknik sat fokus på anvendelsen af digitale læringsteknologier, der er sammenlignelig med virksomhedernes digitale produktionskultur. Analyseprojektet vil med udgangspunkt i skolernes erfaringer med digitalundervisning udvikle nye digitale læringsforløb tilkøbt det åbne svejseværksted.

Med det igangværende analyseprojekt finder udvalget ikke behov for at søge om udviklingsmidler til et nyt analyseprojekt i 2021.

Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringsteknik erfarer, at en række skoler oplever henvendelser fra virksomheder, der har en øget opmærksomhed på anvendelse og håndtering af varmetætte stål. Varmetæt stål anvendes ved produktion af kedler og varmerør, der udsættes for høj temperatur. Der er derfor behov for gennemgang og revision af det eksisterende undervisningsmateriale for AMU-kurset "Materialelære, stål" samt udvikling af et faglærkursus, der kan styrke undervisningen i materialelære for svejsere.

Normer og standarder er løbende under udvikling i takt med indførelse af nye stålprodukter. Viden om nationale som internationale standarder og lovgivning er afgørende ved dokumentation og kvalitetssikring af arbejdsopgaver. Efteruddannelsesudvalget ønsker i tilknytning hertil en opdatering af det eksisterende undervisningsmateriale for AMU-mål "Ajourføring af svejsekoordineringskompetencer".

Som i tidligere år ønsker Efteruddannelsesudvalget at udvikle en svejsekonference for uddannelsesansvarlige og undervisere inden for svejseområdet. Temaet for konferencen 2021 vil være rettet mod digitalisering af undervisningen samt bæredygtighed i produktionen af metalprodukter.

Desuden ønsker Efteruddannelsesudvalget at udvikle en arbejdsmiljøkonference. I de seneste år har der været øget opmærksomhed på skolernes undervisning i arbejdsmiljø og sikkerhed. Konferencen vil have fokus på svejserøg og udsugning, ligesom undervisning af udenlandsk arbejdskraft vil være på dagsordenen.

Ansøgte udviklingsaktiviteter

FKB 2858 Svejsning, skæring og maritim produktion i metal

Aktivitet	Antal
Udvikling af FKB	0
Udvikling af AMU-mål	0
Udvikling af undervisningsmaterialer	2
Udvikling af faglæreruddannelse	3

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2858 Svejsning, skæring og maritime produktion i metal: Stigende

2.2. Støberi og metalgenvindingsindustri

FKB 2762 Støberi og metalgenvindingsindustri

Efter en gennemgribende revision af AMU-kurserne for støberiområdet i 2017/18 steg antallet af deltagere på kurserne markant - fra 34 deltagere i 2018 til 175 deltagere i 2019. Kurserne gennemføres som virksomhedsforlagt undervisning, hvor der anvender produktionsudstyr og materialer fra virksomheden. I indeværende år er kursusaktiviteten gået i stå pga. corona-situationen. I de fleste virksomheder er der indført restriktive corona-regler, der kun tillader et begrænset antal deltagere. Desuden har hele støberibranchen oplevet en voldsom ordrenedgang, hvilket har medført opsigelse af et større antal medarbejdere.

Efteruddannelsesudvalget for svejsning og fyringsteknik har fortsat fokus på bæredygtighed og der udvikles pt. kursus indenfor genvinding af metaller.

Med baggrund i den nuværende situation for støberibranchen vurderer udvalget, at behovet for ekstra uddannelsestiltag som begrænset og ansøger derfor ikke UUL-puljemidler i år.

Ansøgte udviklingsaktiviteter

FKB 2762 Støberi og metalgenindvindingsindustri

Aktivitet	Antal
Udvikling af FKB	0
Udvikling af AMU-mål	0
Udvikling af undervisningsmaterialer	0
Udvikling af faglæreruddannelse	0

Forventning til uddannelsesaktivitet:

FKB 2762 Støberi og metalgenindvindingsindustri: Stigende